

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

311010

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 9-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ నవమి ౯.

No. 112
సంచిక ౧౧౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పుచు, వాయువుపోట్ల బాపుచు,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలుచు, పోట్లగొట్టుచు.
బెణుకుల భేదించుచు వాపుల రూపుమాపుచు.
దగ్గును తగ్గించుచు దురదను తొలగించుచు.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు.

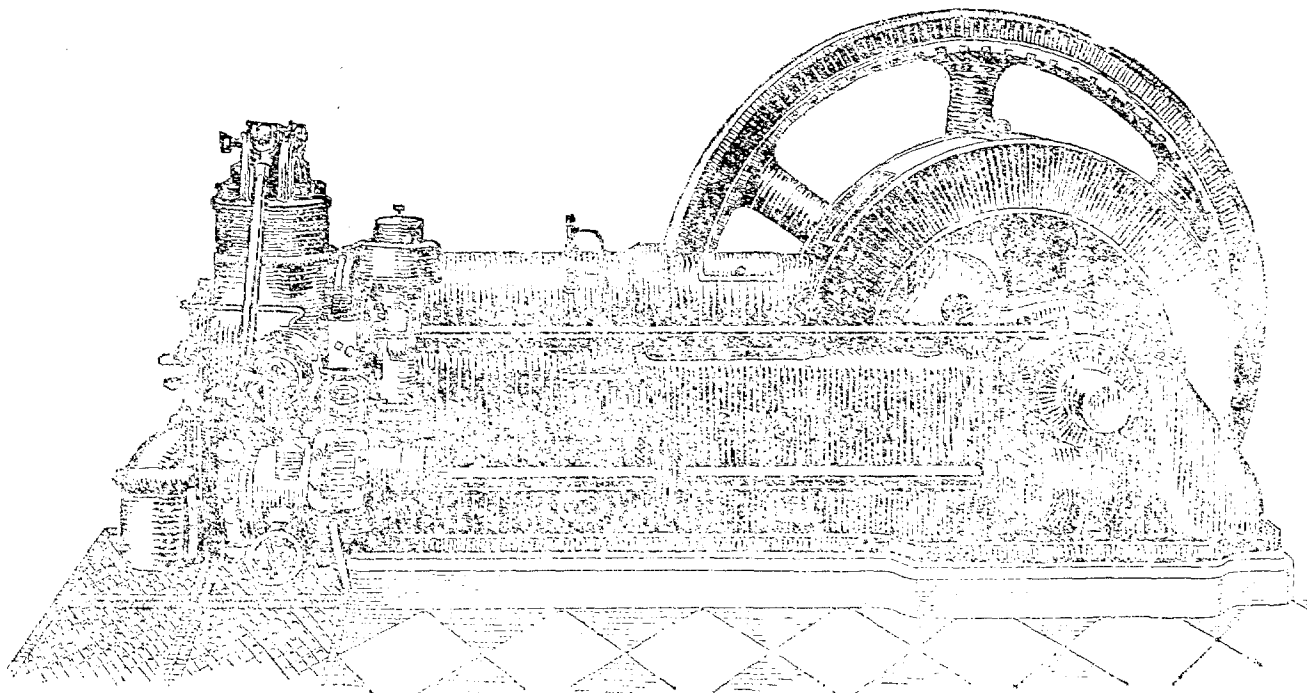
చక్క-నిడవ్వి తో నహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ది రస్ట్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్నిటికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బంబ్, స్టాప్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరైన మైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగును వ్రాయుచు
మద్రాసులో సోల్ విజంట్లు, మాస్సి ఆండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

(388)

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులో నున్నా, ఖద్దరునూలులో నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమ చేతనున్నా, సకలమైన పట్టు, ఉన్ని, ప్రత్తి, వగైరా దారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైన ధరలకు భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటుచేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు సేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీళ్లు కల్గిబేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాసినయెడల చాబ్బితేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంసిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ప్రీ రు 6-0-0

మానేజరు: ఆంధ్రమౌజీరీమిల్సు, బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రము.

ఒక గొప్పతప్పు

బుడ్డి 1-కి రు 2-0-0
వి. కి. ఖర్చులు రు 6-8-0

రాక్షసులందు నిద్రలేచు.

భుజించిన ఆహారము ఒంటపట్టుట లేదు.

కోజుకు కోజు శరీరము శుష్కించుచున్నది.

ఇంటను ఉదయ సూర్యునివారికిని నిద్రలేచు.

దగ్గు, దగ్గు

ఎల్లప్పుడును ఒకటే దగ్గు మొదటిమోతాదు.

అమృతధృతి

లోనికిపోగానే కఠమును దీసివేయుచున్నది.

చెంటనే మందును ఉపయోగించి

స్వస్థతపడని యెడల మిదే

గొప్ప తప్పు.

అమృతధృతి

సమస్తవిధములైన రోగములకు బాధలకు

ఒకే మందు.

బహుమతి

టిక్కెట్టు నెంబరు

5964

వై నెంబరు టిక్కెట్టు

గలవారు ముందుగా

మాకు

వ్రాయవల గును.

కానుగో ఆండ్ కో,

పరేల్., బొంబాయి.

ఆన్ని కెవింపులకు, బౌషధశాలలకు,

వైద్యశాలలకు

జీవోక్చరు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు పైకమును గలిగించు బౌషధశాలలను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే బీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు చూకు వీలు గలదు.

మెలిట్రాండు టీనేకెరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల జాబితా పంపబడును.

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"

W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.

MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL
Branches: Esplanade,
Phone 37

Phone: 225
Vepery
102

P. B. No. 314
Ootacamund.

నూతన ప్రచురములు

కచ్చెర పోతనామాత్యులచేతము

ఆంధ్ర బాగవతము 1-కి 6-0-0

డిటో మేల్లకతి 2 సంపుటములు 8-0-0

ఆంధ్రబ్రహ్మసూత్రరాణము 1-కి 5-0-0

అనంతరంగరాట్టండము 1-కి 1-8-0

అనంతరంగరాట్టండము 1-కి 0-14-0

అశ్వకవీయము 1-కి 2-6-0

అభివ్యక్తకావితలు, భాగ్య 1-కి 1-0-0

దండన ఆశీశ చంద్రమౌజీరీమిల్సు వారిచేతము (1487)

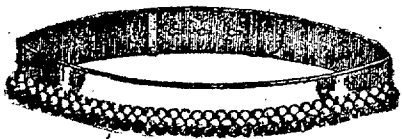
చావిల్లె - రామస్వామిశాస్త్రిలు ఆండ్ బెన్స్, 202 ఎన్ 5 వేదీ, వచ్చి బట్టెలు,

చ మ త్కా ర గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, ఇతిగణితము, విశేషగణితము, మనోగణితము, తేజగణిత సమస్యలు, ఇతరములు, అద్భుతములు, చిత్రములు, చిత్రములకల్పము, యంత్రములు, విమానాలకల్పము, సజ్జితాభిధానము గలవు. మంచికామును, మనోవిజయము, తెలివిన వృద్ధిచేయు చరమంతములు ఇతివదిలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన జాతీయుని దశమావృద్ధియే, చమత్కారమును, యంత్రము తెలియించు కలుగును. ప్రతివారికగ్గర నుండువలసిన పుస్తకము. దీనిని రు 1 య. వి. వి. చాబ్బి అ ర య. 6 ప్రతులు రు 5 య. పలయుజారు:— పి. ఆర్. జవార్దనం నాయుడు, 2113) బుల్డోజు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

వడ్యాణములు

చిత్ర విచిత్రపు పనులకు పేరుపొందినది?
వడ్యాణములకు, వంకీలకు ఉపయోగించునట్టి

కెంపులుచెక్కిన మోపు

ధర రు. 40, రు. 150 వరకు గలదు.

బంగారు, రత్నములు యిచ్చిన మణిమాలత్రము రు. 15—25 వరకు అగును.

సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును చేయవచ్చును.
మణి రు. 12లగును. గజ్జలుగలది 15 ను 30 ను
వరకు చేయవచ్చును. మణి రు. 25—50 వరకుగలదు
సవరము బంగారు, మేలైన మణులకు, రత్నములకు
పూచీనిచ్చెదము.

1 ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ; 1842
172, పుటల మాఅందమైన కార్టటలగు ధర రు. 1-0-0. నగలవర్తకులు, 25, చైవాబజారువీధి, మద్రాసు.

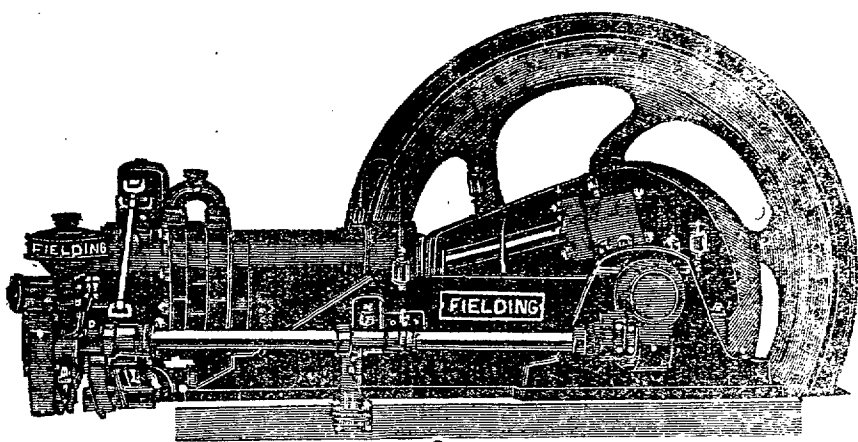
“ఫీల్డింగు”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్ స్టార్టింగు

వేటంటు శమిడీశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యా యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే
స్టార్ట్ కాగలదు.

యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యా యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

జెల్ఫోన్ డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో., పోస్టుబాక్సు
నెం 690 రు. 12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు. నెం 203 రు.

భృంగామలకతైలము

వేగవికాలములో ఎండబాధ తెలి
యకుండ చేయును. సకలరోగము
లను, శక్తిరోగములను నివారించును.
6 బొమ్మలబుడ్డి 1-కి ధర రు 1-4-0

అన్ని బొమ్మలకు ప్యాకింగుపోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఈమేహము మున్నగు మాత్రవ్యాధులు, తుయం, చిరకాలము

నంచి శ్రీ లనబాధించు శ్వేతప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖాంబి
నరములతో క్రిన్ స్కర్బిచేయునట్టి నుప్రసిద్ధమైన బొమ్మరాజము. 20 బొమ్మ
దులుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు 5-0-0

వసంతకుసుమాకరము

(3347)

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

ది ఎంవైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ ఆస్సూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

(1)

మొత్తం ఆస్తి ... రు. 2,29,00,000 లకు పైగానేగలదు.

1922—24 సం॥రములలో జరిగిన బుసిన్స్ మొత్తము రు. 80,00,000 లకు ,,

వార్షిక ఆదాయము ... రు. 43,00,000 లకు ,,

బాగుగా స్థిరపడిన కంపెనీ. దానిలో మీరు భీమాచేయుట మంచిది.

బెంగళూరు బ్రాంచి
152 కమ్మర్సి యల్ వీధి.

మద్రాసు బ్రాంచి
9 & 10 సెంటులైను వీధి.

భీమవరం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 294-24

వాదులు:—దంతులూరి అమృతరావురాజు వగయిరా
సా॥ కోర్టు.

ఎ డి 8

ప్రతివాదులు:—పిల్లి ఆనందం వగయిరా సా॥ కోర్టు
భీమవరం తాలూకా కోర్టు గృహంలోని వాదులు తా
లూకు నె 162 ఎ లోని దావాపాను దాఖలు ఎ మార్కు గట్టు
అనుభవించుటలో ఆదంకము కలుగజేయుచు నె 161 లో అస
హృదయమైన పదార్థములు చేయుచున్నా చిక్కులు పెట్టుచు
న్నందున ఇక ఆట్టు చేయకుండుటకు శాశ్వతపు ఇకాజ్ కోనిమి
త్రం మాలపల్లి కాపురమ్మలు గూవనందరెడ్డపూన ప్రతివాదుల
పయిని వాదులు దావాచేళినారు. యందుకు ఆ తేదీవచ్చునూరు
22-8-24 తేదీని భీమవరం డి॥ ము॥ కోర్టువారియెటు హాజరయి
మనవిచేసుకోవలెను.

రామనము వెంకటరామయ్య,

భీమవరం 12-7-24.

వాదులతరపు ప్లీడరు.

స్రీలక్ష్మీ సునంబంధవ్యాధులు,
కడుపునొప్పి వ్యాధులు,
మేహ నీరు

చాలకాలమునుండి కడుపునొప్పి చేతను, ఋతు
కాలమున ఎక్కువ బాధచేతను, శ్రమకడుచుండిన
నాకొమార్తెకు అనేకమంది యింగ్లీషు డాక్టర్ల చే
బొషధసేవచేయించితిని గాని గుణమివ్వకపోయెను.
దైవశాత్ తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురమునుండి
వచ్చి యిప్పుడు చెన్నపట్నం, జార్జి టౌన్ ఆర్మీనియకా
వీధి నెం 72 యింటియందుండు వండితస్వామి శ్రీని
వాసయ్యంగారిభ్యాతిని వార్తాపత్రికలందు చూచి
వారిచికిత్సయం దుంచితిని.

కొద్దిరోజులు వారి చికిత్సయం దుండి నంతట
యిప్పుడు కడుపునొప్పి, ఋతుసంబంధ వ్యాధులు
పూర్తిగ నివృత్తించినవని చెప్పుటకెంతయు సంత
సించుచున్నాను.

నాభార్యకు దున్నీరు వ్యాపించినందున కండ్లు
ఎఱ్ఱనై, కండ్లనుండి నీరు కారుచుండెను. ఆమె
తరుచు కండ్లు మంటయనియు, పొడుచునట్లు బాధగ
నుండెననియు చెప్పుచుండెను. అనేకమంది ఆంగ్ల
వైద్యులకు చూపించి, నివారణకాంక్షను కండిత
స్వాములవారిచేదకు చికిత్సకు పంపితిని. వారు కంటి
కేమియుబొషధమునుపయోగించక శలోపలికబొషధ
మిచ్చి ఆమె బాధను అనగా కంటి ఎరుపు, కండ్ల బా
ధను నివర్తి పరిచిరి.

ప్రజాసౌకర్యార్థము యీక్రింది విషయములు
గమనింప నగును.

1. వీరియింటికి రోజున్ను బొషధమునకు నెల్ల
వలెను. 2. బొషధములు తపాలాద్యారా పంపరు.
అమూల్యమైనవి ధర లెక్కువగ నుండును. 3. వీరు
వ్యాధిగ్రస్తులయింటికి వెళ్ళరు. 4. వీరికి ప్రథమఅభి
ప్రాయ కానుకమాత్రము 15 రూపాయలు. 5.
చెవుడు, గ్రుడ్డి మొదలగువ్యాధులను నివారించురు.

ఎమ్. ఏ. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు,

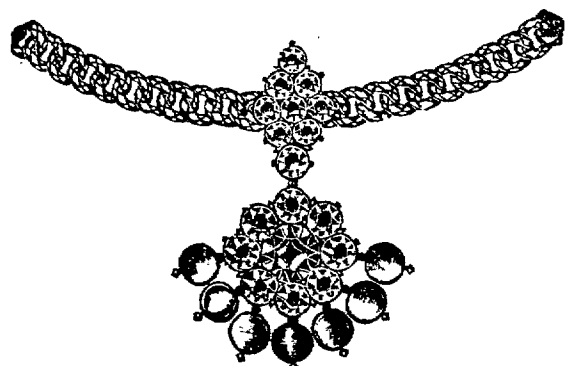
ప్రావైటరు, ఇంగ్లీషు టైలరింగుశాఖను,
(వ్రకటన 18) మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

వారిసలహా కట్టుము రు. 15

ప్రతాపక సూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలవి

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అశీ
ర్ణము, వాయువు, జలబుజ్వరము, పిత్తిపాతము, దగ్ధ,
ఉబ్బసము, కలరా, డేగు, విషజ్వరములు, నీటిబోవములు
మొదలగు వ్యాధుల కిది వైశాల్యధనువలె పనిచేయును. 8
250 మూతల నీసార 0.4-0 దశక రు2-8-0 ఎమ్. ఏ. సీ. పి. అందు కంపెనీ. పెరిడేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

నవ్వుకమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్త్రీనము
ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్వార్క్, బెజవాడ. గ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మానవత్వ అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలులు, కాసుమాలలు అడ్డిగ
చైత్రాలు మొదలగు బంగారు నగలున్న నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరలు అడ్డిగలు, జవరెల్ల
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగువన్ని వెండి రైలు
పూజాలు, టప్పులు, వేలాగి నెలులు, కాపి నెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులున్న అనేకరకములు
కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడున్నప్పుడుగా యుండును. కాసు బంగార

మునకున్న చాదివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వ
బడును నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తి:— శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,
కాకుమానుల లక్ష్మమ్మచౌదరి.

గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన

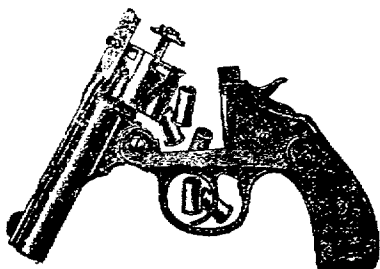
భగవద్గీత

చక్కని సులభవచనము. సుందరమైన లైండు. సాగనైన గ్లేజుకాగితములపై ముద్రితము. మెల పదిలగా.
ఈ సులభతైలి వచనగ్రంథము దైవజ్ఞానమును సన్మార్గములను నిల్పించు, ఎల్లరకు సత్యంతోపయుక్తమై యుండును.
ప్రతిహిందూగృహమునందును నలంకరింపవలసిన దివ్యగ్రంథము.

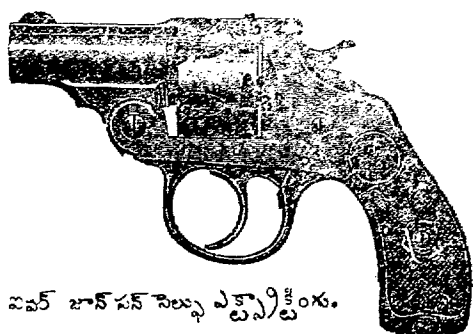
పై పుస్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.

సెంట్రల్ బుక్స్— డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

రివాల్వర్లు ప్రత్యేక ధరల చొప్పున ఇవ్వబడును

హెచ్. వి. ఆర్. సెల్ఫ్ ఎక్స్ప్లొజింగ్.

వివర్ బాన్ సన్ సెల్ఫ్ ఎక్స్ప్లొజింగ్.

55 మాత్రమే గలవు. హోం టక్ అండ్ రివల్వర్స్ నికల్ ప్లేట్ గలది, 5 పాల్సు .320 బోరుగలవు.

4" బారల్ గలదిగ సెల్ఫ్ ఎక్స్ప్లొజింగ్ రివాల్యరులు 1 కి ధర రూ 35

45 " " 6" " " " " 1 కి ధర రూ 32-8-0

50 " " 2" " " " " 1-కి ధర రూ 30

40 " " 2" " హామర్ లెస్ " " 1-కి ధర రూ 35

50 " " 7 పాల్సుగలది .22 బోరు, 6" బారల్ గలదిగ

హామర్ సెల్ఫ్ రివాల్యరుగలది 1-కి ధర రూ 30

25 " ఎంగు అమెరికన్ నికల్ ప్లేట్ గలదిగ 5 పాల్సు పాకెట్టు

హామర్ రివాల్యరు .320 బోరుగలది 1-కి ధర రూ 25

50 " వివర్ బాన్ సన్ నికల్ ప్లేట్ 5 పాల్సు హామర్ రివాల్యరు

.320 బోరు, 2" బారల్ గలది 1-కి ధర రూ 30

25 " " 7 పాల్సు, హామర్ లెస్ 6" బారల్ గలది 1-కి ధర రూ 30

ఆర్డరుతో సహా లై సెన్సును పంపుకొనవలెను.

స్పెన్సరు అండు కో., లిమిటెడ్. మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

ఆతిమూత్ర వ్యాధిని
త్వరలో కుదుర్చు ఔషధరాజము

నేను గడచిన పదనవత్సరములనుండి అతి
మూత్రవ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. నాకుడిచేతియు
దుఃఖిని రాచకుటుంబును జనరల్ ఆస్పత్రిలోనుండిన
మేజర్ నిబ్లాక్ గారు 1917 సం॥ రమున శస్త్రచికిత్స
చేసిరి. నాకు వ్యాధి కుదురలేదు. నామూత్రమునం
దుండినతీపి తగ్గలేదు. శ్వేతధాతువులేక స్పెసిఫిక్
గ్రావిటి (1028) తగ్గలేదు. నాకు వ్యాధుకుదురనను
అత అడుగంటెను. తరువాత కృష్ణాపుర నివాసి
యును, ప్రస్తుతము చెన్నపురము, జార్జి టౌను,
అర్మీనియన్ వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందున్న
పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స
చేసికొనుటకు 15-7-24 తేదీనండి ప్రారంభించితిని
నేను అది మొదలుకొని కాఫీ, వరియన్నమును ఏ
లాటినిర్బంధములేక తీసుకొనుచున్నాను. పండితుల
వారు నావ్యాధిని స్వల్పకాలములోనే అనగా 20
దినములలోనే స్వస్థతచేసిరి. అనేక ఆంగ్లవైద్యులు
నామూత్రమును పరీక్షించి, అది మామూలాగానే
యన్నట్లు వారు తెలిపిరి.

ఎన్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్,
ట్రావిలింగ్ అసిస్టెంటు,
మెసర్స్ టి. ఆర్. టాకర్ అండు సన్స్,
(ప్రకటన) మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు
వారి సలహాకట్టుము రూ 15-0-0

చౌక	క్యాటలాగు ఇనాము	గ్యారంటీ
8 దినములలో వాపసుచేయవచ్చును.		
క్రికెట్ బాల్ మజిలీనా తాను X 12		7-8-0
సన్నం 6 కమీజులు అగును తాను 1-కి ముదురు		6-0-0
కాసు బంగారుదుర్బల జత		20-0 0
,, మేలువైక్రాంతంది		19-0 0
,, పువ్వురాగములది		40-0-0
,, ఛిగినీ మేలుపని		40-0-0
విడిపువ్వురాగం మేలు రతి		8-8-0
విడిచక్ర సానకెపులు రతి		0-8-0
విడివైక్రాంతం డబుల్ కట్టు కు 1-కి		8-0-0
విలాసం:—		
అనంతపల్లి భాస్కరరావు సోదరులు		
క్రికెట్ బాల్		

BORAX - LEMON SOAP.
బోరక్సు నిమ్మనబ్బు

శరీరమునకు మృదుత్వము, చల్లదనమునిచ్చును. సువాసనగలదు.
10 కులముల బిళ్ల 1 కి ఖరీదు 0-2-0
30 కులముల బిళ్ల 1 కి ఖరీదు 0-5-8
1 డబ్బు 1-5-0, గ్రోసు 15-0-0
కర్నూరపు సబ్బు 0-8-0, కార్పొరేటు 0-8-0
Agents Wanted. ఏజెంట్లు కావలెను. (1548)
R. Venkatappiah, Proprietor.

కృష్ణాసబ్బు కంపెనీ, మచిలీపట్నం.

రత్నపురుషలేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును సోగొట్టి బలముకలుగజేయు అద్భుతలే
హ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పొగడోలు
నని అనేకులు కొనియాడుచున్నారు. ఈ లేహ్యమువల్ల మేహ
ముగల్గ వచ్చిన దగ్గు మొదలగు రోగములు మూత్రోగములు
కూడ తగ్గును. డబ్బీ రూ 2-4 0 లు
శగలేహ్యం ఏజెంట్ల శగలేహ్యం రిఫైన్ కుదుర్చును
పథ్యములేదు. డబ్బీ రూ 1 8-0 లు
అముల్లేదలేద్య ఆంగర వేంకటాచార్యులు
అండుసన్స్, ప్రోప్రయెటర్సు,
పట్టాభిరామ వైద్యశాల,
రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.
(118)

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ ఖద్దరుబోర్డుకు నూలువడికి పంపినవారు

ఆహమ్మదాబాదు తీర్మానము ప్రకారము మా కార్యస్థానమునకు ఇంతవరకు ఈదినవి పేర్కొనబడినవారు మాత్రమే నూలువడికి పంపినారు.

ఎన్నికలభూములు	నూలువడికి పంపినవారు
సంఖ్య	
1. దేశభక్త కొండా కొండలపల్లియ్య పంతులుగారు	3000
2. ఇటికాల సూర్యనారాయణగారు	2500
3. గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు	2000
4. వడ్డమూడి ముత్తేశ్వర ప్రసాదరావుగారు	2100
5. అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావుగారు	2100
6. కన్నెగంటి సూర్యనారాయణమూర్తిగారు	2000
7. రూపనగంటి సుబ్బారాయణమూర్తిగారు	2000
తూర్పుకృష్ణ	
8. డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్య పంతులుగారు	5280
9. ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావుగారు	3000
10. డి. కే. సుబ్బారావుగారు	2020
11. చెరుకువాడ వేంకటనరసింహమూర్తిగారు	2161
12. కొడాలి నరసింహారావుగారు	2040
13. మనపాక కమలమూర్తిగారు	2040
14. బొప్పన మాణిక్యంబగారు	2040
15. బులంసు ఆంజనేయగారు	1920
16. కామారెడ్డి చినవేంకటరామయ్యగారు	2652
17. హస్తకా మరీఫ్ సాహెబ్గారు	2040
18. అన్నావరపుల రామశోభయ్యగారు	2040
19. కేప్టెన్ వెంకటేశ్వరయ్యగారు	2000
20. సునర్ల కృష్ణమూర్తిగారు	2100
21. యడవల్లి వెంకటేశ్వరయ్యగారు	2100
పడమరకృష్ణ	
22. జి. వెంకటసుబ్బారావుగారు	2000
23. వ. వెంకట రావుగారు	2000
గోదావరి	
24. కల్లా వెంకటరావుగారు	2000
25. మామిడి లక్ష్మీపతిగారు	2066
26. రాచర్ల నారాయణరావుగారు	2180
27. తల్లాప్రగడ ప్రకాశనారాయణు గారు	3071
28. క్రొవ్వపాటి లింగరాజుగారు	2180
29. మానాప్రగడ వెంకటకృష్ణారావుగారు	2260
పడమర గోదావరి	
30. చల్లా కృష్ణమూర్తిగారు	3000
31. పైడిపాటి వెంకటనారాయణగారు	5000
32. పేరిచెర్ల సుబ్బరాజుగారు	2000
చిత్తూరు	
33. సి. వి. రంగం శ్రీనివాసు	2520
నెల్లూరు	
34. దిగుమర్తి సామయ్య రావుగారు	2000
విశాఖపట్నం	
35. మం. లక్ష్మీనరసింహమూర్తిగారు	6 కులములు.
ఇతరులు	
సంఖ్య	
36. కొండా వెంకటసుబ్బయ్యగారు	2000
37. మల్లాది సీతారామంజనేయగారు	666
38. శిష్టా వెంకటకృష్ణయ్యగారు	2200
తూర్పుకృష్ణ	
39. పోచిరాజు పట్టాభిరామయ్యగారు	3300
40. తల్లాప్రగడ కామేశ్వరయ్యగారు	2040
41. టి. పి. ఆర్వాగారు	2000
42. కమలా C/o డి. కే. సుబ్బారావుగారు	2490
43. ప్రభుల హనుమంతరావుగారు	2100
చిత్తూరు	
44. సి. గోవిందస్వామి మొదలియ్యగారు	2520
45. యస్. వేంకటాచల నాయుడుగారు	2520
46. క. రామయ్యగారు	2520
పడమరకృష్ణ	
47. జి. అప్పలరామమూర్తిగారు	3000
48. ఆకెళ్ల శ్రీరామయ్యగారు	2010

the dreaded disease, bovine tuberculosis, is practically unknown. The cows that produce the milk made into Glaxo live in the open air and feed on sun-bathed pastures all the year round. That is why Glaxo is exceptionally rich in Vitamins and is free from all risk of milk-borne diseases.

Run no risk with your baby's milk; give him Glaxo, the safe milk food, which is free from the risk of conveyed tuberculosis.

Ask your Doctor!

Guard your Baby against milk-borne disease

Give your baby Glaxo—the one safe Milk food that is made in New Zealand, where

The Super-Milk Food

"Builds Bonnie Babies"

WHOLESALE DISTRIBUTORS:-

Alfred Young & Co., Ltd.,

(INCORPORATED IN ENGLAND)

Post Box 40 MADRAS.

గోదావరి

49. కొత్త సూర్యనారాయణగారు. 2660

50. శ్రీమతి కొత్త వాసమయ్యగారు. 2100

వీరిలో కొందరు తాము పంపిననూలు చేరినట్లు తెలియజేయుచున్నారని, ప్రతిఒక్కరికిని అట్లు వాయుటకు పోస్టేజీఖర్చులు చాల అగును. కనుక నూలు పంపినవారిపేర్లను పత్రికాముఖమున ప్రకటించివేసినది, ఇకపై వారు పేర్లన్నవైన కొలదిని ఇట్లు ప్రకటన జేయుటకుమాడ సాధ్యము కాకపోవచ్చును. కనుక తమనూలు మాకు చేరినట్లు తెలిసికొన గోరువారు నూలుతోపాటు అర్ధజాబోస్టేజీశీట్లను పంపినయెడల ముట్టినట్లు తెలుపబడును.

ఇంతవరకు నూలుపంపినవారిలో చాలమంది రిజిస్టరు పోస్టలో పంపినారు. ఇది అనవసరము. ఆన్ రిజిస్టరు పోస్టులుగా పంపిన చాలును.

వైశ్యభూమిలోనొకరు తమనూలును సుమారు ఒక అడుగు చుట్టుకొలతగల బుడతలుగా చుట్టి పంపి 4 అడుగుల చిలువలుగా ఆసుపోయించుచును ముమ్మలను కొరినారు. ఈవిధ మాకార్యాలయములో చేయుచుటకు సాధ్యపడదను సంగతి మేము చెప్పినప్పటికీ, సభ్యులందరూను తమ నూలును తామే 4 అడుగుల కైవారముగల చిలువలుగా పోసి పంపవలెను.

వైశ్యభూమిపట్టి ఇంతవరకు 304 మంది యెన్నికలభూముల మాత్రమే నూలుపంపినట్లు తెలియగలదు. ఆగస్టు 15 న తేదీ సమాపించుచున్నది. ఎందరు నూలుపంపినది మహాత్ముని కాదినమున తంతివార పంపబడును. ఈలోగా యెక్కువ మంది నూలుపంపినయెడల మహాత్మునికి మనస్తాపమును ఆంధ్రదేశమున కపఖ్యాతియు కలుగును. కనుక నూలు పంపవలసిన వారందరూను త్వరత్వరగా పంప ప్రార్థితులు.

సంఖ్య } ఘం. నల్లనారాయణ రావు,
8-8-24. } ఆం. రా. ఖద్దరుబోర్డు కార్యదర్శిగారు.

నక్సన్ దంతచూరము నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్యును. పండ్లనొప్పలు, ఇనుగ్గలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన సులభమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇది స్వచ్ఛ మూలకల ఔషధముతోను బాహ్యద్రవ్యములతోను చేయబడినది

1 డబ్బీ 0.2-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి.
దశమ. 1-4-0

1191 నం. 1 ఎ. అలంగాతా కిరీటి రియల్టీ కేసీ మద్రాసు.

ఇంపీరియల్ సిసిమా తిరువళ్ళికేణి

9-8-24 తేదీ శనివారమునండి 15-8-24 తేదీ శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 (పదిమిను 2 అటలు రాత్రి 9-30) కలిగి, అగివాడములో మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలదు. రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును. కాపైన్ కిడ్నల్ ఎడ్మిస్ట్రేటర్ మూడవవారము.

2 డొర్వెసిశాపం అప్పురస పగటియందు గుట్టముగాను, రాత్రులందు శ్రీగానముండును.

అనందా శ్రమ గ్రంథరత్న మాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల పట్టిక.

శ్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము	3 0 0
శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము వద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాలికోలైండు గిల్లు చేరుగలది	15 12 0
శ్రీకృష్ణకర్ణామృతం క్యాలికోలైండు గిల్లుచేరు	1 12 0
సహస్రనామ స్తుతం	0 12 0
శ్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళిసహితం	0 8 0
శ్రీకృష్ణసహస్రనామస్తోత్రం	0 8 0
శ్రీరామసహస్రనామస్తోత్రం	0 8 0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద స్తోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గతేంద్రమోక్షము సాగాలైండు	0 8 0
" క్యాలికోలైండు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భాగినిదండకం	0 2 0
అమరకోశము కాలికోలైండు	1 12 0
" సాదాకావితములు క్యాలికోలైండు	1 8 0
" అట్టలైండు	1 0 0
బృహదీయం శేషులైండు	0 8 0
సారిహితాపహరీగము	0 8 0

(50) ఎ. కణ్ణన్ పబ్లి అండ్ కంపెనీ,
286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగములయందెల్ల శిరస్సున, ఇంద్రియములయందెల్ల నయనములును, ప్రధానము అను విషయము సర్వజనులకును తెలిసికొనవలయును కాని ఈ రెండింటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాణహాని కలిగించుచున్నవి అని

వ్యాధిగ్రస్తుని జన్మమును నిష్క్రమణముగాఁ జేసి యామరజాంతమును బాధించుచుండును. ఇట్టివ్యాధులకు తోనికి తీసికొనుచుండు లోకే మాత్రమేగింపబడుచు వచ్చి పది గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రక్తవిషగంధకాదులు చేరినవిగా నుండుటచేత తుదకు దేహలోగ్ధమునంతయు చెదవీయవలసిగాఁ నుండ నేర్పడినవి. తరువాత మైత్రుత్వము పట్టును నవశాగరిమలచేత, మంచివైద్యముగా రీతానికంటె యిట్టి మందులచేతనే మిక్కిలి దుష్టయోగింపబడుచున్నది. గాని అవి నూడవంత ప్రయోజకరములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సుగంధనస్యము లన్నియును యోచించిరికాలము తరి శ్రమచేసి యాయుర్య దాగిలేయ యూహానివైద్యములం దారితేరి తోగోతకారాధ్యమై తననస్యమును నివారించుచున్న డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇవరకే లోకమందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నున్నది మైనది కాబట్టి దీనిగురించి మేము విశేషించి వ్యాఖ్యించుటకు వలసి వచ్చింది. ఒకసారి యావ్యాధిగ్రస్తులందరినీ దానియొక్క ప్రభుత్వము నదియే స్థాపించగలదు. దీనిచే బాధానిష్ఠులై గాని కృష్ణతాపూర్వకముగా గొప్పవారును కొందఱు వారును పవిత్రయోగ్యతావ్రతము లెక్కని మిక్కిలి గాఢము.

ఈ సుగంధనస్యము నుపయోగించుటకు మొదలు, చుట్టు, కన్నులలో నుంబంధించిన నజీవవ్యాధులను నశింపజేయును. వీరనము, ఒంటితలనొప్పి, తలనొప్పి, జలదోషములు, మొదలైనవి, కంతమునకు వైద్యము గల వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టెడి భిక్షము. ఇట్టి గుణములేవని గురియంతయులకును గాక కయంతయును నావధ మిడి-ప్ప కటియొకటి లేదు. చిరకాల నుంచిన చెదని సుగంధ విశేషమువలన, పొడి యభ్యాసము లేనివారికి నహిత మిది హిల్మగా నుండును.

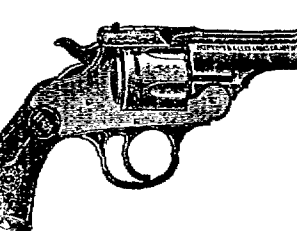
సాధారణముగా పోడిచేయవార లీ సుగంధనస్యమునకట్టి రెండుసారులు అపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పోడి ౧౦, ౧౫ సాఁ అపయోగించినంత ఫలితమును. కాలకా వెలగల సాధారణపు పోగాకు పోడిలో నీ సుగంధ నస్యము నొకచిటికీ కలిపియెడల కా పోగాకంతయును మిక్కిలి పవనశంత మగును.

బుడ్డి ౧ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా ౧ కి రూ. ౨-౮-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౮-౦ (1189)

ఆంగ్ల లేక ఆంధ్రభాషలో విలసము వివరముగా వ్రాసినది.

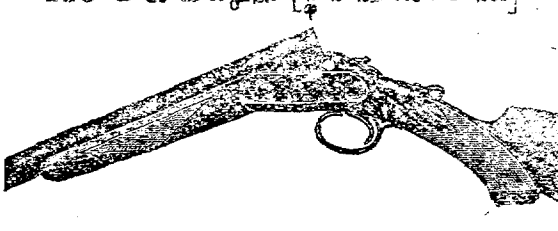
విలాసము: గురుబసవ అందు కంపెని లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

ఒంబుగ శయిలోటా తుపాకి నుద్రసిద్ధమగు
కంపెనివారిచే చేయబడ్డది. (8068)

ధ ర లు
పరనము.
కృటులాగు
ఉచితము

కాశావిధములగు రివల్యూరు ఆరులేక
ఒకతోటా లు యిట్లును ప్రాణహాని ౧౮౬3 సం॥

రూ. 3౨ 3౩, 3౬ అంగుళములతో దొరకును. ఇన్నవి. కేబుల్స్ పెట్టుకో గలిగినవి కూడ దొరకును.
యల్. పి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెని, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మ లే రి యా, ఇ త ర జ్వ ర ము ల కు
వై రె క్కు

ఒక్కటే ఆమోగుమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినగుమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లేక్క లేనివారికీ ఈ యోగ్య తాపైతిక నిచ్చియున్నాడు. అందువల్లనే

పై రె క్కు అమితమగా
విక్రయమగుచున్నది.

రహస్యమైన జ్వరములుకాదు. ఫారములవ్రాసిన పంపబడును.
బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 0.13-0. వి. పి. చార్జితోపహా రూ. 1.2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.
CALCUTTA

(1398)

ధ న వం తు ల కు మూ త్ర మే ?

అనంగ ప్రభయాకర్తి

వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే కొనుగోసి, శాశ్వతయత్నము నిచ్చును, శాస్త్రసమర్థముగా తయారుచేసిన ఈవిశ్వా మధము నిరపయోగమైనట్టి ఢిల్లీలో కూడ క్రొత్తమగుతునమును పుష్టినియిచ్చును యింద్రజాలమువలె నూతనమూర్పును కలిగించును. పూర్తిగాకల వివరములకు వ్రాసిన యిహముగా పంపబడును. 80 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ. 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాత్యాలూగు ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరుపేథి, మదర్రాసు.

కంజరీవాద్యము

(వల్లూరు సూర్యనారాయణరావుగారు)

ది 19.7.24 తేదిగల కృష్ణపత్రికలో హరినాగభూషణముగారు వ్రాసిన కంజరీవాద్యవిమర్శనము జూచితిని. వీరి యాక్షేపాలు వానికి సమాధానములు నాకు లోచనంతవరకు వ్రాయుచున్నాను.

(1) సంగీతము ఆశ్చర్యపాసన యను మాటయే మరచి విషయానందకరముగ కళయని భావించుట మొదటి దురసు కరణము!

గానసభలయందు గానవాద్యపరులగు వారు ప్రదర్శించు నది ప్రజ్ఞావిశేషములు. వారు అప్రజ్ఞాప్రకటనవిధిని యేమరి పరవశులగుచు నిశ్చేష్టులగునెడ గానకార్యము చెడును. విను వారలు వారిప్రజ్ఞలను గాంచి ఆమోదించుటకును ఆనందించుట కును వచ్చిరి. కాని తనయత్నము నొంది యేకాంతభక్తిసుఖమును అనుభవించుటకు వచ్చియుండరు. అచట వీరికి నేత్రేంద్రియతృప్తిరకు పాటకచ్చేరి నావిధిని లోరణాదులతో నలంకరింతురు. ప్రాణేంద్రియ తృప్తిరకు అత్రు పన్నీరును నోసగుచుండురు. రసనేంద్రియతృప్తిరకు ఫలాహారాదుల నిచ్చుచుండురు. తృణేంద్రియతృప్తిరకు వీరవలలో విషయ చుండురు. శ్రవణేంద్రియతృప్తిరకు గానము నమర్చురు. ఈపకలేంద్రియానందమునంతను మరచి తనయత్నము నొంద వలెనే చెప్పట సరికాదు. అట్టి భక్తిపారవశ్యమును అనుభవించుటకు విద్యాధిక్యతతో యొక్కవలయిన సంబంధములేదు. ఏభజనపాణ్యులైన చాలును. ఈశ్వరనామోచ్చారణమే చాలును. ఈసభలు అట్టి పారవశ్యముకొరకు యేర్పరుపబడినవి కావు. అట్టిసభలయందు తమగురుభక్తిని వెల్లడించుటయేగాక విద్యాధికులు ఆస్మీన్య ప్రజ్ఞాతీతయముల నభివృద్ధిచేసికొనుట యనెడి హాశ్విప్రయోజనము కలదు. ఇట్లు ప్రజ్ఞ అభివృద్ధి చెందినవెనుక దానిని వారివారి యిష్టానుసారముగ యిహపరములకొరకు వినియోగించుచుండురు. అంతియేకాని గానము విషయానందకరముగ కళకావముల వీరిపారబాటు.

(2) సంగీతమునకు యేవి అంగములో యేవి యుపాంగములో, యేవి ప్రధానములో, యేవి అప్రధానములో తెలిసికొనక అభోగతిహిండుటకు మనయాంధ్రులు సిద్ధముగా నున్నారట! ఇట్లు అభోగతికి కారణము దాక్షిణాత్యుల దుర్మనరణమేనట! ప్రధానాంగోపాంగంబులను తారుమారుచేసి మనకు నశ్రేయమునుసగువారు మనహృదయలగు ద్రావిడులేయట! వారి పాటలు బోగపు తగుకుట!

దాక్షిణాత్యుల గానమునందు మాధుర్యము వుండునని తామును ఒప్పుకొనుచున్నాడు. వారియందు ప్రజ్ఞావిశేషములు కలవనియు వ్రాయుచున్నాడు. కాని వానిని ప్రజ్ఞావిశేషము లనుటకుబడులు బోగపుతగుకు లనుట న్యాయవిరుద్ధము. తగుకులు లేని సంగీతము సంగీతమేకాదు. సంగీతముం దుండవలసిన ప్రాథమికరసముగ మాధుర్యము తగుకులవలననే కలుగును. ఇదిబోగము తగుకులని నిరసించుట గొప్ప పొరబాటు.

రీ. కంజరీవాద్యము గానసభలందు పనికిరాదు. కష్టమొదవలె నుండునట! ఇది భిక్షుకులకును శవముల నూలేగించు నప్పుడును పనికివచ్చునట!

భిక్షుకులు ఉపయోగించినంతమాత్రము చేతను, శవముల వెంట వాయించినంతమాత్రముచేతను కంజరీని నిషేధింపవలసినదా! అట్లునెడల మనదేశమునందు శవములవెంట సన్నాయి మేళములు వాయించుచున్నాడు. మద్దెలతాళములతో భజనలు సల్పుచున్నాడు. కావున వీరుచెప్పేప్రకారము యీవాద్యము లనుకూడ నిషేధింపవలసినదేనా! గాత్రగానమునకు ప్రధానాంగము భావము, అట్టిగానమునకు వన్నె పెట్టుటకు వచ్చినచే యిట్టి వాద్యములు. అట్లు వన్నె పెట్టుటకుబడులు, గాత్రగానమును దిగ మ్రింగి తాము ప్రకాశింపజూచునెడ వీణా, ఫీదలు, మృదంగం, తబలా, కంజరీ, లోనసవాద్యము లన్నియు నిరసవార్తాములే. ఒకప్పుడు యీవాద్యములు యొక్కనస్థనిలో వాయించునెడ అది వాద్యగానిదోషముగాని ఆయుధదోషము కాదు. వాద్యగాని దోషమునకై గానసభలందు వాద్యమును నిషేధింపకూడదు. అంతియేకాని కంజరీ సన్నాయిమేళములకు పనికివచ్చునేమో గాని గానసభలందు నున్నట్టికీ అగ్రాహ్యమనియు చిత్రకాంతికి భంగకరము అనియు యీ అనుకరణము ప్రశంస నియుము కాదనియు వ్రాయుట వీరిపారబాటు.

దేవలపెంటు శాఖ

భూమిని త్రవ్వ, పంపుచేసి, నీటివనతి నేర్పరుచుటకు దగిన యంత్రముల నుపయోగించు విధానమును నేర్పుకొనునవి త్రము ఇన్స్టిట్యూట్ యింజనీరుగారగు, యల్. యస్. పింట్ గారిని, డెప్యూటీమన్ పై పంపుటకై, పారిశ్రామిక శాఖకైర్వారు, ఇ. యస్. థామస్. ఐ. సి. యస్ గారు ప్రభుత్వము వారికి వ్రాసిన లేఖ.

ఇప్పుడు పారిశ్రామిక శాఖవారియొద్దనుండు 5 తొల్పు యంత్రములు, జనసామాన్యముయొక్కయు, మఱియితర ప్రభుత్వ శాఖలయొక్కయు. వాంఛల, నెరవేర్చగలిగినన్ని లేకున్నవి. గతరెండు సంవత్సరములు పీటియావశ్యకత పోచ్చెను. కాని యంత్రములసంఖ్య చాలతక్కువగ నుండుటవలన నేమి యుత్తగినట్టి పనిచేయ వీలులేకపోయెను. కాన నింక నెక్కుడు యంత్రములు కావలసియున్నవి. ఈయావశ్యకతను ప్రభుత్వము వారు గుర్రెగి 4 యంత్రముల గొనుట కనుజ్ఞ యిడిరి.

అమెరికా, ఇంగ్లాండు దేశములం దీయంత్రముల విక్రయించువారు, వేర్వేరుధరల డెప్సీరి; వారివారివద్ద నుండెడి యంత్రములలోకూడ ననేక భేదము లున్నవి; ఆయంత్రములు పనిచేయు విధానము హిందూదేశమున నెవరికిని తెలియదు. కాని వాటియందయోగముమాత్రము అత్యధికము. వాని నుపయోగించు విధానము తెలియకపోయిన వానియుపయోగము, బయటపడుటెట్లు? కాన నిట్టియంత్రముల గొనుటకు పూర్వమే వానిపని చేయువిధానమును కనుగొనవలయు. కనుగొనుటకు మనదేశమునుండి యెవరినైన నితరదేశములకు బంపవలయు; లేనియెడల విదేశీయుల నెవరినైన చాలజీతములిచ్చి పిల్పించవలయు; క్రొత్తవారు సహజముగ వారికి దెలిసినమర్మములనంతి సంతక నేర్పరుగనుక విదేశీయుల నధిక వేతనము లిచ్చి పిల్పించుటకన్న, పారిశ్రామిక శాఖలలోపనిచేయుచు, ఇన్జనీరుగింను చక్కగ దెలిసినవారిని, అమెరికా ఇంగ్లాండుదేశములకు బోయి, యంత్రములనన్నిటిని జూచి, యవి పనిచేయు విధానమును కనుగొనివచ్చుటకు, పంపుట మేలు. అట్టివారు తిరిగివచ్చి, యిచ్చుటనుండు భూపరిస్థితులకు తగినయంత్రము లివి యని

చెప్పినవిమ్మట, యాయంత్రముల రప్పింపవచ్చును. ఇప్పుడు పారిశ్రామిక శాఖయందు ఇంజనీరుగారు నుండు యల్. యస్. పింట్ గారు అమెరికా ఇంగ్లాండులకు బోవుట కొడంబడిరి; వారిని డెప్యూటీమన్ పై పంపవచ్చును. వీరు ఆరునెలలు డెప్యూటీమన్ మిద నుండవలసి యున్నది;

మూడునెలలు యునైటెడు స్టేట్సులోను, ఒక నెల ఇంగ్లాండులోను నుండవలసియున్నది; మిగిలిన రెండునెలలు ఆదేశములకు పోయివచ్చుటకు సరిపోవును.

అమెరికా ఇంగ్లాండుదేశములనుండు గొప్పకంపెనీలు, ఫరములు ఈవిషయమున దగినసహాయము చేయ నొప్పుకొనినవి. పింట్ గారు మే, జూన్ నెలలలో పోవుటకు వీలుగనుండుటకు, ప్రభుత్వమువారు, ఇండియా మంత్రిగారికి, కేబులు మూలకముగ దెలిపి, వారియనజ్ఞ బడయ ప్రార్థించుట.

పింట్ గారు లేనిసమయమున చెన్నపురి వ్యాపారపాతశాల నుపరింపెండెంట్లు అద్యంతయ్యగారిని పింట్ గారికి, బదులుగ పారిశ్రామిక శాఖకు ఇంజనీరుగారు నేర్పరుపవలసి యున్నది.

ప్రభుత్వమువారియుత్తరువు

పారిశ్రామిక శాఖయొక్క డైరెక్టరుగారితో, భూమిని తొల్పు యంత్రముల, పరిశ్రామిక శాఖయందలి యుద్యోగియొక్క రెవరై యంత్రములు పనిచేయు విధానమును నేర్పుకొనిన పిమ్మటను, మఱియు, నీరాజధానియందు భూమియొక్క స్థితికి, దగినయంత్ర మిది యనిచెప్పినవిమ్మట, కొనవలయునను విషయమున, ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించుచున్నారు.

2. ఇండియా మంత్రిగారి యనజ్ఞతో, డైరెక్టరుగారు చెప్పినట్లు, అమెరికా, ఇంగ్లాండుదేశములకు, ఆరునెలల ప్రాజేవనుమీద పోయి, పని నేర్పుకొని వచ్చుటకు, పరిశ్రామిక శాఖయందు ఇంజనీరుగారునుండు పింట్ గారిని, పంపుటకు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనుచున్నారు. డెప్యూటీమన్ మిద నుండునపుడు వారికి, నెలనెలకు, వారు ఇండియాలో దీయుతీతమే 800-0.0 రూ॥లు 750.25-800 స్కేలలో నియ్యబడును. ప్రయాణకర్షులు, బత్తాలు మొదలగునవి యిండియా

ఆఫీసుచట్టముల ప్రకార మియ్యబడును; పింట్ గారు, మొదటి తరగతి యుద్యోగిగ గాక రెండవతరగతి యుద్యోగిగ నోడ, రైల్వే చార్జీల విషయమున, భావింపబడును. అమెరికాలో నుండువఱకు వారికి రోజునకు 2 గినిల పొప్పన నీయబడును.

3. ఇంగ్లాండుచేరినవెంటనే పింట్ గారు ఇండియా హై కమిషనరు గారిని చూచి డెప్యూటీమన్ మిద నుండుసంరకాలము హై కమిషనరుగారి యత్తరువులకు బద్ధులై యుండవలయును.

4. పింట్ గారి డెప్యూటీమన్ మిద కర్షులు 12,500/ రూ॥ అధికపత్రమున, తొలుముటకు వలసిన చేతియంత్రముల గొనుట కేర్పరచిన 51,360 / రూ॥ మొత్తమున నుండి ఈయవలయును. తొలుముయంత్రముల గొనుటకు ఏర్పరచిన 48,000 రూ॥లు 75,000 రూ॥లకు హెచ్చింపబడినది. దీనికి తగినట్లు, చేతియంత్రముల గొనుట కేర్పరచిన మొత్తము, తగ్గింపబడినది. అధికపత్రమున నేర్పరుపబడిన 51,360 రూ॥లు, 48,000 మొత్తము లు, పింట్ గారి కర్షులు, 12,500 రూ॥లు, తొల్పుకై యంత్రముల గొనుటకు 75,000 రూ॥లు, చేతియంత్రములు కొనుటకు, 11,860 రూ॥లకు మార్పబడును. డైరెక్టరుగారు ఇండియా అధికపత్రమునండి, పింట్ గారి కర్షులను, యంత్రముల కర్షులను హై కమిషనరుగారియొద్ద పత్రమునకు మార్పుటకు, రి అప్ప్రొప్రియేషనుపట్టి తయారు చేసిపంపవలయును.

5. యల్. యస్. అద్యంతయ్యగారిని, పారిశ్రామిక శాఖకు ఆక్టింగు ఇంజనీరుగాను, యల్. వి. జగన్నాథముగారిని చెన్నపురి వ్యాపారపాతశాలకు ఆక్టింగు ముఖ్యోపాధ్యాయునిగని నియమించుటకు డైరెక్టరుగారు రుపపాదించవలయును.

6. ఈయత్తరువు ఇండియా హై కమిషనరు గారికి పంపబడును.

ఇండియా గవర్నమెంటు ఋణము

11 కోట్ల రూపాయలకు మించిన యిందాప్రభుత్వ ఋణపత్రములు తీసికొనబడినవి కలఁబ్రానండి క రెన్సీ అధికారి ప్రకటించినాడు.

మంచితరుణము! గొప్ప రైస్ మిల్లు తాటరి త్వరపడుదు!!

రూ 1,00,000 లకు లాటరీ. టికెట్టు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే. 20,000 టికెట్టు.

గవర్నమెంటువారికి తెలియబడినవిషయమిదట లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాను.

లాటరీవేయబడు ఆస్తి వివరము:—గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురము తాలూకా కొమరిపాలెంలో నాతాలూకు య 2 సెం. 69 భూమిన్నీ, అందులో నున్న 20 అ. + 6 అ. పైజుగల కార్నివ్ బోయిలకు, 11" + 19" + 30" గల మార్బల్ డ్రాఫ్ వాల్వు కాంపాండు ఇంజను, 3 షెల్లులు, 2 కోనలు, 4 హెల్లులు, ఎలివేటర్లు, జెల్లెళ్లు పాప్టింగులు, పుల్లీలు, వీటికి సంబంధించిన విల్డింగులు, గోడొడ్లు, కలిగియుండి మంచివిమ్మింగు ఆర్డరులో నున్న రైస్ మిల్లున్నా.

సౌకర్యములు వగైరా:—సదరు మిల్లు రోజు 1 కి 12 గంటల చొ॥ పనిచేసినయెడల 600 బస్తాల ధాన్యం బియ్యముగా తయారు కాగలవు.

ఈ మిల్లు కాకినాడ కాలనగట్టుకు చేరియుండి ధాన్యముపంటకు సుప్రసిద్ధమైన అనేక గ్రామములకు సమీపముగా ఉండడమే కాకుండ, అనపరై రైల్వేస్టేషనుకు 3 మైళ్లదూరములోనున్న బిక్రవోలు రైల్వేస్టేషనుకు 4 మైళ్లదూరములోనున్న ఉండి యున్నది. పడవలమీదనున్న రైల్వేమీదుగానున్న కాకినాడ రాజమండ్రి వగైరా పెద్దపెద్ద పట్టణములకు సరకులూ పంపుటకుగాని సదరు పట్టణములనుండి సరకులు తప్పించుకొనుటకు గాని అన్నివిధముల సౌకర్యములను కలిగియున్నది.

ఇతరవిషయములు:—లాటరీవిషయమైన వ్యవహారములు యావత్తు నాతరపున చూచుటకు శ్రీకొత్తూరి కృష్ణారెడ్డిగారిని లాటరీ మేనేజరుగా ఏర్పాటుచేసియుంటిని. వారివలన ఎందువిషయమై జరిగింపబడు యావత్తుచర్యలకు నేను బాధ్యుడనై

యుండును. గాన టికెట్టు వలయువారు సదరు కృష్ణారెడ్డిగారికిగాని వారి వలన నియమింపబడిన యేజంట్లవద్దగాని స్వయముగా గాని మనియాక్ష రుద్దారా సామ్ముడంపిగాని పొందగలరు.

లాటరీ టికెట్టు యావత్తు పూర్తి అయినవెంటనే లాటరీ కలుపుచేడి ఆంధ్రపత్రిక, స్వరాజ్య, పత్రికలలో ప్రచురముచేయించి తనపెద్దనుమట్టుయెదుట లాటరీ కలిపియెత్తబడును. నమూనైన సామ్ములో ఖర్చులు పోను మిగిలినసామ్ము రామచంద్రపురము కోఆపరేటివు బాంకిలో డిపాజిటుచేయబడును.

గెలుపుపొందినవారికి నెంటునే పోస్టుద్వారా తెలియబడును. వైని ఉదహరింపబడిన పత్రికలలో కూడ ప్రచురింపబడును. ఆవెంటనే 15 రోజులలో వారి స్వంతఖర్చులపైని క్రమమైన దస్తావేజు నాల్గు వ్రాయించుకొనవచ్చును. సదరు దస్తావేజు రిజిస్టరీ కాలకుండు సదరు మిల్లుకు సంబంధించిన దస్తావేజులు క్రమప్రకారం యివ్వబడును.

వైన నుదహరింపబడిన వివరములగాక యితర తిలినీళ్లు కోరువారు కొత్తూరి కృష్ణారెడ్డిగారివల్లగాని వారివల్ల ఏర్పరుపబడిన యేజంట్లవల్లగాని తెలిసికొనగలరు.

లాటరీ టికెట్టు అమ్ముటకుగాను కమిషన్ ఏజంట్లు కావలెను. సరసమైన కమిషన్ యివ్వబడును. ఏజంట్లుగా పనిచేయువారు మంచి లాభమును పొందుటకు యిదే మంచితరుణము గాన లాటరీ మేనేజరుగారికి వ్రాసిగాని వారివద్దకు వచ్చిగాని వరతులు దేర్చరచుకొనవచ్చును.

కొత్తూరి కృష్ణారెడ్డిగారు }
లాటరీ మేనేజరు,
కొమరిపాలెం. (గోదావరిజిల్లా)

పడాల అమ్మిరెడ్డి,
కొమరిపాలెం.

భారతి

నవిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగుల చిత్రపటములు ఇతర పటములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

శ్రావణ మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

ఆంధ్రకవిత్వచరిత్రము—భోగరాజు నారాయణమూర్తి గారు; ఆకాలపు నామెంకి—నాదూరు వెంకటసుబ్బారావు గారు; కవిజనాశ్రయము—వజ్రుల చినసీతారామస్వామిశాస్త్రి గారు; ప్రణయసముద్రము—అధికార్య సూర్యనారాయణరావు గారు; ప్రేమతత్త్వము—మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారు; దేవవ్రత చరిత్రము - సవిమర్శవరసము—అప్పల నరసింహము గారు; వసిపాణ—పెనుమర్తి వేంకటరత్నము గారు; అజంతాచిత్రములు—కొ. నరసింహాచారి గారు; శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు—సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారు; సుశీలా రూపము—పారనంది జగన్నాథస్వామి గారు; ఓ చరమేశ్వరా!—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రి గారు; కొఱవెదయ్యము—రాయసము వేంకటశివుడు గారు; ఆహ్వానము—నిడుమోలు కనకసుందరం గారు; నేను-జాన్నరొట్టె—శ్రీ వాసుదేవరావు గారు; ఆవర్తము—శ్రీ శివశంకరశాస్త్రి గారు; విషమపరీక్ష—పంచాగ్నుల వీరరాఘవయ్యగారు; సంధ్యోపాసనము—సిరిసి ఆంజనేయులుగారు; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తి గారు; సచ్చిదానందరూప!—నడకుదుటి వీరరాజు గారు; పార్లమెంటు శ్రీసభ్యులు; బ్రహ్మగీతము—చేపూరు సింహాచలముగారు; మనపూర్వులు వ్రాసిన రాజనీతి గ్రంథములు—

మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య గారు; దీనాలాపము—పామర్తి సత్యనారాయణశాస్త్రి గారు; భూతత్వశాస్త్రము—ఆచార్య పద్మపార్వతీశం గారు; పిలుపు—మక్కపాటి వెంకటరత్నము గారు; ఛందశాస్త్రము—పారనంది రామశాస్త్రి గారు; ఆరోగ్యసూత్రములు—విద్యావ్ గరిమెళ్ల సోమన్న గారు; పేరులేని పాప—అడివి బాపిరాజు గారు; ప్రేమత్రయమూర్తి—దామరాజు పుండరీకాక్షుడు గారు; శాలంకాయన నందివర్మ పెదవేగిశాసనము—మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మ గారు; కరుణకము—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారు; లేబరు మంత్రివర్గము—ఆంధ్ర కేషగిరిరావు గారు; గోతమిపుత్ర శాతకర్ణి శాతవాహనుడు—విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారు; న్యాయార్కు-పట్టణము—నడ్లకొండ నరసింహరావు గారు; ముక్తావళి—వేదుల సత్యనారాయణశాస్త్రి గారు; హిందూ దేశమందలి కాగితపు పరిశ్రమ—వి. యస్. చిన్నస్వామి గారు; శ్రీ వేంకటేశ్వర స్తవము—మండలేముల వెంకటశాస్త్రి గారు; కీ. శే. అశుతోష ముఖర్జీ; పత్రికావిమర్శనము; గ్రంథవిమర్శనము; గర్వార్పణము—నోరి నరసింహశాస్త్రి గారు; సాభిప్రాయ విశేషములు.

చిత్రపటముల వివరము

వర్ణచిత్రము:—జైమినిభారత రచనము.

సాధారణ చిత్రములు:—అయోద ధామ్యుడు-ఆరుణి, ఉపమన్యుడు-అశ్వదేవతలు; పావ్యపత్ని ఉదంకునకుఁ గుండలముల మెనఁగుట, పావ్యుడంకు లొండొరుల శపించుకొనుట; ఉదంకుడు నాగలోకమున కేగి తక్షకునివలనఁ గుండలములఁ గొని గురువత్ని కిచ్చుట; పాలోమపర్వము-ఆగ్నిహోత్రుడు శాపమును బొందుట; సత్యవతి పరాశర సమాగమము; వ్యాసమహర్షి-తల్లి యనుజ్ఞవదయుట, తపశ్చర్య; పార్లమెంటు శ్రీసభ్యులు; రాజా వాసిరెడ్డి శ్రీ చంద్రమాళి ప్రసాద బహద్దర్ వాసు, ముక్త్యాల సంస్థానాధిపతులు; కీర్తి శేషులగు నర్ అశుతోష ముఖర్జీగారు; ఇతర చిత్రములును.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల సుపయోగించుటవలన శైత్యపు కలహాపి, ఒంటి కలహాపి వెంటనే బోవును.

అన్యుతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

కాతి యొకమాత్రను నేదించిన తెల్లవారి రెండువిరేచన ముఖతాగలవు. వికారము వైత్యములేదు నేపాళముచేర్చబడలేదు.

సుఖభోగి మాత్రలు

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0

బలమునకు ధాతుపుష్టికి యూసానివైద్యు దీనిన విశేష ముగ వాడుదురు. మొదటిరకము పంపగలము.

కఫహరిమార్గము

డబ్బీ 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రు. 2-0-0

ఈ మార్గము కఫమాలికలచే చేయబడినది. కన్న, ఉబ్బునము, కాగపీన, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది.

గజ్జికి తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ కరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష ఖాధను గలిగించుచున్నది. ఈతైలమును నాలుగు పూంటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలము, జీల మొదలగునవి వశించును. తప్పకపనిచేయును. వెలకన్న పోట్టుఖర్చు లధికమగును గాన ఇతరమందులతో కలిపి తప్పించుకొనుట యుక్తము.

అన్యుతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

విద్యా దర్శములు

బొంబాయి గవర్నరు ఉపన్యాసము

సంగీ, ఆగష్టు 31 - సంగీలో నేడు వెల్లింగ్టన్ కళా భవన ప్రారంభోత్సవమును జరుపుచు బొంబాయి గవర్నరుగారు తమ యువనానందమును విద్యాప్రపంచము నందు ప్రజలుబొంద ప్రయత్నింపవలసినవి మూడార్యములు గలవని జెప్పి ఒకటివ్రాత, చదువులెక్క అందరకును బాగుగ యొదిగవచ్చునటుల జేయుట, రెండవది దారిద్ర్యకారణము చేత యే యువకుడుగా నితర దేశములోనున్న ఉన్నతవిద్యను బొంద కుండ జేయరాదు. మూడవది ప్రతివిద్యార్థియు శారీరకముగ దృఢముగ నున్నయెడల మనస్సుగూడ జెప్పినదానిని గ్రహించి యుపయోగమును బొందును. (అ. ప్రె)

అతిమూత్ర వ్యాధి-అమోఘమైన నివారణి

మన దేశమువంటి ఉష్ణ దేశములో ఆయుర్వేద ఓషధుల ఔషధముల చికిత్స అన్ని వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణమిచ్చునను గొప్ప అభిప్రాయము నాకు ఎప్పుడునుగలదు. తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసస్థుడును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, బాజ్ జిల్లాను, అర్మీనియన్ విథిలో నెం 72 రు భవనమునందున్న శ్రీమూర్తి సండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారు తన అద్భుత ఔషధములచే వ్యాధిగ్రస్తులకు చేయుచికిత్సవలన ఆయుర్వేద ఔషధముల ఖ్యాతిని హెచ్చుచేసిరి. వాణివద్ద చికిత్సనొందు భాగ్యము నాకు తటస్థించినది. వారు అతిమూత్ర వ్యాధిని మిక్కిలి అద్భుతముగా కుదిర్చిరిని నాస్వానుభవము వలననే చెప్పగలను. మిక్కిలి కఠినపథ్యము లేకును, శరీరము నీరసము కాకుండను 10 దినములలో మూత్రమునందుండిన తీపిని పూర్తిగా కుదిర్చిరి. మరియు మామూలుగానుండు తీపికంటెను తగ్గినది. అతనిచికిత్స విషయములో ముఖ్యముగా గమనించ దగిన విషయ మొకటి గలదు. వ్యాధిగ్రస్తుడు ప్రజ్ఞదినము ఉదయము సాయంకాలములందు వారి వద్దకు ఖుద్దన పోవతెను. వారు ఔషధమును స్వయముగానే దేవతామంటపమువద్దను లేక అందు కు సమీపమునను ఇచ్చెదరు. అట్టి చికిత్సాపద్ధతిచే రోగియొక్క వ్యాధులను చక్కగా గ్రహించుటకును మరియు అప్పటప్పటికి రోగికి గలుగు గుణాభివృద్ధిని గ్రహించుటకు వారికి అవకాశము గలదు.

వారు చికిత్సకై ఎక్కువడబ్బు పుచ్చుకొనెద రను ప్రభాతి వారికి గలదు అయితే యితరవృత్తుల నవలంబించు గొప్పవారనేకులుకూడ ఇదేమోస్త రుగానే డబ్బును పుచ్చుకొనుచున్నారు. వారు స్వాభావికముగానే మిక్కిలి ఉదారవంతులు, ధర్మా త్ములు. వారు అర్జించెడి ద్రవ్యములో చాలా మొత్తమును ధర్మకార్యములకు, మతసంబంధమైన పనులకు వినియోగించుచున్నారు.

మన దేశమునందు దేశీయవైద్య మభివృద్ధి విషయములో నాకు ఎక్కువఆదరణ యుండుటచే వారికి గల పాండిత్యము అనుభవముయొక్క లాభ మును ప్రజలు పొందునట్లు చేయవలె నని నేను వాణిని ప్రోత్సహించుచున్నాను. దేశీయ వైద్యము నభివృద్ధిచేయుటకు గవర్నరు మెంటువారు దేశీయవైద్యవిధానమును గలపు కళాశాలలను స్థాపించిన, నిట్టిగొప్పపండితులు తప్పక గౌరవార్థ ముగా ఉపన్యాసముల నిచ్చి సహాయము చేయుదు రను నమ్మకము నాకు గలదు.

(ప్రకటన) ఏ. ఎస్. కృష్ణారావు, బి. ఏ., బి. ఎల్. చెన్నపురి శాసనసభాసభ్యుడు, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు, నెల్లూరు, 27-4-1924.

వారిసలహాకట్టుము రు. 15-0-0.

వ అ ద లు

తంజావూరుజిల్లాయందలి వరదలను గూర్చి అజిల్లా కలెక్టరుగా రీక్రించి నివేదికమును ప్రకటించిరి.

జూలై 16వ తేదీ నేను కుంభకోణమునందు మకాము చేసి యుంటిని ఈలోడు కావేరి వంతెనకడ నది పొంగుచున్నట్లు నాకు తంతివచ్చినది వెంటనే తంతిమూలమున తహస్సీలుదార్ల కును, క్రింది అధికారులకును డెప్టాకాలువల నన్నిటిని తెరచి వలసినదిగ ను తర్జులను పంపితిని. వెంటనే అధికారులు వలస లున్నచోటికి వెళ్లుటకు మొదలిడిరి. కొలరూన్ వంతెన జాగ్రత్తగా చూచుప్రయత్నములు జరిగినవి. జూలై 17వ తేదీని నది పొంగ నారంభించినది.

18 తేదీ ఉదయము మామూలుగా వరద ప్రవహించు నట్లు ప్రవాహము బయటదేసినది. కొలరూన్ ఆనకట్టకడ తహస్సీదా యందుటచే, కుంభకోణం సబ్ మాజిస్ట్రేటును కుంభ కోణంనుంచి యిరువైపుల 5 మెట్లు జాగ్రత్తగా కావేరి పారు దలను గమనింపమని నూచించి, మోటారుపై పాపనాశనము నకు వెళ్లితిని. అచటి సబ్ మాజిస్ట్రేటును పాపనాశనమునకు 5 మెట్లవరకును ఆనకట్టపై చులకనగ గట్ల పడుటకు పీలుగా నున్న ఫలములను చూచి వెంటనే మనుజులను మరమ్మత్తు కమిషన్లను పంపమని చెప్పితిని. కాని అప్పటికి పాపనాశనము నిట్టవై నీరక్కైనది. ఈలోగా అర్బులవద్ద గండిపడినట్లు వార్త తెలియగానే సబ్ మాజిస్ట్రేటును ఆ విషయమున జేయవలసినపని చేయమని పంపితిని. తరువాత పండరవాడి పోయి తిరుమల రాజం గండిపడుటయు దానిని గ్రామస్థులు కప్పయ్యించుట యు చూచితిని. అచట నే చేయగల సాయముచేసి ఆగండి పూ డ్దుటకు తగిన మాచనలుచేసి లోకలోభండ్ ఇన్స్పెక్టరు నచట నుంచి కుంభకోణమునకు తిరిగవచ్చితిని. కాని ఆగండి 18 అంగుళ ములే యుండుటచే మూసివేయబడినది.

సాయంకాల మగునప్పటికి కుంభకోణమునందు కావేరి నదీప్రవాహము భయంకరముగ తోచినది. సబ్ కలెక్టరు స్థానిక సంఘాధ్యక్షుడు ఇండియా బ్యాంకు ఏజంటు నేను కలసి గండ్ల నియమ చూచి నగరమున కుపద్రవము కలుగని పనులన్నిటిని చేసి తిమి. మేమురాత్రి 2-30 గంటలవరకు అచటనేయుంటిమి. 19 తేదీ 4 గంటలకు నేను తిరిగివచ్చునప్పటికి కాపలావాడు నిదుర పోవుచుండెను. గండిపడుటకు సిద్ధముగానుండెను. కాని వెంటనే అట్లు జరుగకుండునట్లు జేయబడెను. ఈలోగా క్రింద ఆనకట్ట వద్ద గట్లపడుచున్నట్లు వార్తవచ్చుటచే మోటారుపై అచటకు పోవుచుంటిని. త్రోవలో పీరపీలకొవద్ద రెండుగండ్లు కనుపడి నవి. రివిన్యూ యిన్స్పెక్టరు గారు ఒకటి వెంటనే మూయించిరి. రెండవది మాయుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేసి కూలివాండ్ర నియమించితిని. అబ్దుల్లాగా రచట నుండిరి. గండి పొర్లి వచ్చిన, వారి లోళ్ల అంగడి నాశనము కావచ్చును. కాన వారు చేయదగిన సహాయముచేసిరి. పీరపీలమున కు తరమున పడినగండిని గ్రామ స్థులు వెంటనే పూడ్చిరి. ఈగండివారా వచ్చిన నీరు లోకలో భండురోడ్డుపైగూడ పారినది. క్రింది ఆనకట్టవద్ద లంకయొక్క వెనుకభాగము గండి నీటివలన మునిగిపోయినది. కాని జనులు రోడ్డుమీదకు సురక్షితముగా వచ్చిరి. ఆహారపదార్థములు వారికి తిరుపందార్ మహంపారివలన సహాయము చేయబడినవి ఈలోగా కొలరూన్ గండి సంగతి చూచాయగ తెలియవచ్చి రెండవ ప్రక్కనుండి అచటికి పోవుచుమని నేను కుంభకోణమునకు తిరిగి వచ్చితిని. వెంటనే నేను సబ్ కలెక్టరు కలసి మహారాజపురము వద్ద కొలరూన్ గండి కడకు వెళ్లునప్పటికి డి. పి. డబ్బు ఓవర నీరు ఒక్కప్రక్కను, తహస్సీలు దారుగారు ఒక ప్రక్కను గండిని మాయప్రయత్నముల చేయుట జూచితిమి. శ్రీమమే దీనిని బాగుచేయుటకు తగిన సాహసు అచటనే కలదు. రివిన్యూ యిన్స్పెక్టరుగారు సరుకువెళ్ల కొరకై గ్రామమునకి పంప బడిరి. కూలీవాండ్రు ప్రక్కనున్న చెట్లకొట్టి, గండి మాయు టకు వెంటనే పని ప్రారంభించిరి.

20వ తేదీ ప్రాద్దున అర్బులవద్ద చాలాగట్ల పడినట్లును ఆంధుచే రైలుబాట మీదగూడ గట్ల పడినట్లును తెలిసి అచట చేయదగినది చేయుట కాప్రదేశమునకు వెళ్లితిని. వెల్లున పూర్తిగానుండుటచే మొదటి గండిని మాత్రము మాడగొట్టితిని. అందువలన నేనుపోయి ఆఫీసర్-రివిన్యూ యిన్ స్పెక్టరును సుం దరపెరుమాళ్ల నుడివద్ద 4వ రాతికడ గండిని వెట్టితే పూడ్చింప వలసినదిగా చెప్పిపంపితిని. తరువాత యిరువర్ల స్పెషల్ రివిన్యూ ఇన్స్పెక్టరును నియోగించి అర్బులవద్దగండ్లను, కావేరి వడిగపు ఒడ్డునున్న గండ్లను మూయించుట ట్లాజాపించి పంపితిని. అం

దులో ఒకరు అన్నాగ్రహారము కడ అర్బులార్ గండిని పూ డ్చి తరువాత వలాయమే గండిని గూడ పూడ్చిరి

ఉమలాపురమువద్ద కావేరి ఉత్తరబడ్డు తెగినట్లు కబురు తెలిసినది. ఇది 18వ తేదీనే పడినది మధ్యాహ్నము నేను దీనిని చూచితిని. వెంటనే దానిని మాయుటకు తగిన సాహాయులు పోల నునిర్పాటుచేయవలసినదిగా ప్రేమనరీ సబ్ మాజిస్ట్రేటు కాజ్జా పించితిని ప్రాహము పట్టవైనుంచి ఒక్కమాచుగా గార్లునంచెటి ితినచ్చినప్పటి గండి పడినది కనుక కుంభకోణ నగరమును యీ గండియే కాపాడినదని చెప్పవచ్చును.

19 తేదీ కుంభకోణమునందు కొంత వరదతగ్గినది. పట్టుము నకు నష్టమువచ్చు సూచన లగుపడలేదు. 22 తేదీని వరద త గ్గుచున్నట్లును కావేరి కొలరూన్ గండ్లు బాగుచేయు టవర మనియు వార్తలవచ్చినవి. 21 తేదీని నేను ప్రేమనరీ సబ్ మాజి జిస్ట్రేటును రమ్మని తంతినిచ్చితిని. అతడు ఆనకట్టను పరీక్షించు మండగా యీతంతి చేసినది. కావేరి కొలరూన్ ఆనకట్టను ప రీక్షించి అతడు 24 తేదీకి నన్ను కలసికొనెను. గండ్ల మూయు యత్నములు త్వరగా జరుగుటలేదనియు కావేరిగండి వెంటనే కప్పివేయవలసినదనియు అతనికి నేను చెప్పితిని. అతడు అందుల కు ఒప్పుకొనెను. ఈలోగా తంజావూరు తాలూకా చదువురారు లో కొలరూన్ గండిపడినదని వ రమానము నిచ్చినది. తంజా వూరు రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరు వెళ్లి, కట్టబండ్లను సమీక్షించి కాలము ద్వారానీరు కొలరూన్ లోనికి పోవునట్లు చేయగలిగెను. మాయవరము తాలూకాలో మాడుచోట్ల గండ్లుపడినట్లు తెలి యవచ్చినది. మాయవరము తహస్సీలుదారు తగిన సామగ్రి కూ ర్చుట కచటికి వెళ్లెను. పియాల్ తాలూకాలో మాడుగండ్లుపడి గొప్పవరదవచ్చెనని తెలిసినది. రైలుకట్టలుగూడా తెగుటచే రై లువారికి పడవల సహాయము కావలయుననియు లేనిచో మద్రా సుగుండా టపాలు నడువవలసియుండుననియు తెలిసితిరుమలై వాసెల్ కు, రైలువారికి పడవలసాయము పంపమని తంతినిచ్చి తిని. ఈలోడ్డునకు వరద యింకావచ్చుచున్నదని 25 వ తేదీని తెలిసినది. ఇట్లు వరద హెచ్చుచున్నచో స్థితిగతులు క్లిష్టముగ ట తప్పదని తెలిసినది. అందుచూన నేను రివిన్యూ యిన్స్పెక్టరు నకు క్రొత్తగా పూడ్చినగండ్లను బలపరుపవలసినదిగా తెలియ పరచితిని. 26 ప్రాద్దున టెలిఫోన్ ద్వారా రైల్వేకట్టలు బా నుచేయుచున్న రైల్వే యింజనీయర్లతో చూట్టాడగా వరద క్ర మ ము గా హెచ్చు గు చు న్నట్లు చెప్పిరి. అపుడు వెంటనే మాయవరము వెళ్లితిని. వైదీశ్వరకొయిర్. పియాల్ ల మధ్యనున్న రైలుకట్ట గండికడ 6 పడవలున్నవిగాని టపాలు ఆదారినివంపు ఊహాలతరించినవి. అందువలన నేను తిరుచినాపల్లికి ఆనకట్టవద్దకును పడవలు డింగీలు పంపవలసి నదిగాతంతినిచ్చితిని. రివిన్యూ డివిజన్ అఫీసరు వాగపట్టు మునకు తంతినిచ్చెను. అప్పటికే కొంతమందిజనులుదాటవేయబడిరి. 27 వ తేదీని నాగపట్టు ము నుండిపడవలువచ్చినవి. 27 మధ్యాహ్నము వై దీశ్వరము అంతంవపురము మధ్య రైలుకట్ట తెగినది. వరద యీ రోడ్డువద్ద యింకను వచ్చుచుండెను. నేను యింజను నోకదానిని తెప్పించి అంతంవపురమునకు పంపితిని. రైల్వేస్టేషన్ యింజనీ రును నేనును కడ్డలూరు నాగపట్టుమునకు యింకాబోట్లు తె ప్పలు పంపమని తంతినిచ్చితిమి. వైదీశ్వరము కొయిలు పి యూల్ లందు ఆ ప స్తు లు చాలా మంది కలను. వారు ఎ త్తు ది బ్బలవైచుండిరి. ఇంకా వ ర ద హెచ్చి న పీరిస్థితి ప్రమాదకరమే యయ్యెడిదిగా న ఉన్నబోట్లెల్లమా అవసరమాయెను. ప్రవాహవేగమువలనను, రై లుకట్టగండ్లవలనను, ప్రజలు దాటించుట వెనుకదగిన కష్టము మీదను జరిగినది. తెప్పలునావలు రైలుగండ్లనుం దుపయోగించినవిగాని వరదచోట్ల నుపయోగించుటకు వీలులేకపోయినది.

20 వ తారీఖున పియాల్ నుండి నిచ్చినవార్తలు విని నే ను, రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరు, చీఫ్ యింజనీయరు, బోటువైస పియాల్ వెళ్లితిమి. తాలూకాకచ్చేరి కొట్టుగాని పోయినది. ఒ కట్టెదీని మాత్రము నేను తప్పించితిని. పియాల్ నుండి మధ్యా హ్నం బయలుదేరితిమి అప్పటికే సహాయసంఘమొకటి అచ్చట ఏర్పడినది. తెప్పలుకట్టబడే యిపుడు చేయగల సహాయముని మేము వారికి సలహానిచ్చితిమి. చీకటిపడకమునుపే మేము అం తండవరము పోలే పోతిమి. ఆరోజుకు ప్రయాణమాపి మరునా డు ప్రయాణము పూ ర్తిచేసితిమి. అప్పటికి నది తగ్గుచుండెను. వ రదలు హెచ్చలేదు. మనుష్యులను దాటించుట కింకను కొంత కాలము జరుగవలసియుండెను. మాయవరములో సహాయసంఘ మేర్పరచి సహాయముచేయుచున్న నర్తకముగారిని పనిచేయుని చెప్పి కుంభ కోణం వచ్చి 30 వ తేదీని అర స లార్ గం డినిచూచితిని. ఇది మొత్తం సరిచేయబడినది కాని రెండవసారి వ రదచే మరల తెగినది. రైల్వేకట్టగూడ తెగిపోయినది. పని యేమియుజరగకుండెను. కాని డివిజన్ ఆఫీసర్ చెట్లు కొట్ట బడుచుండెననియు కావలసినసామగ్రి కూర్చుండుచుండె ననియు చెప్పెను.

ఆనకట్టక్రింద లంకలో గండిమూలమున యిల్లాటి

కొట్టుకొనిపోవు ఢిల్లీయందుండెను. అందుండి తప్పింపుకొనవలసినవారు చాలమంది యుండిరి. తంతివార్త ద్వారా యీ సంగతి తెలిసి గ్రీకుగారు డింగ్గోనచ్చి ఎట్లో కష్టముమీద 107 గురికి ఆయింటినుండి దాటవేయగొరి. కష్టపయమున జూసిన వాస్తవవర్తన కొనియాడవలయున్నది.

కోయిలాడివద్ద 25 జులై తారీఖున కొల్లవము గండిపడినది. ఇది చాల దుర్గమమైనవిషయము. డెల్టానంతయు ముంచి నేయునంతభయము కలిగించినది. పోలీసు సూపరింటెండెంటుగా నున్న ముల్లేగాడు, రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరుగానున్న చొక్కరింగ మొదలగువారు, అసిస్టెంటు యింజనీరుగారు అచటకివెళ్లి నడుగక్కుకొనిన ప్రవాహము నాపగొరి. కావేరి, కోలరాన్ నుగ్గునున్న ప్రదేశమును, వైగండియు, మరవూరు కడ పడిన గండియు, నీరముతో నింపివేయబడినవి.

ఈ వెల్లువ నగడుగక్కుకొనినవారే ఆపబడవలసి యుండెను. అది దాటివచ్చిన భయములు వివరించెడివి. కాని వై వెల్లువ ముప్పు ప్రయాణములనలన చాలామంది హులీలయినంతో ఈగండి బాగుగా మాయబడినది.

కలిగినవల్ల మెంజెయో సరిగా విడిచిపెట్టకు ప్రస్తుతము అసమర్థుడైన యున్నాను. తక్కువవలమువారి యింట్లు చాలా నాశనమైనవి. పియాల్లో ఎక్కువయింట్లు పోయినవి. 40 యింట్లు మాయనరములోను, కుంభకోణంలో 12న్ను పోయినవి. కొన్ని స్థలములందు కురువాయిపంట నష్టమైనది. కోలిగూడి లో 100 ఎకరముల భూమి యిసుక తిప్పలతో కప్పబడినది. మునిగిపోయిన గ్రామములలో భాన్యనవ్వుము కలిగియుండును. అన్నములేని జనల విషయములో సంఘములు పనిచేయుచున్నవి. ఢిల్లీపూల పహాయము చేయుచున్నారు. నష్టకష్టముల విచారణ బాగుగా జరుగచున్నది. కాని ప్రాణనష్ట మెంతమాత్రము లేనందులకుసంతోషించుచున్నాను. నష్టములయొక్క సంఖ్యలు తెలుపుట ప్రస్తుతములో చాలాకష్టము. వాక్రింది అధికారులు తమచేత వైనంత కష్టపడి పనిచేసిరి. ఇంతవరకు చాలాగండ్లు పూడ్చించి తదితర సహాయము లనేకములు చేసిన, వారి సకాలసహాయమునకు వారు ప్రశంసార్హులు. ప్రస్తుతము కావేరి, కోలరాన్, అరసలూర్ల డి. పి. డబ్ల్యు. వారికిందనున్నవి. కాలరాన్ లో ఒక చిన్నిగండి పూడ్చబడినట్లు తెలియుచున్నది. నీ తంజావూరుకలెక్టరుగారు తమ మొదటి నివేదికమునందు ప్రకటించిరి.

మధుర జిల్లాకలెక్టరు జె. ఎఫ్. హులుగూరు ల్యాండ్ రివిన్యూ బోర్డు శాసనసభకు రిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ప్రస్తుతము పెరియార్ లేకుతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు రాక పోకలు జరుగుటలేదు.

అటులమితవర్తనములు మరిసినందున కలిగిన ఫలితములను తెలిసి సంతకము మీ బోర్డువారికి తెలుపుచున్నాను.

తెక్కడ, పెరియార్లలో జలయ 12 నుండి వానలు జోరుగా కురువవారంభించి 15 తేదీనుంచి 17 వరకును అమితమైపోయినవి. ఈమాడులోజలలోను పెరియార్లలో 28.95 అంగుళముల వానయున్న తెక్కడలో 19.62 అంగుళముల వానయునుబడినది. పెరియార్లలో 12 వ తేదీని వరదరాకను చూపునవరకును నీరముతో నిండిపోయినది. ఆకోజనుండి యు అప్పటికి వచ్చినఉత్తర్యుల ప్రకారముగా రిన్యూటెటరు తెలుపబడినది. 16 వ తేదీని పరిశీలుపున(వట్టరులును) తెరువబడినవి. సగమురాత్రి యగుననికి నీరు 153.90 (అనగావరద రాకను నూచించు గుగ్గునకువైన 2 అడుగులు) లేచినది. కాని ఉదయమునవచ్చికి 153.80 కు తగ్గినది. అప్పటినుండియు తెలుపులు 16 గంటలు పూర్తిగా తెరువబడినవి. తెలుపులు మాయబడిన సంద్రోన కాలము తెలియదు. కాని 17 తేదీ ఉదయం 8 గంటలయి యుండ వచ్చును. రిన్యూ లేటరుకు గాని మరీయే తరమరకు గాని మొత్తము కలుగలేదు. రిన్యూలేటరు ద్వారా యాప్రవాహమునీచాలపోయినది. ఇదివరకు తెలుపులెప్పుడును 7కి అడుగులువైన తెరువబడినవి. ఇప్పుడుమాత్రము 16 అడుగులవరకు 16 గంటలు తెరువబడినవి. తెరువబడినప్పుడు సుమారు 400 సున్నపుఅడుగులనీ గురికి గంటలలో రిన్యూ లేటరుద్వారా పోయియుండును. బ్రిటిష్ కొల్చిన్, క్రాంగ్ కోటలపై ప్రకటించబడిన రిన్యూ లేటరు తెరువబడి పోయినంతలో దీనిని డ్రి గ్రహింపవలెను. వందిపెరియార్ల వంతెన యావరదధాటికి నిలుచుట ఆశ్చర్యముగా నున్నది. బంతెవరకునుతిరువాన్కూరులోనష్టముకలిగినవని నాకు తెలియదు. మీబోర్డు మొదటి మెంబరుగారికి, బ్రిటిషు కొల్చిన్లలో నష్టమునకు పెరియార్లవరదచే కలిగిన నష్టములు తెలిసియేన్నవి. మధురజిల్లాలో మాత్ర మేమియు గొప్పనష్ట మీ వానలప్రవాహముల కే కలుగలేదు. కాని కలిగిన నష్టముగూడ కొద్దిమితికరమే. కావలసిన విలిపులుబాటయూ అమితవర్తనముల మూలము గొప్పబట్టబడినది. సుమారు రెండుమైళ్లబాట కొట్టుకొని పోయినది.

ఇటుల కాలినడకనూడ పోలీసుగారు, కష్టముగా నున్నది. సుమారు 50,000 రూపాయలు యాకట్ల బాగుచేయు

టకు భర్తూ కావలసియున్నదని అంచనా వేయబడినది. ఎక్కి మాట్టివీయింజనీరు బాటబాగుచేయుటకు ఉత్తర్యులనిచ్చిరి, పెరియార్లపైనున్న కురునంతు వంతెన ఉత్తరవైపున డెల్టా తిన్నది. నష్టము నీరు తీసేగాని అంచనావేయడం కష్టము. కుంబము వంతెనగూడ పగిలి కొట్టుకుపోయినది. బాగుచేయుటకు 10'00 రూపాయలగును. సిలియంపల్లి అనకట్టపై పార్టీ. నగడ కట్టను 40 అడుగులు తెగగొట్టినది. చాలావరకు పంటలకు గొప్పనష్టము కలుగునని భయముగానున్నది. కాని కురునంతువంటి వెంటనే బాగుకావలెను. లేనిచో రాకపోకలు జరుగుట కష్టము. ఎక్కిమాట్టివు యింజనీరుగారితో నేనును యిద్దగు ప్లాంటరు ప్రతిభయిన్నూ కలిసి మాట్లాడగా 8 అడుగులబాట తెగగారుచేసి రాకపోకలు జరిగియును బరువులను పోనీకమాటిలకుఆహారపదార్థములు, తేయవతోటలనుండితేయాకును వచ్చునట్లు చేయుదునని చెప్పినారు. అదిగాక యింకోక ఎక్కిమాట్టివ యింజనీరును తాత్కాలికముగా నియమించి (నా డ్రిప్టుమాన్ నున్న) వాయవ్యగాడ్పులు వానలు రాకము నునే నష్టములుజరిగినచోట్లు బాగుచేయించుట మంచిదనిచెప్పిరి. ఈవిషయములో వారిలో నేను పూర్తిగా వీక్షణించుచున్నానని మధురకలెక్టరుగారు ల్యాండురివిన్యూబోర్డు పెక్టటర్కి వ్రాసిరి. (ఆ.ప్రె.)

వరదలఫలితము

గ్రామములు పాడుబడుట

లామెంబరు వరదలనము

ఈకోడ్లు, ఆగస్టు 9:—సంత్యమంగళము నుండి విదుమైల్ల దూరములోనున్న ఆరసూరు అను పెద్దగ్రామము అంతయు పాడుబడినట్లు గాన్పించుచున్నది. 500 యిండ్లలో దాదాపు అన్నియు పాడైపోయినట్లున్నవి. అక్కడక్కడ కొన్ని మాత్రము నిలిచియున్నవి. ఇండ్లతేకుండ పోయినజనము 2 వేలమంది దాదాపుగలరు.

కోయంబత్తూరుజిల్లామేజిస్ట్రేటునుతహశీర్ దారును వరదలవలన నష్టపడిన ప్రదేశములందు ప్రయాణము చేయుచు నష్టముల బోధనవానికి సాధ్యమైనసహాయమును జేయుచున్నారు.

లామెంబరువరదలనము

తిరుచినాపల్లి, ఆగస్టు 9:—గాలి లామెంబరు సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు యి చట వరదలు వచ్చిన ప్రదేశమును పరీక్షించుటకు వచ్చిరి. ఎక్కిమాట్టివు ఇంజనీరు నీలకంక అయ్యరుగారును, జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరు యం. డి. మెల్లో గారును వెంటరాగా గొల్లి సభ్యులు కాలిరూను వరకు బోయి దారిలో కావారీవంతెన బీటునున్న, ధ్వంసమైనకాలిరూను వంతెననున్న పరీక్షించిరి. ఆయన కురితలైనాండి నునగై విడుగుగా మోటారుమీద తిరుచినాపల్లివచ్చిరి. వరదలచేత నష్టపడిన ప్రదేశమును జూచినపిదప వారు నిన్న మధ్యాహ్నము తంజావూరుకు బయలుదేరిపోయిరి.

సేలం సానుభూతి

సేలం, ఆగస్టు 8:—సేడు సేలం మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలు సాధారణ సమావేశమునందు, కుమారపాళ్ళములోను యితర చోట్లను వరదలవలన నష్టపడినవారి సహాయముకొరకు సేయి రూపాయల విరాళము నీ వవలె నని రాజమండ్రికొండారంగారు చెప్పిన తీర్మానము చర్చింపబడి తమిళనాడులోను హలబాలోను కష్టపడినవారికి సానుభూతి చెల్పుచు, సేలంవరదల సహాయసంఘమునకు 250 రూపాల సంపుటకు తీర్మానించిరి.

* * * * *

కావేరి మరల పొంగుచున్నది

వరదల సహాయము

రాలి సా|| సి. కరుణాకర వివాసగారు పెరింటలము న్నేనుండి నే డిట్లు తంతివార్త నిచ్చుచున్నారు:—మహాడెల్టాలాలు ఉప్పేసాపాటు యం. యల్. సి. కే. మధవ్ నాయరు డి. పి. డి. యల్. గారల నిన్నయిక్కడికివచ్చి పులమంతోలా పట్టాబీ ప్రదేశములకుబోయి అచట సహాయకసంఘమువారితో చర్చించి, ఆర్యసహజముతోగూడ సంప్రత్నించిరి. తహశీల్దారుతోను మేజిస్ట్రేటుతోగూడ మాట్లాడిరి. అంతట వారు కరీంపూరు, మన్నాబఘాటు, మేలట్టూరులకుగూడ బోయిరి. వర్ష మింకను కురియుచున్నది. బియ్యము గుడ్డలను తగ్గరల కమ్మటకును డబ్బునీపుటకును సహాయము జేయుచున్నారు. సహాయముజేయువారు వెంటనే జేయవలెను.

తహశీల్దారుగారిసహాయమునలన మహాడెవలూ పార్టీ వారు బజారులో 24 బస్తాలు బియ్యమును సంపాదించిరి. వెంటనే 10 బస్తాలను కరింపూజాకును, 8 బస్తాలు మేలట్టూరుకును బంపిరి. (ఆ|| ప్రె.)

చెన్న పురి రేవులు

అభివృద్ధి విధానము

ఇంగ్లాండులో ఇంజనీరు లంగ్గీకరించుట

కొచ్చి, ఆగస్టు 9:—చెన్న పురి ప్రభుత్వపు రేవుల ఇంజనీరు ఆర్. సి. బ్రిష్టోగారు తమరు జేసిన విధానము వివరములన్నియును ఇంగ్లాండులోని ఇంజనీరుల బోర్డువారు. అంగీకరించుటకు వార్తలు చెల్పుచున్నవి. ఈవిషయమై విచారించుటకు ఇంగ్లాండుకు బోయిన ఎక్కిమాట్టివు ఇంజనీరు. డంకనుగారు త్వరలోనే కొచ్చికి తిరిగివచ్చెనరు. తుమకు పని త్వరగా జరుగునని తెలియుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

గుంటూరుజిల్లాలో కాంగ్రెసు యెన్నికలు

అ.వి. 2-23 వ తేదీ ప్రకటన ప్రకారం, రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘసభ్యత్వమునకు యర్రసంట్లపాడు కాపురంతులు శ్రీయుత రూపనగంట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారికొక్కరియొద్దనుండిమాత్రమే దరఖాస్తు వచ్చినది. వీరిని సత్తెనపల్లి తాలూకా తరపున సరియగు అభ్యర్థునిగా అంగీకరించడమైనది.

వడ్లమూని ముక్తేశ్వరప్రసాదరావు

జిల్లా సంఘ కార్యదర్శి

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈక్రిందివిషయముల నాలించిచుటకు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘము యీనెల ౧౬ వ తేదీ శనివారం మధ్యాహ్నం ౧౨ గంటలకు గుంటూరులో స్వరాజ్య కార్యాలయమున సమావేశమగును. సభ్యులెల్లరును తప్పక దయచేయవల్సివస్తులు.

విషయములు:—౧. ఎన్నికలనుగరించిన అప్పీళ్లు ౨. దేశారాధకుల జూలై నెల, నివేదికములు, బిల్లులు. 3. లోకల్ బోర్డులు మ్యూనిసిపాలిటీలద్వారా నిర్వాహకార్యక్రమమును జరిపించుటనుగరించుచు, జిల్లాలోని ప్రత్యేకవిద్యాలయములను నశపరచుకొనుటను గరించుచు, దేశాధికారుల వార్షికము లేర్పరుచుటనుగూర్చియు రాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శిగారు వ్రాసిన సర్క్యులర్లు. ౪. రామమండునుగరించి ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విచ్చికభటసంఘ కార్యదర్శిగారు వ్రాసినలేఖ. 5. ఇతరవిషయములు.

వ|| ము|| ప్రసాదరావు,

కార్యదర్శి

వారి సలహాకట్టము రు 15-0-0

గడ్డ శస్త్రచికిత్స లేకయే

అదృతముగాకుదుర్చబడుట.

నాకోమాత్రకు గొంతు వెనుకభాగమందు ఒక గడ్డలేచెను. అందుచే ఆపెకు 103 డిగ్రీల జ్వరము కూడి నుండెను. నేను ఆంగ్ల వైద్యులసలహా అడిగి నప్పుడు శస్త్రచికిత్స చేయవలసివట్లు చెప్పిరి. అందుచే గలుగుఅపాయమునకు భయపడి మామూలుగా అట్టి నందగిస్తలములలో శస్త్రచికిత్స జయముపొందుటలేదు. తరువాత ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము జార్జి టౌను ఆర్మీనియర్ వీధి నెం 72 రు యింటిలో నుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్సప్రారంభింపబడెను. వారు ఒక వారముదినములు లోనికి బోషధమునిచ్చి గడ్డను శస్త్రచికిత్స లేకయే అదృతముగా బాగుచేసిరిని నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యముతో తెలుపుచున్నాను.

నేను దీనిని బాధపడుచున్న ప్రజలనిమిత్తమై ప్రచురించుచున్నాను.

పం. ప. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, మదరాసు. 8.8.24. ప్రొచైటరు, ఇంగ్లీషు మేలరింగ్లహాను. తిరువళ్ళిక్కేడి.

వారి సలహాకట్టము రు 15-0-0.

గోదావరిజిల్లా సెకండరీ

ఎడ్యుకేషన్ బోర్డు

గ్రాంటు ఇన్ ఏడ్ కోర్టు

మార్పుల సలహాలు

గత నెల 5 వ తేదీని గోదావరిజిల్లా సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డు మీటింగు కాకినాడలో జరిగెను. ఈ బోర్డు అధ్యక్షుడు, స్థానిక ప్రభుత్వజిల్లాబోర్డునకు అధ్యక్షుడును అనురాయనాపేట మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నం నాయుడుగారు మీటింగుకు అధ్యక్షత వహించిరి. దానికి 9 గురు ఎన్.టి. గ్రాంటు ఇన్ ఏడ్ కోర్టు రివిజన్ సందర్భమున ఈ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డుయొక్క అభిప్రాయములను తెలియజేయవలసిన దని డియరెక్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్స్ట్రక్షన్ 17-1.24 తేదీ గల యుక్తిమునందు కోరియుండుటచేత ఈ బోర్డువారు 19.4.24 తేదీని సమావేశమై 28.4.24 తేదీకి సవరణలు పంపవలసినదని ఒక ఉపసంఘమును నియమించిరి. వారు పంపిన తీర్మానములు 5.7.24 తేదీ మీటింగులో బోర్డువారి మోదించిరి. ఈ తీర్మానములను ఇందులో ఉపసంఘమువారు పంపిన ప్రత్యేక శివేదికయును ఈ క్రింద ప్రచురింపబడెను.

1. గ్రాంటు ఇన్ ఏడ్ కోర్టు గూర్చి

(i) "6. స్కూటింగుసంబంధములో అయిన ఖర్చు 7. వైద్యసలహానామకము ఖర్చు (Cost of Manual and Vocational training)" ఈ రెంటిని 1వ చాప్టరులో నాలుగవ సెక్షనుకు చెప్పవలసినదని తీర్మానించుచున్నారు. (ఈ సెక్షనులో ఎందులకు సహాయనిధి యివ్వవచ్చునో అది 5 విధములు చెప్పబడెను. వైనచెప్పినరెండునుకూడ కలుపవలసినదని సిఫార్సు. ఇది యీ తీర్మానముయొక్క అర్థము.

(ii) 4 వ అధ్యాయములో 28 వ సెక్షనునందున్న "25 విద్యార్థులు" అనుటకు బదులుగా "మిశ్రిత స్కూళ్ళకు 40 విద్యార్థులు, ప్రైవేటు స్కూళ్ళకు 80 విద్యార్థులు" అని ఉంచవలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

(ఈ సూక్తముయొక్క భావము:— ఇప్పుడున్న సెక్షన్ లో గతించిన పరిపాలనాసంవత్సరములో రోజువారీ సగటు హాజరు 25 విద్యార్థులందరినీగాని సామాన్యముగా గ్రాంటు యివ్వబడనియు గ్రాంటు యిచ్చవలయునగుచున్నందుల అది నిలుపుచేయబడుననియు ఉన్నది. ఈ బోర్డువారి సిఫార్సును బట్టి రోజువారీ సగటు హాజరు మిశ్రిత స్కూళ్ళలో ఐతే 4 ఉండవలెను. ప్రైవేటు స్కూళ్ళలో అయితే 80 ఉండవలెను.)

(iii) "4 వ అధ్యాయములో 80 వ సెక్షనునకు ఈ క్రింది రీతిని చేర్చవలెను.

(అ) ఈ క్రిందిజీతముల స్కేలు అమలులో పెట్టినగాని ఏ సంస్థయు సహాయమును బడయనేరదు.

(క) ప్రెయిమింగు అయిన ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. లు రెక మెట్రెక్సు ఫోల్డు రూ 40.2.60-8.75

(చ) " ఎఫ్. ఎ. లు రెక ఇంటర్మీడియేట్లు రూ 60.2.1-85-8.100

(ట) బి. ఏ. ఎల్. టీ. లు రూ 100.5.15-10.200

(త) ఎం. ఏ. ఎల్. టీ. లు రూ 125.5.175-10.25 మావసలు:— (గ) విద్యార్థులసంఖ్య 50 లకు మించని యెడల సంపూర్ణ సెకండరీ పాఠశాలల హెడాప్టర్లకు నెల 1 కి రూ 50.లు అదనముగా నివ్వవలెను. విద్యార్థులసంఖ్య 500 ను అంతకు ఎక్కువయును అయి యెడల నెల 1 కి రూ 75. అదనము గానివ్వవలెను.

(జ) సెకండు గ్రేడ్డు కాలేజీలోను లెక్చరర్లకు రూ 50 లు అదనముగాను ప్రిన్సిపాలుకు రూ 400.2.5 0.25.600 జీతములు యివ్వవలెను.

(డ) జూనియర్, సీనియర్ పండితులకును, డ్రాయింగు, డ్రిల్లింగ్ మెర్చండ్ టీచర్లకును వైసి (క), (చ) లలో చెప్పబడిన నియమకారము జీతము లేర్పరచవలెను.

(ఈ) సివిల్ సర్వీస్ రెగ్యులేషన్ లోని సెలవు నూతనములు అనుబంధ "పెట్టినగాని ఏ సంస్థకును సహాయము పొందలేదు.

(ఇప్పుడున్న సెక్షను:— సంస్థలయొక్క స్వభావము, వర్తమాన ఆర్థిక స్థితియు, స్థానిక విద్యా సంబంధమైన అవసరములు, ఉన్నటువంటి సహాయనిధి, వీనినిన్నటిని లెక్కచూచుకొని ఏ సంస్థలు సహాయము పొందవలెనో దానిని డైరెక్టరు నిర్ణయించును. ఈ సెక్షనునకు వైనచెప్పబడినది చేర్చవలసినదని సిఫార్సు.

ఈ తీర్మానమునకు ఈ క్రింది విషయము అనుకూలము:— (1) ఎ. టి. పామరుగారు- మెక్లారిన్ ప్రైవేటు హెడాప్టర్లు- కాకినాడ. (2) జయంతి గంగన్నగారు వీరేశలింగం ప్రైవేటు-రాజమండ్రి. (3) న్యాయతి కామేశ్వరరావుగారు బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. (4) వేమూరి రామకృష్ణారావుగారు- కాలేజి ప్రిన్సిపాలు- కాకినాడ. (5) బి. జగన్నాథస్వామిగారు- కాలేజీలో హెడాప్టర్లు కాకినాడ.

ఈ క్రింది సలహాను ప్రతిపాదులు:— (1) మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నం నాయుడుగారు- రాజమండ్రి, (2) మోతే రంగయ్యనాయుడుగారు బి. ఎ. టి. ఎల్, (3) కందుల లక్ష్మీపతిగారు, (4) బి. సోమసుందరరావుగారు, జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ అఫీసరును యీ బోర్డు కార్యదర్శియు. కాకినాడ.

(iv) నాల్గవ అధ్యాయములోని 82, 83 సెక్షనులకు బదులుగా ఈ క్రిందిది ఉంచవలెను:—

ప్రాండ్రురేట్ల ప్రకారము వచ్చే నూటికి 80 వంతు స్కూలులో సములకు ఫైనాన్షియల్ స్టేబులిటీలోని 1 మొదలు 6 వద్దల క్రింది మొత్తం శత్యమునకు సంతృప్తియు ఎంత ఉండునో ఆ మొత్తం సంవత్సర వత్తములో నూటికి 75 వంతున ఒక సంస్థకు గ్రాంటు ఏర్పరచవలెను. ప్రాండ్రురేట్లు ఆనువని మదరాసు ఎడ్యుకేషన్ రూల్సులో 102 వ ఆర్టికల్ క్రింద కన్వేషనల క్రింద పోయేవి.

(v) నాల్గవ అధ్యాయములో 81 వ సెక్షనునకు ఈ క్రిందిని చేర్చవలెను. ఏ మతము, భాష అను భేదము లేకుండ ఏ సంఘములోని విద్యార్థులైనను ఏ సంస్థ చేర్చుకొనదో, డిప్యూటీ కమిషనరునకు తక్కువ హోదాకాని రివిన్యూ ఉద్వీగ్ధుని యొక్క సర్టిఫికేట్లు చూపించిన విద్యార్థులను కన్వేషన్ రేట్ల ప్రకారము ఏ సంస్థ చేర్చుకొనదో అట్టిదానిని తన సోటీసు యిచ్చిన తర్వాత డైరెక్టరు సహాయమును తీసివేయవచ్చును.

(ఇప్పుడున్న సూక్తములో ఆర్థిక స్థితి బాగుండక సంస్థ ఎత్తివేయబడు ననుపప్పు సంస్థ అవసరము లేనప్పుడు సహాయమును తీసివేయవచ్చు నని యున్నది.)

జిల్లాలో క్రొత్త స్కూళ్ళు స్థాపనమునుగూర్చి జిల్లాలో అసంపూర్ణ సెకండరీ పాఠశాలలు అరింటిని స్థాపించుటకు ఈ బోర్డువారు అంగీకరించుచున్నారు.

వైద్యకర్తలములలో I లో (V) పదితప్ప తక్కినవి బోర్డుయొక్క ఉపసంఘమువారు చేసిన ప్రపోజల్స్. వాటిపైని ఒక నివేదికను తయారుచేసిరి. దానినిబట్టి వారట్టి తీర్మానము లేల చేసిరో తెలియజలదు.

* * *

ఉపసంఘమువారి నివేదిక

తీర్మానములకు మూలము

28.4.24 తేదీని పాఠశాలగ్రాంటు ఇన్ ఏడ్ కోర్టులో కావలసిన మార్పులేదో ఆలోచించి సిఫార్సులు పంపుకొని గోదావరిజిల్లా సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డు తమలో నొక ఉపసంఘమును 19.4.24 తేదీని నియమించిరి. ఆయుపసంఘములో ఈ క్రిందివారుండిరి:—

1. వేమూరి రామకృష్ణారావుగారు ఎం.ఎ., యల్.టి. పితాపురం రాజాకాలేజి ప్రిన్సిపాలు, కాకినాడ. 2. ఎ. టి. పామరుగారు బి.ఏ., యల్.టి. హెడాప్టర్లు, మెక్లారిన్ ప్రైవేటు, కాకినాడ. 3. బి. జగన్నాథస్వామిగారు ఎం.ఎ., ఎల్. టి., (సమావేశకర్త) రాజాకాలేజి సెకండరీ డిపార్టుమెంటు హెడాప్టర్లు, కాకినాడ. 4. మోతే రంగయ్యనాయుడుగారు బి.ఏ., యల్. టి. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు, రాజమండ్రి. 5. జయంతి గంగన్నగారు బి. ఏ. ఎల్. టి. వీరేశలింగం ప్రైవేటు హెడాప్టర్లు, రాజమండ్రి.

ఈసభ్యులు సమావేశ మగుటకుపూర్వము ప్రథమముగా కాకినాడసభ్యులు ముగ్గురు ఆలోచించి సిఫార్సులవిధుల ఒకటి తయారుచేయుటకు పివప అందరును (5గురును) కలిసి ఆలోచించుటకు ఏర్పాటు చేసికొనిరి. ఆవిధముగా ఒకచిత్తు తయారుచేయబడినది. కాకినాడసభ్యులు 26.4.24 తేదీని సమావేశమై ఉపసంఘము అంతా 28.4.24 తేదీ మధ్యాహ్నము సమావేశమగుటకు ఏర్పాటుచేసిరి. ఈ ఏర్పాటుకు రాజమండ్రిసభ్యులు ఇష్టపడిరి. కాని 28.4.24 తేదీ సభకు మోతే రంగయ్యనాయుడుగారు మాత్రము రాలేదు. మండలవిద్యాధికారి (ఆయన యీ బోర్డునకు కార్యదర్శి) ఈ యుపసంఘమునకు యిచ్చిన డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టర్ సిఫార్సులు, తాలూకాలలో జరిగిన ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయుల సభల సిఫార్సులు, గోదావరిమండల నాన్ మిషన్ ఎలిమెంటరీ స్కూల్ ఉపాధ్యాయుల సభాభ్యర్థురాలి ఉపాధ్యాయమునందలి సిఫార్సులు, సెకండరీ టీచర్ల సభ (1928) సిఫార్సులు, మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ టీచర్ల సంఘ కార్యదర్శి సిఫార్సులు, ట్రీటి కేక్ హిందూ హెడాప్టర్లు పి.ఎ.సబ్రహ్మణ్యం అయ్యరుగారి "గ్రాంటు ఇన్ ఏడ్ కోర్టు సంగ్రహచరిత్రము" అను కరచిత్రము వీనిని ఆధారముచేసి కొని ఈయుపసంఘమువారు ఆలోచనలు సలిపిరి. 1906 సం॥ లో సాలరీ (జీతముల) గ్రాంటుపద్ధతి తీసివైచి గవర్నమెంటు ఫీకెస్సు (నిశ్చితమైన) గ్రాంటుపద్ధతి పెట్టిరి. మొదటిపద్ధతినే మరల ప్రవేశపెట్టవలసినదని దాదాపుగా వైనచెప్పబడిన సిఫార్సులన్నిటిలోను నున్నది. జీతాల గ్రాంటులకు సిఫార్సు చేయబడిన విక్రీలీ రక్తున అంతల ప్రకారము యిప్పుడు ఫీకెస్సు గ్రాంటుపద్ధతిని వచ్చేదానికంటె నూటికి 40 లేక 50 వంతు గ్రాంటుపద్ధతి. ఈ క్రింద చెప్పబడు కారణములబట్టి ఉపసంఘమువారు ఫీకెస్సు గ్రాంటు పద్ధతియే నుండవలెనని యుద్దేశపడుచు ఆపద్ధతినే ఆధారము చేసికొని తమసిఫార్సులు చేసిరి.

ఉపసంఘమువారు ఏకాభిప్రాయమై యున్న ముఖ్య విషయములు యీ క్రింద నిరూపింపబడెను. వానిపయినే యీ వత్తు చర్చయు సలిపిరి. (1) ప్రభుత్వేతర పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులకి విద్యార్థుల పెంపొందింపవలెను? (2) ఇట్టి పాఠశాలల పేనేజర్లు ఆర్థిక బలపునుకొనుచు ఉపాధ్యాయులకి పెంపొందింపవలెను? వీనియలో చనమునందు ఈ క్రిందివిషయములు ఉపసంఘమువారు మనస్సునందుకొనిరి.

(1) రెండువిధముల పాఠశాలలలోను, (అ) సిల్లెబ్సులు (ఆ) పఠనియగ్రంథములు (ఇ) పరీక్షలు ప్రమాణము—వినిమితి (ఈ) ఉపాధ్యాయుల యోగ్యతలు (ఉ) వారు చెప్పవలసినది, ఏలూనన్నది (ఊ) వారి బోధనాపద్ధతులు (ఋ) వర్ణంపబడి (బాలుర) జీతములు (యు) పనిచేసినరోజులు (౨) ఉపాధ్యాయులయొక్కయు బాలరయొక్కయు నడత (ఎ) పాఠశాలకు బయట వాసినవలె—వీనినిన్నిటిని గవర్నమెంటు వారు నిర్ణయింతురు. కాబట్టి, ప్రభుత్వపాఠశాలలలో జరమల స్కేల్సు ప్రభుత్వము వారు ఏర్పరచినట్లే యీ (ప్రభుత్వేతర) పాఠశాలలలో గూడ ఉపాధ్యాయుల జీతములు, మందులభములు, సెలవులు, పావిడెండ్ల ఫండ్లు మొదలైనవి ప్రభుత్వమువారే ఫిరవరతులయు, వానిని అమలులో పేనేజర్లందుట అవసరమగునట్లు చేయుటయు, మిక్కిలి న్యాయము సమంజసము.

(2) విద్యార్థులకి వైద్యకర్తలు ఎంబర్మెన్సు ప్రాక్టీసింగును గవర్నమెంటు పాస్ చేసి అనుబంధననే ప్రభుత్వేతర పాఠశాలలందుకు కలిగినది. ప్రభుత్వమువారి మిక్కిలి స్వల్ప సహాయమున వ్యవస్థాపకులు చాలకాలము తమ పాఠశాలలను నడిపిరి. ఈ క్రింది కారణములవల్ల బాలరసంఖ్య అవాత్మగ ల్లిపోవుచేత మిక్కిలి విశేష ఆర్థికలోపము కలుగించి దాని నెదుర్కొనవలసినవారైరి. బాలరసంఖ్య తగ్గుటకు కారణములు:—

(క) జీవనవ్యయములో అమితవృద్ధి. (చ) జనసామాన్యముయొక్క అభివృద్ధి పొందుచున్న పేదరికము. (ట) సెకండరీ టీచర్ల అంతకన్న ఉన్నతవిద్య పొందిన యువకులకు ఉద్యోగములు లేకపోవుట. (త) ఈ ప్రస్తుత విద్యాపద్ధతిని ఖండింప బ్రయత్నించిన అసహాయోన్ముఖము.

(1) సాయకుపాఠశాలలకి ఎట్లకనో అని యోచన లేక, గవర్నమెంటు రాయడిపోన ఆయ్యెళ్ళు సామాన్యముగ భరింతురను గారంటిచొప్పున లోకల్ బోర్డులు మూర్ఖునిపాలి టీల పాఠశాలలు వృద్ధిచేయుట. (స కేమము)

తేలుమందు

మెల సీసా 1-కి రూ. 0.8-0. ని. పి. సహా 0-18-0 తేలుకాటులను అపాయము లేదుగాని విశేష బాధ గలదు లేదు కాటులను విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును. బాధ నరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటకు బండపారునటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘోరము లగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచును మరుపోసిన బాధ మాయ మగును. నుండును గలిగి గున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియుండు నుండదగినది. అన్ను ఈ విషము కిబో బొంబాయి, మద్రాసు

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల 9-వ తేది శనివారము

ఒక్కటే పాట

కెనియా భారతీయుల విషయమై, కన్సర్వేటివు మంత్రి లయినను, లేబరుమంత్రి లయినను ఒక్కటే పాట బాడుచున్నారు. దృష్టివశమునం దెట్టిమార్పు గనుపింపదు. కెనియా రాయబారులు తునకు కొంజనుత్రవ్వ ఎలుకనుబట్టిరి. ఇంతకాలము నుండియు, వీరికిని కాలనీలమంత్రిగారికిని ఏమిరాయ బారములు జరుగుచున్నవో, వానిఫలిత మేమియో బయల్పడలేదు. కాని, రూటరు పహించుచున్న మోనమునుబట్టి, దుశ్శకునములే పొడగట్టెను. కాల నీలమంత్రి యగు థామసుగారు కామన్సు సభలో నిపుడుచేరినసంగతులజూచిన, భారతీయులకుగలిగిన భయము నిరాధారముగాదని స్పష్టమగును. కెనియా లోనికి, విదేశీయు లధికముగ నేతెంచుటవలన ఆక్కడవారి ఆర్థికలాభమునకు భంగముకలుగుచో తా మెట్టిచర్యనయినను దీసికొందుమని, థామసు గారు ప్రకటించుచున్నారు. భారతీయుల రాకయే యుష్కద్రవకర మగుటచే, థామసుగారి బెదరింపులు వారికే యన్వయింపగలవు. తెల్లవా రెండరేతెంచి నను, కెనియాదేశీయుల కిబ్బంది గలుగదు. భారతీ యులస్వేచ్ఛ నీరీతిని నిరోధించుటవలన, సామ్రా జ్యమునందు వారికి నిలువ నీడలేకున్నది. క్రొను కాలనీలలో సయితము భారతీయులదుర్గతి యాతీ రుననుండ, స్వతంత్రములగు అధినివేశరాజ్యములలో నెటులుండునో యూహింపవచ్చును. బ్రిటీషు ప్రభు త్వమువారి ప్రత్యక్షపరిపాలనక్రింద నున్న కెని యాలో సయితము భారతీయుల కుపశాంతి గలు గుట లేదు. ఇంగ్లండ్ నిరాదరణ జూపుచుండ స్వతంత్ర రాజ్యముల నేవిధముగ ప్రోద్బలపరుప గలుగును?

దక్షిణాఫ్రికాను బలవంతపెట్టుటకు వీలులే దనియు వారి స్వాతంత్ర్యముతో ఇంగ్లండు జోక్యము కలుగజేసికొన జాలదనియు బ్రిటీషు రాజ్యాంగ వేత్తలు పలుకుచుందురు. కాని తమచేతిక్రిందనున్న రాజ్యములలో గూడ ఏ రటులనే ప్రవర్తించుటబట్టి ఇది వట్టిమిష యని తేలుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారివిన్నపములను కాలనిలనలే విసపు. ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత వహింప నంతవరకు ప్రజాభిప్రాయమును ధైర్యముతో నిషే దించజాలదు. ఏకీభమున జూచినను భారతీయులు నిస్సహాయు లగుచున్నారు. అట్టిస్థితిలో వీరు ధైర్య ము నవలంబించి స్వతే క్షిప్తే నాధారపడటయే ముఖ్యక రస్య మగుచున్నది. పన్నుల నిరాకరణ వాసుకు కుట్ర పూనుకొనియున్నారు. అందువలన గలిగిన బాధలను విరు ధైర్యముతో భరించు చున్నారు. భారతీయుల ఆత్మభూభాక్తియు పశు బల ప్రదర్శనమును ఒయింపక మూనదు. కెనియా

తెల్లవారల చార్జన్యముగాని థామసుమంత్రిగారి నిరసనభావముగాని తుదకు నిష్ఫలమగునని నమ్మ వచ్చును. కెనియానుండలి తెల్లవారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గలదు. సమానుపార త్వపుహక్కులు గావలయునని భారతీయులు చాలదినములనుండి ఆంధ్రో శ న జే యు చు న్నారు. తెల్ల వారికి ఎక్కు డు హక్కు లుండ వలసిన యవసర మేమియు గనుపింపదు. భార తీయులు కనీసస్వాతంత్ర్యమును మాత్రమే గోరు చున్నారు. ఇందుకు సయితము థామసుగారు రంగీక రింపజాలకుండుట కడు విచిత్రము. ఈవిషయమున తాము మార్పు సంగీకరింపజాలమని థామసుగారు పలుకుటజూడ, లేబరుమంత్రి సయితము భారతీయ స మ స్య ను ఎంత సంకుచితద్వష్టితో వీక్షించు చున్నారో బయల్పడును. కాని ఇందుకై వగచి ప్రయోజన మేమి? స్వదేశమునందే భారతీయులు సమానస్వాతంత్ర్యమును బడయ జాలకున్నారు. ఇంట గెలువలేనివారు రచ్చగెలుచుట దుర్లభము గద. భారతీయులను పీఠభూములలోనికి రానియ గూడ దని, కెనియాప్రభుత్వమువారిదివరకు నిర్ణ యించిరి. పల్లపుభూములలోమాత్రము భారతీయు లుండవచ్చునట. ఈ రీ తి బ హి ష్కార మెంత క్రూరమో దెలుప నక్కరలేదు. మంచిభూము లన్నియు, తెల్లవారికి వాసయోగ్యములు. ఇక పనికిరానిభూములలో భారతీ యులు నివసింపవల యును. ఇట్టి ప్ర దేశ ములు అనారోగ్యములై, జలమయములై, వాసయోగ్యములు గాకున్నవి. థామసుమంత్రిగా రీయన్యాయముల నన్నిటిని మరల కొనసాగింపదలచుటచే, కెనియాసమస్య విషమస్థితియందున్నదని చెప్పవచ్చును. ఇయ్యది పరిష్కారము గావలయు ననిన, భారతవర్షము స్వరాజ్యము సంపాదించుట యత్యవసరము. అప్పుడు గాని భారతీ యా భిప్రాయము శారవము బడయజాలదు. ఈలోపుగ కెనియా భారతీయులు స్వయంకృషి నాధారపరచికొని, ఆశ్మశాకవమును నిలుపుకొనవలయును. థామసుగారి ప్రకటనము, లేబరుప్రభుత్వప్రతిష్ఠ నంతరింపజేయును. కార్యా చరణయందు, లేబరుప్రభుత్వమువారు ఇతరులతో బాటే ప్రవర్తించుచున్నారని విదితమయినది. ఇంకను ఆత లేమయిన మిగిలియున్నచో, థామసు గారిప్రతిపాదనము వాని నంతరింపజేయగలదు.

నెల్లూరుమండలము: కల్లుపాటలు

మద్యపానదుర్భాసమును తొలగించుటలో, ఆంధ్రదేశమునందెల్ల నెల్లూరుమండల మగ్రస్థానము వహించెను. అసహాయవాదుల ప్రచారము విజ యము గాంచెను. ఈసంగతిని ప్రభుత్వమువారు తమ రిపోర్టులలో సంగీకరించియుండిరి. ఇ ట్టి వ ల కొంతయుత్సాహము తగ్గినను, ఈ సంవత్సరము అసహాయవాదులు మరల తొంటియుత్సాహము జూపుట మిక్కిలి సంతృప్తికరముగ నున్నది. నేడు చేరిన వార్తప్రకారము, గూ డూ రు, కా వ లి, మున్నగు ప్రదేశములలో కల్లు పాటలు చాల తక్కువగ నున్నవనియు, పెక్కు అంగడులకు విక్రయదారులే లేరనియు, తెలిసికొనుట కెంతయు

సంతసించెదము. కాంగ్రెసు ప్రచారకులును కావలి తాలూకాబోర్డువారును సలిపిన ప్రబోధము ప్రజలలో బాగుగ వ్యాపించినది. ఇతరప్రదేశములలో జరుగు కల్లుపాటలకుగూడ కాంగ్రెసు ప్రచారకులు వెడలు చున్నారు. నెల్లూరు మరల తొంటిఖ్యాతిని నిలువ బెట్టుకొని ఇతరమండలములకు మార్గము జూపునని నమ్మెదము. ఎక్సైజుశాఖవారి ప్రబోధము గాంచి చింత నొందకమానరు. తమరిపోర్టులలో అసహాయ వాదుల దుర్మార్గమును వర్ణించి ప్రభుత్వపు రాబడికి వారు నష్టము గలిగించిరిని దెలుపక మానరు. కాని ఎవరిభర్తమును వారు నిష్కళంక భక్తితో నిర్వహించునంతవరకు ఇతరుల దూషణముల నంతగ పాటింప నక్కరలేదు. ఇంతకు మున్ను అసహాయప్రచారకులు చార్జన్యమునకు పాల్పడి రని అధికారులు నిందించుచుండిరి. వీరి యారోపణలు నిరాధారము లని తెలుప నక్కర లేదు. కాని చార్జన్యమువిషయమై ఎట్టి యను మానమునకు సందులేకుండు మెలగుట యుక్తము. గాంధీమహాత్ముడు పలుమారు సూచించినటుల ప్రజాప్రబోధమే తమముఖ్యధర్మ మని ప్రచారకు లెంచవలయును. కేవలము ప్రభుత్వమువారిని నష్ట పెట్టవలయు నను సుద్దేశ్యముతో ప్రచారమునకు బూనినచో ప్రజలయభ్యాసముల నది సంస్కరింప జాలదు. ఏలయన రాజకీయోద్దేశ్య మంతరింపనే యీ యుద్యమమును అంతరించును. అటులగాక ప్రజలపౌదయములందు శాశ్వత మగు మార్పు గలుగ వలయును. మద్యపానమువలన వ్యక్తులకును సంఘమునకును గూడ గలిగెడి కీడును ప్రజలు గుర్తింపవలయును. నెల్లూరుమండలమున గలిగిన ప్రబోధము, శాశ్వతలాభము గలిగించుగాక యని కోరెదము. నెల్లూరుమండలప్రచారకులును గాంధీ మహాత్ముని యుపదేశములను నిష్కర్షగ ననుస రించెద రనుటకు సందియములేదు. ఇతరమండల ములలోగూడ నీవిషయమై ప్రబోధము గలిగింప వలసినయవసర మెంతేని గలదు. హిందూ దేశమున మద్యపాననిషేధ మెన్నటికిని సాధ్యపడదనువాదము నిరాధార మని ఆంధ్ర దేశము నిరూపించి ధన్యవాద ముల బడయుగాక !

ఆంధ్రగీతి

ఆంధ్రగీతిని గురించి, శ్రీపాద రామమూర్తి శాస్త్రిగారు సారస్వతానుబంధమునందు వ్రాసిన వ్యాసములను పాఠకులు చదివియుందురు. ఈవ్యాస ములను వ్రాయుటలో, ఆంధ్రదేశమున సంగీత విద్యను పునరుద్ధరింపజేయుటయే శాస్త్రిగారిముఖ్యోద్దేశ్య మని గ్రహింపవచ్చును. కడపటి వ్యాస మునందు శాస్త్రిగారు పునరుద్ధరణమార్గము లను కొన్నింటిని దెలిపిరి. ఈ విషయమై గానవిద్యా ప్రేయులెల్లరునుగాఢముగ యోచించుట యుక్తము ఏకారణముచేయిన నేమి ఆంధ్రదేశమునందీనమ యమున సంగీతవిద్య ప్రీణదశయు దున్నది. దీని కిచ్చేడిప్రోత్సాహముకడుస్వల్పము. అందుచే గానము నభ్యసించుటకు పలువురు వెనుదీయు చున్నారు. తమిళదేశమునందేమి మైసూరునందేమి గానమున కెక్కుడుప్రోత్సాహము గలదు. గానసభలు పెక్కు లేర్పడి విద్యాంసులనాదరించుచున్నవి. ఆంధ్రభాష యే గానమునకుసర్వత్ర ఆధారమగుచున్నను, ఆంధ్ర

గీతికి మాతృదేశమునందు ప్రోత్సాహము గలగిరి కండుట మిగుల శోచనీయము. ఆంధ్రదేశమునందు శక్తిసామర్థ్యములు కొరవడి నని తలంపరాదు. ఇటీవల విజయనగరపు ఖిడేలువాద్యనిపుణు లొకరు చెన్నపురియందు మెప్పువడసిరి. ఇట్టినిపుణు లింకను తేకపోలేదు. బాణీలకొర కంతగ పట్టుదల జూప నవసరములేదు సహజ ప్రతిభవలయందు గలదో వారు ఆనందించి ఇతరులనుకనందమున ముంపజేయ గలరు. చక్కగ కనిపెట్టినచో, ఆంధ్రులకు గూడ ప్రత్యేక శైలిగలదనిగ్రహింపవచ్చును. హిందూస్థాని సంగీతమునందు గాంభీర్య మధికముగ నుండును. ద్రావిడగానమునందుమార్దవమును శోమలత్వమును విశేషముగ గనుపించును. ఆంధ్రగాన మిరెంటిని విశిష్టము జేయునని చెప్పవచ్చును. అందుచే ఆంధ్ర శైలిని నిరసించక, అందలి ప్రత్యేకచిహ్నములను పెంపొందింపవచ్చును. ద్రావిడదేశమునగూడ బాణీ భేదములు గలవు. తెలుగుభాష ఆంధ్రులకు మాతృ భాషయగుటచే, ఆంధ్రులు త్యాగరాయకృతులు మున్నగు వానిని బాణీనపుడు, వానిభావమును గ్రహించి భక్తిభావమును వెల్లడిజేసి శ్రోతలహృదయములను కరిగింపజేయవచ్చును. ఇంతియగాక, ఆధునికప్రజానిధులుకొత్తకృతులను గీతములను మనోహరముగనిర్మింపవచ్చును. పండితవిష్ణుదగంబరుగారు, తమప్రావీణ్యమును భగవన్నామామృతమును వెదజల్లుట కుపయోగించుచున్నారు. అటులే ఆంధ్ర విద్వాంసులు, దేశభక్తిని, దైవభక్తిని, నిర్మలా నందమును వెదజల్లి ప్రజలను తరింపజేయుటకు, తమ శక్తిసామర్థ్యముల నుపయోగింపగలుగుదురు. అట్టివారికి దేశము ముందుగ ప్రోత్సాహ మొనగవలెను. వారి కగ్రస్థాన మియవలెను. సత్యమే ఉత్కృష్టకళ యని గాంధీ మహాత్ముడు జెలిపి యుండెను. అట్టి తరి సంకల్పవిద్య సత్యధర్మముల వ్యాపకమునకు తప్పకతోడ్పడగలడు. నాదోపాసనచే నారదాదులు తరించినట్లు ఆతిశయోక్తి గాదని, చెప్పవచ్చును. ఆంధ్రదేశము అట్టిమహదాదర్శముల ననుసరించుగాక!

కామన్యసభ

కామన్యసభ మరల సెప్టెంబరు 30 వ తేదీన సమావేశమగును. గతసభ ముగియుచుండ, విషయ పరిస్థితు లు జయించెను. లేబరు ప్రభుత్వము నిలుచునా లేదా యను సందియము గలిగెను. ఎటు లేటులో యీగండ్లమునుండి తప్పించుకొని, లేబరు పక్షము బయల్పడినది. మరియొక మాసమువరకు నిశ్చింతతో కాలము గడుపవచ్చును. ఐరెండుసరి హద్దువిషయమై, ఇదివర కుహించిని యిబ్బందిగలిగెను. సరిహద్దును నిర్ణయించెడిసంఘమునందు, అల్ స్టరురాజ్య మొకప్రతినిధిని, ఐరెండుదేశ మింకొక ప్రతినిధిని నియమించినందు, మూడవసభ్యుడు వెలుపలనుండి నియమించబడుననియు, తలంచిరి. ఆరేతిగ, ఐరెండు తన ప్రతినిధిని నియమించెను. అధ్యక్షుడు వెలుపలనుండి దీసికొనిరాబడెను. అల్ స్టరుమాత్రము తన ప్రతినిధిని పంపుటకు నిరాకరించెను. ఇటుల జరుగునని ట్రిట్ షు ప్రభుత్వము వా యాహింప రయిరి. ఇంగ్లండ్ యీస్థానమును సంపదలయిననిన, ప్రత్యేక చట్టము గానింపవలసినవచ్చును. అల్ స్టరు తన పట్టుదలను విడనాడకుండుటచే నూతనచట్టమును

గాంధీ మహాత్ముని వృజానధి

లక్ష్యరూపాయలు సమర్పించవలెను

9-8-4

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివరకు

చందాలు

46433-9 5

విశాఖపట్టణంజిల్లా పాలకొండతాలూకాదారు గాంధీదాసు కాళకూరు కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు పంపిన లీస్తుప్రకారం చందాలు

26-10-0

మొత్తం రూ. 46460-2-6

పూజానిధికి సొమ్మునుబట్టి చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నె. 7, తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు

కోశాధిపతి కాశినాథుని నాగేశ్వరరావు

పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు

22875-14-9

ఇదివరకు

విశాఖపట్టణంజిల్లా పాలకొండతాలూకాదారు గాంధీదాసు కాళకూరు కృష్ణమూర్తి పంతులుగారి ద్వారా

20-0-0

మొత్తం రూ. 22895-14-9

ప్రవేశపెట్టవలసినవచ్చెను. కాని, రాబోవు పార్లమెంటుసభలోగాని యిది శాసనము గాదు. అంత వరకును నిలిపియంచబడినది. ఈలోపుగ అల్ స్టరు సరియగుమార్గమునకు వచ్చునో రాదో చూడవలయును. ఐరెండు పరిస్థితు లీలోపున ఎటులమారునో తెలియదు. డిబ్లిన్ కనులు మరల చిక్కులబెట్టెదరనుభయము వ్యాపించియున్నది. రాబోవు మంగళ వారమున, ఐరిషు పార్లమెంటుసభలో సీనంగతులు చర్చింపబడును. పర్యవసాన మెటులుండునో తెలియ గలదు. లేబరుప్రభుత్వమును మరియొకగండ్ల మెదుకొనినది. రుష్యాకు ను ఇంగ్లండుకును చాల కాలమునుండియు జరుగుచున్న సంధిరాయబారము లొక్కమారుగ విఫలమయ్యెనని, ప్రకటింపబడెను. ఈ వార్తవలన గలిగిన నిరాశ దీరకముందే సంధి పత్రముపై నుభయదేశముల ప్రతినిధులును సంతకములు జేసిననువార్త చేరెను. కామన్యసభలో నివిషయమై, దీర్ఘచర్చ జరిగెను. కడపటిరోజున నిట్టి యవస్థ చేకూరుట, వ్యాకులకారణ మయ్యెను. సంధిపత్రమును కస్పర్యెటీపులే గాక, లిబరలుపక్ష మువారుగూడ నిరసించిరి. ఈ సందర్భమున నోడి పోయినచో, లేబరుప్రభుత్వమువారు రాజీనామా నీయవలసినవచ్చెడిదే. కాని అదృష్టవశమున చర్చను రాబోవుసభవరకు నిలుపుటకు లాయడుజార్జి గారంగీకరించిరి. అందుచే వ్యవహార మింకను నిలిచి యున్నది. జర్మనుసమన్య ఎటుల పరిష్కారమగునో ముందుగాని తెలియదు. కామన్యసభ సెప్టెంబరు 30 వ తేదీన ప్రారంభ మగు నప్పటికి, తీవ్ర సమన్య లేదుకొనగలవు. లేబరుపక్షపు టునికిని పరిక్షింపగలవు. అట్టి విషయపరిక్షునుండి తప్పించుకొనదలచుచో, మాక్స్ నాల్డుగారు తమ మేధాశక్తి నంతను వినియోగింపవలసి యుండును.

కేల్కారుగారు: కోర్టు సవమానించుట

కోర్టుతీర్పును విమర్శించి కోర్టువారి సవమాన పరచిననెరము మోపి, కేసరీ ప్రతికాధిపతు లగు కేల్కారుగారిపై 5000 రూపాయల జరిమానాను విధించుట మిగుల వసభ్యముగ నున్నది. ఇటుల దండనములను విధింప మొదలిడిన, ప్రతికా స్వాతంత్ర్య మడుగంటు ననుటకు సందియములేదు. ఇకమీద కోర్టుతీర్పులను విమర్శించుట కెవరును

బూనుకొనజాలరు. విమర్శనములవలన తమగౌరవ మంతరించునని భయపడెడి న్యాయస్థానములు, తమ ధర్మమును ధైర్యముగ నిర్వహించజాలవు. ఇతర అధికారులవలె న్యాయాధిపతులును విమర్శనముల గాంచి యులికిపడుట, మిగుల శోచనీయము.

వరదల సహాయనిధి

వరదలసహాయనిధికి, రాబోవు సోమవారము మొదలు శుక్రవారమువరకును సౌందర్యమహా లులో సంగీతపుక చేర్చిలు జరుగును. వీనికోహజరయి మద్రాసుపేరుల వరదలచే బాధ నెందు చున్న దురదృష్టవంతులకు ధనసహాయము సలుప ప్రార్థితులు. సత్యమూర్తి గారివిషయమై ప్రత్యేకముగ హెచ్చరిక జేయుచున్నారు. వీరి హెచ్చరిక సఫల మగునని నమ్మెదము.

నూలువడుకు తీర్మానము

నూలువడుకుతీర్మానము నింతవరకు సఫలపరచినవారి నామములు పేరొకచోట ప్రచురింపబడినవి. ఆంధ్రప్రముఖులు తమ ధర్మమును నెరవేర్చి మార్గదర్శు లయినందుకు వారి సభినందించెదము. విగిలినసభ్యులుగూడ తమ ధర్మమును నిర్వహించి మహాత్మునిపై గలభక్తిని వెల్లడిజేసెదరుగాక!

గాంధీ మహాత్ముడు

గుజరాతు జాతీయకళాశాల

విద్యార్థులపారితోషికము

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 8:—గుజరాతు జాతీయ కళాశాల విద్యార్థులు సేమయము గాంధీమహాత్మునకు నూలు దండలును, డబ్బుసంచియు పారితోషిక మొసంగిరి. (ఆ.ప్రె.)

గుజరాతు జిన్నింగుమిల్లు విషాదము

పనివారలవిచారణ

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 8:—గుజరాతు జిన్నింగుమిల్లు విషాదవిచారణ సంఘమువారు సేదు గాయములు తగిలినపని వాగ లనేకులను విచారించిరి. వారు మనుష్యుల కేకలువినగానే పారిపోతిమనియు, యేమియు పడినట్లుగాని బ్రద్దలైనట్లుగాని వినలేదనియు జెప్పిరి.

గవర్నరు సానుభూతి

పూనా, ఆగస్టు 8:—గుజరాతు జిన్నింగుమిల్లు విషాదములో సళించినవారి యందులకు గవర్నరుగారు తమసానుభూతిని తెలియజేసిరి. (ఆ.ప్రె.)

గాంధీ పూజా నిధి

విశాఖపట్టణంజిల్లా, పాలకొండ

శ్రీ ఇసుగంటి వెంకటసూర్యారావు బూర్జువాయగురు	1.0-0
శ్రీ ధూపు వెంకట రంగారావుగారు	2.0-0
శ్రీ ఇసుగంటి శీతారామస్వామిగారు	1.0-0
శ్రీ ఇసుగంటి నారాయణరావుగారు	1.0-0
శ్రీ ఇసుగంటి శ్రీరంగనాయకులుగారు	1.0-0
శ్రీ చెడికాని వెంకట్రావుగారు	1.0-0
గ్రేవెల్లి వెంకటసూర్యనారాయణరావుగారు	1.0-0
వారణాసి జగ్గయ్యగారి రామమూర్తిగారు	1.0-0
రాంధల్ల వెంకటసూర్యనారాయణగారు	1.0-0
రాజాం గాంధీదాసుగారు	2.0-0
అయ్యగారి కల్యాణరామరావుగారు	1.0-0
పులేపు లింగమూర్తిగారు	1.0-0
యడవల్లి రమణమూర్తి పంతులుగారు	1.0-0
శ్రీ వెనుమెత్త సన్యాశిరాజుగారు	2.0-0
మొక్కరాల సన్యాశిరాజుగారు	1.0-0
మల్లాప్రగడ బుచ్చి సుబ్బారావుగారు	2.0-0
శ్రీ రావు చిన్న జగ్గారావుగారు	0.8-0
శ్రీ కోటగిరి నారాయణరావుగారు	0.8-0
శ్రీ కోటగిరి సుబ్బారావుగారు	0.8-0
శ్రీ కోటగిరి అప్పారాయణంగారు	0.8-0
శ్రీ కోటగిరి జనార్దనరాయణంగారు	0.8-0
శ్రీ రావు వెంకట సూర్యనారాయణస్వామిగారు	0.8-0
శ్రీ ఇసుగంటి వెంకట సూర్యగోపాల జనార్దనరావుగారు	0.8-0
తిరువూరు లక్ష్మీ పెరుమాళ్లుగారు	0.8-0
కోటికలపూడి వెంకటనరసింహంగారు	0.8-0
కోటికలపూడి బుచ్చిరామదాసుగారు	0.8-0
రెడ్డి తమ్మినాయుడుగారు	0.8-0
జిలుకూరు సత్య నారాయణగారు	0.8-0
బృందావనం వరహానరసింహస్వామిగారు	0.4-0
గన్నవరపు నరసింహులుగారు	0.4-0
గడ్డ గోవిందరాజులుగారు	0.2-0

మొత్తం 26.10.0

గాంధీదాసు కాళ్లకూరు కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు
పాలకొండతాలూకాదార.

ఒకరు తప్పిపోవుట

రామచంద్రపురం తాలూకా కొంతుకురు కాపురస్తుడును నా సోదరుడును వాడేపు బాపిరాజు తప్పిపోయినాడు. ఇతడు యోగులతో కలిసి తిరుగుచున్నాడనియు తనపేరు స్పష్టముగా చెప్పుట లేదనియు తెలిసినది. ఇతడు 5 వ ఫారము వరకును యంగ్లీషు చదివినాడు. వయసు 18 సంవత్సరములు. చామనచాయ. సోదరి. ఎడమచేయి ఉంగరపులేటు కొంచెము మొండిగా నుండును. వెన్నుపూసన నల్లటి పుట్టు మచ్చయు న్నది. జుట్టు లేదు. ఇతడెవరినైన కనిపించినచో నాకు తెలుప గోరెదను. అని వాడేపు కామరాజుగారు కొంతుకురునుండి మాకు తెలియజేసిరి.

బెంగాలు మూడవమంత్రి

నియోజనము

గవర్నరుగారి ప్రకటనము

దక్కా, ఆగస్టు 8:—కోల్కాతా యెవరో మంత్రిగ నియమింపబడుదురని ప్రతికలందుగావించబడిన ప్రకటనములు గవర్నరుగారి దృష్టికిరేబడెను. ఈ ప్రకటన లేవీయు నిజము గానని ప్రభువుగారు తెలుపగోరుచున్నారు. ఈ సారి కాసన సభ సమావేశమైనపుడు వైఖరి యెట్లుండునో మాడవ మంత్రి నియామకము దానిని బట్టియుండును. మంత్రుల జీతములడిమాండు త్రోసివేయబడెనను యేమాపాయికో తగ్గించివేయబడినను మంత్రులకే యుండదు. అట్లుగాక ఆడిమాండును పూరిగ అంగీకరించినచు లేక తగినంతమొత్తముగీతించినను బెంగాలు మంత్రులుండుటకు ఆమోదముగ సమ్మతమనిపినవారినుండి మాడవ మంత్రి నియోగింపబడును. కావున యీ విషయము పరిష్కారమునవరకును మాడవమంత్రి నియామకమునుగూర్చి ప్రభువుగారిలోచిందుట సాధ్యముగాదు. (అ. ప్రె.)

స్థానిక గాంధీ

సీమటపా — సీమటపా నిన్నరాత్రి 11-45గ వం

బాయి మెయిల్లో బయలుదేరినది లేపు ఉదయం ఇవరలు పోస్టాఫీసువద్ద టపా 9-30గ బయ్యడయగును. పోస్టల్ ప్యాకులు గలవారికి ఆరగంటముందుగా బట్టావయగును.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:—పై సమా

జమవారి యాజమాన్యమున జాలయిమాసములో 3680 నంబి పేదల కన్నదానము జరిగినది. అనగా దినము సగటున 119 మంది. ఇందు 812 మందికి ప్రత్యేకవిరాళములనుండియు 983 మందికి మాలనిధిపై వచ్చు వడ్డీనుండియు అన్నదానము జరిగెను.

ఆగమనము:—సిన్హానుండి పైనికోదోగియైన మేజ

రు విల్సనుగారు నేడు చెన్నపురివచ్చిరి. కెప్టను మెంట్. ఇన్స్ పెక్టరు, ఫోజ్ట్టు ఉద్యోగి మాజేగారు, తిరుచనాపల్లి మాప రింపెండింగు ఇంజనీరు భాసర అయ్యరుగారు, వాల్తేరు డి.టి. ఎస్. పీటర్సంగారు, నేడు చెన్నపురివచ్చిరి.

మద్రాసు హిందీ ప్రచారక విద్యాలయము:—

పై విద్యాలయముయొక్క సలహా మండలియొక్క ప్రతిపత్తి సమావేశము 10.8.24 ఆదివారము మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు మయిలపూరులో శ్రీమాన్ ఎస్. క్రీనివాస అయ్యంగారి భవన మున జరుగెను. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కార్యక్రమము:—1. పదాధికారుల ఎన్నిక 2. ఆర్థికులు 3. విద్యాలయస్థాన పరివర్తనము. 4. తదితర విషయములు. హరిహరశర్మ.

వరదలనహాయనిధి గాననభల సమాఖ్య:—

11 తేదీ సోమవారమునాడు సాయంకాలము 6 గంట మిను 5. నాగరత్నంగారును, మంగళనారయ, 12వ తేదీ మిను పీరమ్మ భుగారును, బుధవారము 13 వ తేదీ (బుక్రమియు) 14 వ తేదీ గురువారంనాడు మిను రాజామగారును, 15వ తేదీ శుక్రవారమునాడు మిను పద్మావీణియ్యంగారు (ఉపాధ్యక్షులు)

సాంధ్యసమావేశం సాయంకాలము 6 గంట గానసభలు జరిపెదరు. రేట్లు— రూ 15, 10, 5 (అన్నిసభలకు) ప్రతిదినము:— రూ 3, 2, 1. ఆ 8. స్త్రీలకు ప్రత్యేకస్థలము రూ 1. టికెట్లు మహాజనసభ మందిమునందు డా॥ యు రామా రావువయ్యకాలయంగను సౌందర్యమహాలనందునుదొరకును.

తమిళనాడులో నూలువడికి కంపినవారు

తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘముల సభ్యులలో ఈదిగువ వారు తాము ఆగస్టు 15వ తేదీకి వడికి పంపవలసిన నూలు ఖర్చుబోధనవారికి బంపిరి:—

శ్రీ|| సి. రాజగోపాలాచారిగారు, కె. సంతానంగారు తిరువూరు పి. ఎస్. రామదోరేగారు, ఎస్. రామస్వామి నాయకరుగారు, కె. ఎం. రంగపెరుమాళ్ళుగారు ఈరోడు, ఎ. సుబ్బయ్య, నేలం. ఎం. ఎస్. శివసుబ్రహ్మ్యంగారు, నారాయణ డబ్బు. ఎస్. శ్రీనివాసరావుగారు, ఆర్. కె. ఎలి రాజునాయకుగారు, కాళ్లకుర్చి. పి. కె. సుబ్రహ్మ్యయ్యరు, కోయంబతూరు. ఎం. ఆర్. నేలమాల, ఈరోడు. టి. శ్రీని వాసయ్యంగారు, ఓటూరు, పి. ఎం. వీరప్పనుగారు, ముడి. డబ్బి. పి. ఇగ్నోషియను, తిరువూరు. వీరు 14 వ తేదీలోపుగా నూలుబంపిరి.

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ

“మహాభారత జిజ్ఞాస”

డాక్టరు శేషగిరిరావుగారి యువన్యాసము

ఆంధ్రభారతీతీర్థ (ఆంధ్రసర్వ యూనివర్సిటీ) వారి యాజమాన్యమున లేపు సోమవారము (11-8-24) సాయంకాలము 5 గంటలకు గోల్కలహాలునందు (అర్మియనువీధి) డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులు, ఎం. ఎ. పి. హెచ్. డి. గారు “మహాభారత జిజ్ఞాస”ను గురించి యువన్యాసించెదరు.

హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు శ్రీ శ్రీ వేపా రామేశ్వమ పంతులుగారు సభాధ్యక్షుల వహించెదరు.

మదరాసు నగరమునందలి ఆంధ్రమహాశివయలందరు ఈ సభకు విచ్చేసి ఆంధ్రభారత తీర్థమువారి యశయుల నెర జేయుటకు అన్నివిధముల తోడ్పడుదురుగా!

కార్యదేవులు ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు సచారము

మా శేలో వి. చక్రయ్యగారి అభ్యర్థనను బలపరచుటకు గాను నిన్న సాయంకాలము కాంగ్రెసుసభ స్వరాజ్య పక్షముల యాజమాన్యముక్రింద సభజరిగినది. ఎస్. ఆర్యగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి.

ఆర్యగారు ప్రభువున హిందూదేశము పుర్యకాలము నిరసంపదలతో దులమాగుడుం దెడివని అప్పటియన్గ వర్ణించి తెప్పి, యిప్పుడు మనకు చాలదుర్దయం దున్నానని వేసెను ఈ దురవస్థను తొలగించుటకై అనేక ప్రయత్నములు గావించ బడి వ్యర్థమైవని. కాని యిప్పుడు గాంధీనవాదులను దౌర్జన్య రాహిత్య అసహనోద్యమముద్వారా మన గమ్యస్థానమును స్వ రాజ్యమునకు దారిజూపెను. ఈ గమ్యస్థానముచేరుటకు ప్రభును సోపానముగా మనకు పురపాలక స్థానిక సంఘములు వశపరచి కొనవలసియున్నది. కావుననే కాంగ్రెసుసంఘముచారు యీ నగరమునందు అన్నిడివిజనలకు తమసభ్యులను సుత్తిర్చుటగా నిలిపిరి. కాంగ్రెసువారి స్వాగత్యగమను గుణిత్వమును తెలిపినపుడవ మా శే ఓటరులెల్ల వి. చక్రయ్యగారిని తమ ప్ర తినిధిగా నెన్నుకొనవలెనని అభ్యర్థించు. హెచ్చరించెను ఇత యలనకె చక్రయ్యగారు చెన్నడును స్వలాభమునకై ప్రజాశేవను త్యజింపరని నుడివెను.

ఏ. ఎం. ఆదేశపురు నాయకరుగారు పిదప మట్ల డి. టి. వి. కల్యాణసుందరం మొదలగువారు కార్యకే మను ముగిసిపోలిటి, ఓటరు, ఓటుఅనునవియులకు సరియైనఅర్థ మలను తెలిపి ఓటుయొక్క విలువను స్పష్టముగ దెలియ రచిరి. ఈఓటులను యిదివరకు ప్రజామనోగ విచక్షణతో నుపయోగించినచో నేడు యీ దురవస్థ యుండకపోవును. జరిపాయిన దానిగూర్చి వగచిన లాభములేదు.

ఇన్స్పెక్టరు వి. చక్రయ్యగారి లాటివాణి కార్యకే మనుసభ్యులుగా నెన్నుకొనినచో ప్రజలగాంధీలన్నియు నీడేర గలవనియు, వారు చెప్పించిన పన్నులకు తగినప్రతిఫలము ముట్ట గలవనియు మొదలగువారు బలికిరి.

శేబుగోపాలంగారు, వి. చక్రయ్య, ఎస్. సుబ్రహ్మ్యయ్యరుగారు పిదప ఉపన్యసించిరి అభ్యర్థుని ఉపన్యాసముతో సభముగిసెను.

సభ జరుగదుండగా ప్రతిపక్షుల ఏజంటు 27డు గాంధీ గారిని కాంగ్రెసును నిందించుచు సభలో రసాభాసము జేయ నెంచెను. కాని అతను నెంటునే తమిళవేయబడెను.

మన్యం ఫిరూద్

(ప్రభుత్వ ప్రకటన)

జూను 16 వ తేదీన బొంబులు మాదిగాడు పట్ట బడిన తరువాత ఫిరూద్దారు లింకెన్సును పట్టుచడలేదు వారు తమగ్రామములకు చేరువనున్నట్లు గాన్పించెను. వారాస్తానమును పూర్తిగా విడచిపెట్టి పడ్యతాలూకాలో రోక పల్లపు భూములలోనో మరే పేర్లలో వ్యవసాయదారులుగా శిగ్రవాస మేర్పరుచుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. నిరుడు పట్టబడిన ఒక ఫిరూద్దారుడు యిప్పుడు బ్రింజేరి పశువులవానివద్ద పనిజేయు చున్నట్లు గూఢచారిగారు జవానువెంటనున్న ఒక గ్రామస్థునిచే గుర్తింపబడెను. బూచయ్యదొరయు, మరియివురును రంగం బోయిట్లు కోచెడిని.

ఇదివరకు పట్టుబడిన ఫిరూద్దారులయొక్కచో, చని పోయినవారియొక్క బంధువులు ప్రవాసముపబడిరి వారు జూలయ ప్రారంభమున విడుదలడిరి. మిగిలినవారు నెలాలయన నిడిచిపెట్టబడుదురు.

స్పెషలు కమిషనుగారు క్రైస్టు దేవిపేటలో నూలయ 26 వ తేదీన దర్బారుజేసి కెప్టను పి. క్రైస్టుస్వామిగారు, ఏజన్సీ కార్యములందు వైద్య శాఖాధికారిగారికి గావునూరు బరు దును సనదు చిన్నము నొసంగిరి. గంతన్న కొరగారిని బట్టి నందుకు బహుమతియు, శ్రీరామరాజు బహుమతిలో నొక భాగముమాత్రమును, యింకలను పట్టుకొనుటయందు రోప్పడిన గ్రామస్థులకు బహుమతులను ఓసంగబడినవి. ఉన్నతస్థాయిల గ్రామస్థులకు బహుమతులు పెద్దలసలూ 28 వ తేదీన పంచి పెట్టబడినవి. ఈ బహుమతులన్నియు రాజుగారి మరణానంతరముజేసిన సహాయమునకుగా నొసంగబడినవి. అంతకముందు గ్రామస్థుల సహాయ మతిస్పర్షముగా నున్నది.

గూడెము సున్దరుమందు వ్యయులు అనుసంధుగా నున్నవి అచ్చటినివాసులు మామూలు వ్యవసాయులందు విమర్శియెన్నుదురు.

న్యాయస్థాన నిర్ణయము

యస్. సి. కేల్కర్ గారికి

వేలు జరిమానా, 200 ఖర్చులు విధించబడుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 8:— బొంబాయి హైకోర్టులో యస్. సి. కేల్కర్ గారికి న్యాయస్థాన నిర్ణయము క్రింద 5 వేల రూపాయల జరిమానా, 200 ఖర్చులు విధించబడుట. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ మంత్రి యిదివరకు తీర్పులను న్యాయశాఖ ఎదుర్కొంటున్నందున దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ మంత్రి యిదివరకు తీర్పులను న్యాయశాఖ ఎదుర్కొంటున్నందున దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ మంత్రి యిదివరకు తీర్పులను న్యాయశాఖ ఎదుర్కొంటున్నందున దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

కేల్కర్ గారి నివాసము

బొంబాయి, ఆగస్టు 8:— కేసు బొంబాయి హైకోర్టులో యస్. సి. కేల్కర్ గారి తనపై కోర్టు నిర్ణయము నాటింది. దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ మంత్రి యిదివరకు తీర్పులను న్యాయశాఖ ఎదుర్కొంటున్నందున దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ మంత్రి యిదివరకు తీర్పులను న్యాయశాఖ ఎదుర్కొంటున్నందున దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

ఈ విషయమును గూర్చి 'విన్' పత్రిక దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ మంత్రి యిదివరకు తీర్పులను న్యాయశాఖ ఎదుర్కొంటున్నందున దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

“విన్” పత్రిక కేసు

“విన్” పత్రిక కేసులో సంపాదకులను డిక్విట్ గాకి 1000 జరిమానా విధించబడినది. ముద్రాపకులను యస్. సి. కేల్కర్ గారి తనపై కోర్టు నిర్ణయము నాటింది. దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

లాహోరు, ఆగస్టు 9:— లాహోరులో మొహరంపంట్లోని శాంతి మండలం జమీన్దార్ యేర్పాటు చేయబడుతున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ మంత్రి యిదివరకు తీర్పులను న్యాయశాఖ ఎదుర్కొంటున్నందున దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

పోలవూరు సబ్ జడ్జి ఆఫీసు

హైకోర్టువారు ఆఫీసు దీనిని జామీన్దార్ గా వదిలి

బొంబాయి, ఆగస్టు 8:— ఈమధ్యకాలంలో పోలవూరు సబ్ జడ్జి ఆఫీసులో అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ మంత్రి యిదివరకు తీర్పులను న్యాయశాఖ ఎదుర్కొంటున్నందున దేశ్వివేక్షకుల నుండి అనేక అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

రివాల్యూరు దగ్గరనున్నందుకు శిక్ష

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:— భారత్ చంద్రారాయుడు యువకుడు ఆరు అరల రివాల్యూరు పట్టణంలో 28 తోటలు గల్లియండ్ పోలీసువారు అరెస్టు చేసినదానిపై ఫిర్యాదు దాఖలు చేసినట్లు గాన రెండేండ్లు కఠిన శిక్ష విధించిరి. (అ. ప్రె.)

బర్మానుగుల ఎగుమతి

రంగూను, ఆగస్టు 8:— రంగూను నుండి 1923-24 లో యెగుమతి చేసిన 58 వేల గులలోను గున్న ఏనుగులలోను 40 జర్మన్ బోంబుల ప్రత్యేక విషయము. మిగిలిన 18 వేలను 2 ప్రైవేటుకును 11 హిందూ దేశమునకును బోయెను. (అ. ప్రె.)

సేలంలో కలరా

సేలం, ఆగస్టు 8:— పట్టణములో కలరా తీవ్రముగ నున్నది. శేవ సేలంలో కొన్ని భాగాలందు క్షేమ వ్యాపించి యున్నది. నివారణోపాయముల సేర్పాటు చేయబడుచున్నది. (అ. ప్రె.)

పత్రికా నిర్బంధములు

సంపాదకుల నరైస్తు చేయుట

లాహోరులో దేశ్వివేక్షకుల పత్రికయగు సురచంద్ కార్యాయమును ముద్రాపకులను పోలీసువారు సోదాజేసిరి. ఈ పత్రికా సంపాదకుని జాతి విద్యేషమును పురస్కరించు లక్ష 15 రూపాయలను ప్రాసక్యూటరు జేయుటకు పంజాబు ప్రభుత్వము వారు తీర్పు చేసినట్లు తెలియుచున్నది.

జమీందారు పత్రిక

నిరాధారములను భీతాహములగు వచంతులను ప్రచురింపవద్దని జమీందారులకు సంపాదకులకు సూచనలు లాహోరు డిప్యూటీ కమిషనరు హెచ్చరించిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు భోక్తా విప్లవకారులకు అన్యాయములను సమైక్యముననుటల నిరాధారముల వారల నీమధ్య యాపత్రిక ప్రచురించెను. ఈ విషయమై ఆగస్టు 4 వ తేదీన పంజాబు శాసనసభలో చిట్టా సెక్రటరీ క్రెయికుగారు పంజాబు ప్రభుత్వమువారి నడిగిరి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త

న్యాయస్థానము గవర్నరు-జనరలు

గ. ఆర్. కె. సర్వాధికారి వారు నియమించబడిన రుణములను.

ఆంగ్లో-సోవియట్ ఒడంబడిక

ఆంగ్లో-సోవియట్ ఒడంబడిక (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త) లండన్, ఆగస్టు 9:— నిన్నటిదినము ఆంగ్లో-సోవియట్ ఒడంబడికను ముగిసినట్లు, పోకనాట్ గార్డు గ్రేటు బ్రిటన్ తరపున సంతకము చేసిరి. రుణము, పోకనాట్, జాపి, టాంస్కీ, రాష్ట్రాధికారి గవర్నరు సంతకము చేసిరి. ఈ ఒడంబడిక చాల అపూర్వముగ నున్నది. ఇందులో సార్వభౌముని సంగతిని గూర్చి ఏమియు జెప్పబడలేదు. దీనికి సార్వభౌముని సంతక మవసరము లేదు.

సోవియట్ రిపబ్లిక్ యూనియన్ అధ్యక్షుడు

ని ప్రభుత్వాధ్యక్షునిగ గుర్తించబడిన తెలియుచున్నది. సోవియట్ ప్రభుత్వమే సదా ఒడంబడికలను జేసికొనును అందుచే బ్రిటిషు తరపున గూడ ప్రభుత్వమువారే సరిపుచ్చవలెనని బ్రిటిషు న్యాయవాదులు నిశ్చయించిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త

లండన్, ఆగస్టు 9:— థామస్ గారు సామ్రాజ్య పార్లమెంటు సంఘకార్యదర్శితో దక్షిణ ఆఫ్రికాకు నిన్న బయలుదేరిరి.

ధర్మి అసంబంధము

లండన్, ఆగస్టు 9:— పంజాబు, బెంగాలు గవర్నరులు ప్రకటనపరిశీలన సేర్పాటు చేయుటకు స్పష్టముగ చర్యను దీసుకొనిరి. బాధ్యత గల జాతీయ వాదులు జాతీయ పార్లమెంటును, ధర్మి శాసన సభను కాపాడుటకు ప్రయత్నింపవలెనని న్యూస్ పేపర్లు ప్రత్యేకముగా సూచించుచున్నది. బెంగాలు శాసనసభ ఆగస్టు మాసంతమున మరల ప్రాగంభమునను. మరల సంపూర్ణ యోగదాలు రాకుండగ ముందుగనే సంగతులను గ్రహించి జాగ్రత్త ప్రవర్తించుటకు ఇంకను అవకాశమున్నది. సాధ్యముగను, అప్పటికి ఊరక శాసనసభలను అసమంజసముగ అవిశేషముగ గృహస్థము చేయుటకును నాయకులగుండి కలకత్తా పురపాలక సంఘాధ్యక్ష పదవిని స్వీకరించుటని ప్రయోజనమని వాడుగా గూడ గ్రహించగలరనుచున్నది.

తప్పిపోయిన బాలుడు దొరకుట

5.8.24 తేదీ నువయ మేడుగుంటల సమయమున మారీ నుండి కలకత్తాకు వచ్చునట్లుగా ఒక కుర్రవాడు తప్పియెటులో యాసంతక గచ్చి, వైపున దిగెను. వానిని చూచి యింటికి తీసికొనివచ్చితిని. ఇప్పుడు ప్రభుత్వము మాయమైయెదదనే సాధ్యముగా నున్నాడు. కుర్రవాని వయస్సు 7 సం॥ వాని గ్రామము తెలంగాణ. తండ్రి పేరు కుంకుమడి జగ్గయ్య. తల్లి అచ్చమ్మ. తల్లి తీరములో స్వస్థగా నుండని కారణమున విశాఖ పట్టణపు వైద్యశాలకు వచ్చిరట. కొన్నిరోజు లచ్చటనుండి మరల కుంకుమడి గ్రామమునకు పోవుదారిలో యాకుర్రవాడు తప్పిపోయెనట. ఈవార్తను చూచి కుర్రవాని తల్లి సంతోషముగాని ఆత్మబంధువులుగాని కుర్రవానిని తీసికొనివెళ్ళవచ్చును.

బుర్రా లక్ష్మీనారాయణమూర్తి, (10 మల్లాది గోపాలరావుగారు, కారేజి షెడ్డు సంతరగాచి, కలకత్తా సమీపమున, (బెంగాలు-నాగపూర్ రైల్వే,

నిర్గుపుష్పరసాయనము

ఇది అనేక మూలకల సారంబులచే తయారుచేయబడిన యీలేహ్యము 40 దినములు పూటకు తున్నం చొ॥ కేవలించిన ధాతువుష్టి, రక్తవృద్ధి, నరములకు బలమునిచ్చి మధుమేహము, నిస్సత్తువ, వీర్యవృద్ధి, ఆకలిలేకపోవుట, విరేచన బధము మొదలైన అనేక రోగములను పోగొట్టి జీర్ణించిన శైవసవాయి మొదలగు సుఖవ్యాధులచే బాధపడు స్త్రీ పురుషులు సేవించిన యెడల సదరువ్యాధులు పోవుటయేగాక ఆకలిని పుట్టించి శరీరపుష్టిని కాంతిని గలుగజేయును. సంసారశాఖ్య మనుభవించ గోరు వారికిది శరమనిత్రమై యుండును. ఒకసారి వాడీచూచిన మీకే తెలియగలదు. కోరినవారికి క్యాటలాగు ప్రచురముగా పంపబడును 24 తులములుగల శిశు 1 కి రు. 4-0-0. పోష్టు ఖర్చులు వేరే. యస్. సుబ్బారాయుడు, డెంటిస్టు నర్సపురం, కృష్ణాజిల్లా.

సివిల్ జస్టిసుసంఘము

సివిల్ జస్టిసు, పంజాబ్ ప్రెసిడెన్సీ కలెక్టరు, సివిల్ జస్టిసు విచారణసంఘమువారు, చెన్నపురి హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగ నుండి, మ. రా. శ్రీ టి. వి. శేషగిరి ఆయ్యరు గారిని రహస్యముగ విచారించి, మరల యాదినము, ఉదయము పంజాబ్ ప్రెసిడెన్సీ కలెక్టరు విచారించుటకు, సమావేశమైరి.

రామ శేషయ్యరుగారు

తంజావూరు న్యాయవాదుల సంఘముతరపున రామ శేషయ్యరుగారు, తొలిపట్టాగ తాము చెన్నపురికి వచ్చుట చాల కష్టసాధ్యముగ నుండెననియు, కొంతవత్సరాలుగాగ మునన, కొంతదూరము, పడవలోను వచ్చితినిని బట్టిరి.

తామిదిన వాఙ్మూలముపై ప్రశ్నింపబడ, వారు, న్యాయాధికారులు, సహజముగ న్యాయస్థానములకు, ప్రతిదినము సహాయమునకుపోక, యలస్యముగా పోవుటవలన, వ్యాజ్యముల తీర్మానించుట కతి విలంబము జరుగుచున్నదనియు, నిట్టి యలస్యమును తొలగించుటకు, న్యాయాధికారుల రాకపోకలకు లెక్కపడకుమును, రూఢిగ నేర్పరుపవలయుననియు, వారు చేయవలసిన యాఫీసుపని, వారు వాచు, చేయవలసిన న్యాయస్థానపనినిబట్టి కర్తవ్యాలు చేయవలసినదిగను నుడివీరి. తీర్మానముచేసితిమన్న మాటమాత్రమునకు వాదములేనివ్యాజ్యముల నెత్తికొని, యెక్కొక్క వ్యాజ్యములను, మఱియొక దినమునకు తొలగిస్తాయనాడుకమాడ ప్రబలియున్నది. దీనికితోడు న్యాయాధికారులు, ఎంతయలస్యమైనను, తమపని పూర్తియగువఱకు న్యాయస్థానములనుండియ, తగినవిశ్రాంతినిచ్చుచు, న్యాయాధికార్లు రాక పోకలకు దగినకాలము, రూఢిగ నేర్పరచిన, పనియధికముగపాగుననిచెప్పిరి. జిల్లాన్యాయాధికార్లును, సబ్ జడ్జిలను, నియమించు విషయము, 100కి 60వీట్లన న్యాయవాదుల నేర్పరచి, మిగిలినవారిని, రాష్ట్రీయోగ్యులనె, నియమింపవచ్చునని చెప్పిరి. పంచాయతీన్యాయస్థానములు చక్కగను, తృప్తిగను, పనిచేయుటలేదనియు, వాని యందుండు సభ్యులు వానికితగినవారుకారనియు సమగ్రలక్షణముండియుపంచాయతీలోనికి తీసికొనుటలేదనియు వారీయభిప్రాయము. పంచాయతీలందు చదివి, సమర్థులైనవారుండవలయును; ఊళ్లయందు పక్షము లేర్పడి, యాపక్షములు, కక్షలకట్టి. కలహముల పాలై యుండుటవలన పంచాయతీ న్యాయస్థానములకు బోవు లేర్పడినది. ఉన్నతన్యాయస్థానము (హైకోర్టు) వారికుండు రివిజన్ (మార్పుదల) చేయవలసినదనియు, తాము, తగ్గింపవలయునని యభిప్రాయపడకపోయినను, కొన్ని విషయముల, పక్షములవారిని (పార్టీలను) భయపెట్టుటకు ఆట్టియధికారముద్వనియోగపెట్టుబడెనని యభిప్రాయపడిరి. సమ్యునుల జారీచేయువిషయము తమకులేదని నుడివీరి. ప్రతివాదులు సమ్యునుల సంబంధ, సమ్యునులజారీచేయువారిసహాయముచే, తప్పించుకొనుచుండిరి; సమ్యునులు మొదటిసారి, వెనుకకుపంపబడిన తోడనే, రిజిస్టరు తపాలుద్వార, పంపుటనుచిదనిరి. విచారణ సంఘము విచారణకన్న ప్రశ్నోత్తరములవలని విచారణ మేలుకావనిరి. దివాన్సహూర్ కృష్ణస్వామిరావుగ రికి ప్రత్యుత్తరముగ న్యాయవాదులే, వ్యాజ్యములను, శీఘ్రముగ, విచారించి తీర్మానింపవలయును చేయవచ్చుననియు, నిప్పుడున్యాయవాదులు న్యాయముల సారాంశముల నేర్పరుచుట యందంత శ్రద్ధవహించుట లేదనియు చెప్పిరి. వివాదాంశముల తగ్గించు విషయమున న్యాయవాదులు న్యాయాధికార్లుకు సహాయపడవచ్చుననిరి. దివాలా వ్యాజ్యముల నెల్లప్పుడు పనిచేయు నశివత్ రిసీవరు ఉండవలసినవని వారి యభిప్రాయమనిరి.

సర్ దేశికాచార్యులవారికి ప్రత్యుత్తరముగ సాక్షి, ఎవరికిగని న్యాయవాదిగ పరిగణింపబడుటకు మునుపే, యెలాటి యభ్యాసముగాని, తయారుచేయు విధానముగాని అనవసరమనిరి. ఇది ముఖ్యపట్టణమున కావలనుండు స్థలముల చాల కష్టమనిరి. తంజావూరుయందు న్యాయస్థానపుబాధ ఎక్కువగుండెను. కాని న్యాయవాదిసంఘమువారు చర్యదీసికొనుట వలన యంతరీమచున్నది. మునసబుల నియామకము, అన్నితరగతుల న్యాయవాదులనుండి చేయవలయును; మునసబుల వేరుగ తయారుచేయుట యనవసరమనిరి.

శివరావుగారు

రామశేషాంధ్రవరపు న్యాయవాదిసంఘ ప్రతినిధియగు శివరావుగారిని, యధ్యక్షులు ప్రశ్నించిరి. శివరావుగారు న్యాయవాదులనుండి మునుసబుల నేర్పరచుట తృప్తికరముగ లేదనిరి. పరివారుగనుండు న్యాయవాదులకు గలుగు నభ్యాసము నిజమైనదికాదని చెప్పకపోయినను, ఎవరుగాని, మునసబుగ కన్నబడిన పిమ్మట, యొకసంవత్సరము చక్కగ తయారై సంవత్సరంంతరము ఒకపరీక్షయందు కృతార్థులు కావలయు

ననియు, లేనియెడల మాడేండ్లలో నాపరీక్షయందు కృతార్థులైనగాని, భూయపరుచుగూడ దనియు వారి యభిప్రాయముగ నూచించిరి. రెండవ యశీలులందు మాడవలసినది, సహజముగ, దుర్వినియోగమునకు కారణము కావనిరి. దేశమున నీభాగమందు సమ్యునులు జారీచేయుట కొంత కష్టముగ నుండెను. సహజముగ సర్వవలసందుకొనక తప్పించుకొనుపద్ధతియుండెను; మొదటిసారి 100 కి 60 సమ్యునులే జారీ యగుచుండెను. దీనికి సమ్యునులు తపాలులమున, జారీచేయుట, మంచి విధానకమనియు, 16 వ చట్టము ప్రకారము, విచారణ నాటి యొక దినమునకు మార్చిన నాదినము సాక్షి తపమునకు వచ్చుటకు సాక్షివద్ద పూనిపుచ్చుటకు చేసనియు ననిరి. జిల్లా న్యాయస్థానముల దీనికిచేయు టిచ్చును లేదనియు, నన్నత న్యాయస్థానమువారు (హైకోర్టు) ఆన్యాయస్థానముల చక్కగ తగ్గిచేయవలెననియు నుడివీరి. అమలుజరుపుచుండు కృపా, చాలకాలము జరుగగూడదనియు; వారు ఆరుసంవత్సరముల కాలదోషము పిచ్చుట నొకపాట్లు నేర్పరుపవలెననియు చెప్పిరి. దివాలావిషయమున, రాష్ట్రీయ దివాలాచట్టమును, మఱింత కష్టసాధ్యముగ చేయవలయు ననిరి. ఉండుక సనంయు భద్రపరిచి దివాలా న్యాయస్థానములకు వచ్చువద్దతి యేర్పడినది యనిరి.

సర్ టి. దేశికాచార్యులవారు ప్రశ్నింపరాజమహేంద్రవరమున న్యాయవాదులసంఖ్య జాస్తియనియు, నది ప్రతిసంవత్సరము, హెచ్చుచున్నదనియుచెప్పిరి. క్రొత్తగజేరిన న్యాయవాదులు (జూనియర్లు) చాలకాలమునుండి పనిచేయుచుండు న్యాయవాదులవద్ద సీనియర్ల నొకసంవత్సరము పనినేర్పుకొనవలయునని యభిప్రాయపడిరి. తమజిల్లాయందు, ఆజిల్లాయొక్క భాషయందే పనిజరుగుననియు, న్యాయవాదులకు వ్యాజ్యముల సీనికొనివచ్చువారు (టవుట్లు) ఆభాగమున లేకనియు వాత్సర్చిరి.

జోగయ్యగారు

బరంపురము పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారగు జోగయ్యగారు, సర్ టి. దేశికాచార్యులవారిని ప్రశ్నింప, తమజిల్లాయందు న్యాయవాదులు చాలమంది యన్నారనియు, క్రొత్తగజేరిన న్యాయవాదులు (జూనియర్లు) చాలకాలమునుండి పనిచేయు న్యాయవాదుల (సీనియర్ల) వద్ద, న్యాయవాదులుగ న్యాయస్థానముచే పరిగణింపబడక పూర్వమే, యొకసంవత్సరము పనినేర్పుకొనవలెనని తమయభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. న్యాయవాదులగుమాస్తాలమాడ పని నేర్పుకొనవలసిన వారే యనిరి.

తమజిల్లాయందు వ్యాజ్యముల దెచ్చియిచ్చువారు (టవుట్లు) వుండినప్పటికిని, వ్యాజ్యములసంఖ్య హెచ్చుచులేదని చెప్పిరి. వాయిదాలు, సరియైన కారణములు లేనిదే, ఇచ్చుట వలన వ్యాజ్యములవిచారణ విశంబంజరుగుచుండెను. మునుసబులు దయనువీడి, యెక్కుడు దృఢమనస్కులై యుండవలయును. వాయిదాలనిచ్చుట, దానివలన విచారణా విశంబంజరుగుట, సరియైన న్యాయవిచక్షణ నుపయోగింపక పోవుటవల్ల నని చెప్పబడుట వీలులేదనిరి.

వీడైన నొక యొరిజనల్ వ్యాజ్యము విచారణ కెత్తుకొని నపుడు, పూర్తియగునగుట, వేరుపనిచేయక, దానినేవిచారించి తీర్మానింపవలయును. త్రైమాసికలెక్కలలో నింతపని పూర్తియైనదని మాపుటకు మునసబులకుండు వాంఛయే వ్యాజ్యముల బలమారు వాయిదా వేయుటకు కారణము; ఆస్పీలుచేయు అధికారము, ఎంతమాత్రము తగ్గింపగూడదని తమసంఘమువారి యొక్క యభిప్రాయమనిరి. ఆస్పీలుకేయ నీయవచ్చునా, మాడదా యనుటనుశీరపరుచు న్యాయస్థానము(అడ్మినిస్ట్రేషన్) అనవసరమైన యప్పీళ్లను కొట్టివేయను. వలసినయెడల న్యాయవాదులనే, తాము పంపు ఆప్పీళ్ల న్యాయమును, వాస్తవమును, నూచించువత్రము నొక దానిని, ఆస్పీలుతోమాడ పంపునటుల కొరవచ్చును. అమలుజరుపుటకు వచ్చు ఆర్డీల విషయము, ఇచ్చుట కాలదోషమున కేర్పరచియుండు కాలమును తగ్గించుటగాని, హెచ్చించుటగాని వారికి సమ్యుతిలేదనిరి.

ఇంతటితో నాదినమునకు సభ ముగిసెను.

* * * * *
సేటివిచారణ

గౌ|| న్యూ|| మహాస్వామి శాస్త్రిగారు మహారాష్ట్రపాలయికోర్టు రిజిస్ట్రారు బల్లగుగారి సాక్ష్యములను నిన్నసాయంకాలము రహస్యముగా విచారించినపిదప కమిటీవారు మరల నేడు 11 గ సమావేశమైరి.

వీడగుమహాస్థాల సంఘాధ్యక్షుడు. మహారాష్ట్ర వశీలుగుమాస్తాలసంఘాధ్యక్షుడును, అడ్వకేటు జనరలుగారి గుమస్తాయుగను ఎ. రంగారామగారి సాక్ష్యము ప్రభువుమున విచారించబడిరి. తనసంఘములో 50నుండి 60 మందిగలరని, సాక్షి తెలిపెను.వశీలు గుమస్తాల శిక్షణయందు శితియు, వేతనములను గూర్చి ఆయనశీర్షార్థుడే సెను.వారికి విద్యా

జ్ఞానములేగనండెను. కోర్టులోని ఆచరణకు సంబంధించి వారి కొక పరీక్ష దెచ్చవలెను. ఆపరీక్షలు తనసంఘమువారు జరుపవలెననియు గోరెను. ఈ పరీక్షయందున్నా లులెట్టివనో శేసులను ఎన్నార్లయిన ఆలస్యము చేయగలుగను. సాక్షిలు తమపని ముందుగ జరిగవలెనని గోరిననో పరీక్షలకేగాక వారిగుమాస్తాలకు గూడ వచ్చియు నలెను. గమస్తాను చెల్లింపవచ్చునో పాక్షిగానిపని పూర్తిగాదు. గావున యిట్టియిచ్చుది తొలగించవలెనన్న చకిలుకు సర్పిండుక్కులులోను రీ వ చంతు చొప్పునపాక్షిలు గమస్తాను చెల్లిండునట్లు విర్వాదులు జేయవలెను. దానినిపక్షిలుకిచ్చుదానిలో నేర్పగూడదు. వశీలుగుమాస్తాలకు రూ. 80 వేలవ మిచ్చెదరు. కాని నారు వైగా చాలసమయ గడింతురు. గామ్యమెంటులు అచ్చువేయించుటకు చాల సమయ వెచ్చింపవచ్చును. వాటివచ్చువేయించ ననసరములేదు. అచ్చువేయించుటయందు కొంత భాగము ప్లిడగల సహాయమున జిల్లా కోర్టునందే జరుగగలదనియు, మొదటిఅశీలు కోర్టుకంపునపుడు క్రిందికోర్టు తీర్పులను ప్రైవుటీయించినజాబునని సాక్షి చెలిపెను.

సభకు వశీలుగుమాస్తాల ప్రతినిధి వైద్యనాథయ్యగారు రెండవసాక్షి. గుమాస్తాను తగిన శిక్షణలేదని చెలిపెను. ప్రస్తుతిము శేసుల ప్రాముఖ్యత గణింపక విచారణకే దలచుచుండురు. జిల్లా మునసబులకు తరచు మార్పుచుండుటచేతను, వశీళ్లుగా నుండునపుడు పాక్షిలయెడలను, ప్రజలయందును సానుభూతిలేనివారిని ముససబులుగా నియమించుచుండుటచేతను, శేసులు విశంబంజరుగుచుండునని చెలిపెను.

పిదప ఎన్. రామస్వామి శాస్త్రిగారు, నాగపటము మునసబు జడ్జిగాగును, మహారాష్ట్ర భూస్వాములసంఘము ప్రతినిధి గృహనాథరావుగారును, కాకినాడ వశీలు డి. బి. డి. శేషగిరిరావుగారును, కె. వి. క్రీష్ణస్వామిఅయ్యరు, హైకోర్టు వశీలుగారును, విచారించబడిరి. వీరి సాక్ష్యముల వివరములు సోమవారమువాడు ప్రకటింపబడును.

డి. బి. టి. రంగారామగారు
కొలంబోలో దిగిరి

కొలంబో, ఆగష్టు 9:—భారత శాసనసభ డెప్యూటీ ప్రెసిడెంటు డి. బి. టి. రంగారామగారు ఇండియా కాలనీల కమిటీలో లండనులో బనియైనపిదప నేడువయ మిచ్చు దిగిరి. కొలంబో వహాశేయపాదలు స్వాగత మొసంగిరి. ఆదివారము సాయంత్రము వారు హిరంగనభలో నుపన్యసించెదరు. సోమవారము సాయంత్రము భారతీయులు తోటనిండు గావించెదరు. (అ. ప్రె.)

తిమ్మరువాయువుకు
అమోమనైన నివారిణి.

నేను గడచిన మూడు సం|| రములనుండి నాశరీరముననున్న కీళ్లన్నిటియందును తిమ్మరువాయువుచేగూ తీవ్రమైనట్టియు, నహింసరాసట్టియు బాధయంతు. అందుచే నాకు ఆకలి లేకపోవుటయేగాక నిద్రలేకనే అనేక రాత్రులు గడచినవి.

నా బరువుగూడ తగ్గెను. నా ఎముకలు అన్నియు బాగుగా కంకాళమువలె అగపడుచుండెను. నేను బ్రతుకుదునను ఆశగూడ లేకపోయెను. ఇంతటిబాధతో జీవముతో నుండుటకంటె మరణించుట మేలని కొన్ని వేళ్లందు నాకుతోచుచుండెను. నేను అనేక ఐ. ఎమ్. ఎస్ డరీక్ష నిచ్చిన ఘనవైద్యుల వద్దనుండి కూడ చికిత్స చేసికొంటిని. తుదకు తాత్కాలికమైన గుణముకూడ లేకపోయెను. నాఅదృష్టవశమున ప్రస్తుతము చెన్నపురము జార్జి టౌను, అస్పిరియాన్ వీధిలో నెం 72 రు యింటిలోనున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స చేయించుకొనవలెనని నాకు ఆకస్మాత్తుగా తోచినది. ఆప్రకారము శిశ్నణమే వారివద్ద చికిత్స పారంభించితిని. అతిస్వల్ప కాలములలోనే అనగా 20 దినములలోనే నావ్యాధినివారు అత్యుత్సాహముగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడునేను నూతనముగా మారితిని. మునుపటి ఆరోగ్యము, పుష్టి కలిగినవి. నా బరువు కూడ మిక్కిలిహెచ్చెను.

మిస్. యు. మాతెండు,
9.8.24. } "ఎల్లెస్ బర్గ్" ఆరతున్ కోడ్డు.
రామపురము, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

విలేఖకులకు సూచన

మ. సు, క. సూ. చా, (అపత్రికకే వ్రాయుడు) డి. ఎల్. జో, టి. యస్. ఉ, (అదానికగ ప్రమరింపుడు) ఆ. న. రె, (అచార్యులవారికి స్వయముగా పంపండి) సి. హెచ్. గౌ, పి. యస్. కా, సి. జో, పె. వెం. రా, అసహాయవాది, పి. హెచ్. జి, ఇ. శం. కా, కే. పి, తు. ల, య. వెం, వి. టె.గు, (రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శులకు వ్రాయుడు) ప్రకటింపజాలము. ఆం॥ ప॥ సం॥

తే. ని
(ఒక విలేఖరి)

కాంగ్రెసుసంఘము

శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తి, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం తిరుమలరావుగార్లు నిన్న తునితాలూకా కాంగ్రెసు ఎన్నికలను విచారించుటకయి వచ్చి రికార్డును పరిశీలించి పార్టీలవాఙ్మూలములను, సాక్షుల సాక్ష్యములను విని వెనుకటి ఎన్నికలకే ఖాయపఱచినట్లు తీర్పునిచ్చినారు.

ఖద్దరు

ఖద్దరు వర్తకులయొద్ద నున్న ఖద్దరును ఇదివఱకుపుచ్చు కొనువారు లేక నిలువజేసినందున క్రొత్తఖద్దరు ఉత్పత్తియగుట లేదు. అందుచే వర్తకులకాయాసమున్ను, వడ్డీనష్టమున్ను, కూలీ లకష్టమున్ను నివారించుటకుగాను పీఠప్రతిఖద్దరువర్తకునియొద్దను

4 లేక 5 వందల రూపాయలవరకు చొ॥ సూ రం ప గోవిందరాజులు, సేనాధిపత్యం వెంకటాచార్యులు, కొత్తు అంబయ్యశాస్త్రిలుగార్లయొద్ద తీసికొనినారు. వీరు సెంట్రు ఖద్దరుస్తోర్సు కాకినాడలో నిలకొల్పినారు. ప్రతివారము తీసికొన్నను తుని మార్కెట్టులో ఈఖద్దరు ఇంతకన్న హెచ్చుగా వీరికి లభింపగలదని వీరిప్పటికి గ్రహింపగలు పెంతయు శుభప్రదము.

లోకల్ బోర్డులు

వీటిని కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులచే నాక్రమింపజేయుట మాజిల్లాసంఘమువారు సాంబమూర్తిగారిని కోరియుండుటచే మతాలూకా బోర్డులో ఖాళీయైన 1 స్థానమును పూ చేయుటపై యీసెలలో రాసున్న 11 వేదీని ఇక్కడనే జరుగ నన్నియొగ్గికలలో కాంగ్రెసుపక్షావలంబు లగువారి నొకరిని నిలువచెట్టులైననికూడ నిర్ణయించుకొనియే సాంబమూర్తిగారి వచ్చి నట్లు తోచుచున్నది. తుని సర్కిలులో ఓటర్ల 800 ఉండురేమా. ఇందులో తునిపట్టణమున 300 వజ్రుండురు. మిగిలిన 500 లున్న పల్లెటూళ్లలోని రైతులు. ఎన్నుకోవలసినస్థానము ఒకటి. అభ్యర్థులు 5 గురు.

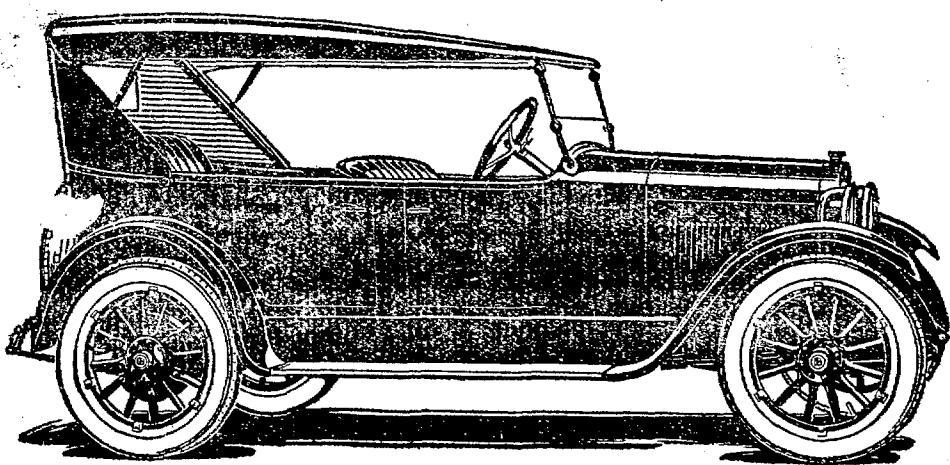
1. శ్రీమీర్తా నల్లపరాజు అమృతరామరాజుగారు తుని, 2 ఈరంకి సూర్యనారాయణమూర్తిగారు తుని. (వీరు కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు) 3. జొన్నలగెడ్డ నారాయణమూర్తిగారు హంసవరం. (వీరు కాంగ్రెసుపక్షావలంబులు) 4. యర్రమిల్లిసూర్యనారాయణమూర్తిగారు ఒంటిమామిడి (వీరు ధూనాంధారులు) 5. బూర్తి గురుమూర్తిగారు (చెండపూడి) వీరు వర్తకులు. శ్రీ సాంబమూర్తిగారు ఇంకొక 4 గురు ప్రచారకులను రప్పించి పూర్తిగా దీక్షతో పనిచేయునెడల కాంగ్రెసు మెంబర్లు తప్పక విజయము నొందగలరు.

బురదనీళ్లు ఉండుచోట్ల

ఓవర్లాండు - 91 బాగుగా పోవును - ఎల

- (1) ఇంజను పెద్దది. దానికిగల మాగ్నెటోకు అధికశక్తిగలదు. చాలా ఎత్తులోనుండును. (భూమినుండి 35½ అంగుళముల ఎత్తుగలది.)
- (2) నూనెచే నడుపు బడు క్లచ్చి మూయబడియుండును. నీళ్లు లేక బురదవలన దానికేలాటి చెఱుపు కలుగదు.
- (3) మూడు స్ప్రింగులు ఉండుటవలన చక్రమును నిలుపుటకు మిక్కిలి అనుకూలముగా నుండును.
- (4) వెనుక చక్రయంపు ఇరును గట్టిగానుండుటచే పల్లపు భాగములందు పోవునప్పుడు అపాయములన్నియు తప్పిపోవును.
- (5) బాడి స్టీలు ఎనామెలుతో చేయబడినది. మెత్తలు, జాలరులు, సీట్లు మొదలగునవి వేఱుగాతీసి శుద్ధముచేయుటకును, ఎండబెట్టుటకును వీలుగానుండును.
- (6) బండిసామానులన్నియు చేరి మొత్తముమీద మిక్కిలి తేలికగా నుండుట మిక్కిలి విశేష విషయము.
- (7) మితవ్యయమునకు, నమ్మకమునకు దీనికి సమానమైన దేదియులేదు.

ఇప్పుడే ఓవర్లాండుకు ఆర్డరును పంపుడు - తక్షణమే యివ్వబడును.

బ్లాకు ఎనామెల్, మాగ్నెటో,
5 పెద్దకార్డు టైరులు, ట్యూబులతో
సహా ధర రు. 3400
ఫ్యాక్టరీ (చాటరీ) మాడల్
ధర రు. 3150

అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్, మదరాసు.

అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్.

కార్టరు అండు కో.,

స్టేన్సు అండు కో.,

జ్యో ఓక్సు.

బెంగళూరు.

తిరుచునాపల్లి.

కోయంబుత్తూరు.

ఉదకమండలం.

జాబులు

శ్రీగుంటూరు అన్నదానసమాజం
కడచిన జాలయి నెలాఖరువరకు మామూలుసంతర్పణలు
3 392 మంది బీదలకు భోజన మొసంగబడెను.
న్యాయతి హనుమంతరావు,
కార్యదర్శి.

అదవాని మ్యూచుయల్ బెనిఫిట్
వరనెంటుఫండు లిమిటెడ్డు

41 వ సీరియడ్డునకు రొటేషన్ ప్రకారం భారీపడిన పై
నోదాలను భర్తీ చేయుటకు ఫండు రూపుపై ప్రకారం షేరును
గ్రామ్ డిపాజిటును కట్టి 1924 సంవత్సరం ఆగస్టునెల 15 తేది
గాయత్రం 5 గంటలలోగా కేక్రటిగారిపేర దరఖాస్తుల
సంపుటవచ్చును. 1924 సంవత్సరం ఆగస్టునెల 24 తేది మధ్యా
హ్నము 1 గంటనుండి 5 గంటలవరకు షరతు డైరెక్టర్ల మరియు
కేక్రటిగారి ఉద్యోగములకు ఎలెక్షన్ జరుపబడును.

కడచిన ఎలెక్షన్ జనరల్ మీటింగులో మిస్టర్ కె.
రామచంద్రారావు అట్లా బల్లారి కొన్ని పెక్సికల్ అబ్జక్షన్స్
ను కనుపరచినందున జనరల్ బాడివారి మసాఫీపై కనుపరచ
బడిన తేదీకి ఎలెక్షన్ పూర్తిగా మార్చినారు. లిమిటెడ్డుకా
ర్యు గనుక కేక్రటిగారి పేక్షలకలిగిన మహాజనులు గ్రామవాసులయి
నగుగాని లేదా ఇతర గ్రామవాసులయినను గాని పైమేరకు
గొక్కుగలవారై దరఖాస్తుల నుండుకొని లిమిటెడ్డుకా సర్దు
ర వృద్ధికి దెచ్చుటకు డైరెక్టర్లు మరియు కేక్రటిగారి ఎలెక్షన్ కా
బడుదురని ముఖ్యోద్దేశము.

ఫండుకు పేరుపూర్వముగా నుండువారు జాగరూకులై
ఫండు డివిడెండ్లను మరియు షేరుహోల్డర్ల క్షేమసౌకర్యము
పొందుటకు మహాజనభావులను ఎలెక్షన్ చేయుదురుగాక.

అదవాని } ఒక మేరుపూర్వము.
4.8.24 }

లేటు శ్రీమండా మాణిక్యముగారి
బీదవిద్యార్థుల వ్రచితభోజనవసతి
గృహము-వివరము

మాపట్టణములో మహారాజశ్రీ మండా మాణిక్యంగారు
అనుజ్ఞైశ్వర్యములు ఒకరుండెడివారు. వారికి పుత్రసంతానము
లేనందున తమ ఆస్తిసంతన ధర్మకార్యముల కొరకు వినియోగ
పరచబడిన తమ స్నేహితులైన మహారాజశ్రీ గుత్తా రామయ్య
గారిని సలహాఅడుగగా అన్నదానసమాజ వినియోగపరచుట
ఉత్తమమని సలహా ఇచ్చినప్పుడు ఆమోదించి తమతొలూకు
మూలము 80000 రూపాయల కిమ్మకుగల స్థిరచరాస్తులకు మహా
రాజశ్రీ గుత్తారామయ్యగారిని మహారాజశ్రీకవులూరిశోభనాద్రి
గారిని మహారాజశ్రీ అద్దేపల్లి చన్నయ్యగారిని బ్రష్టీలగా సేర్ప
రచి అన్నదానము చేయవలసినదిగా వుయిలువ్రాసి ఆస్తిసంతయు
బ్రష్టీలలో మహారాజశ్రీ గుత్తారామయ్యగారి స్వాధీనము చేసి
వరలొకగతులై కాశ్యోతక్రీ గాంచిరి. అటుపిమ్మట మాణిక్యంగారి
జ్ఞాతులు బంధువులు జరిపిన సివిల్ క్రిమినల్ చర్యల నన్నిటిని
బిచ్చుతో పట్టుదలతో నెదిర్చి అన్ని కష్టములకోర్చి యాసక్రము
నిలువజేటినందులకు మహారాజశ్రీ గుత్తారామయ్యగారు ఎంత
యు ప్రశంసార్హులు. బీదవిద్యార్థుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. ఈ
సత్యము 1918 సం॥ స్థాపించబడి యిప్పటివరకు మూడు 4, 5
ఆయా ఉత్తరగతులలో చదువు బీదవిద్యార్థులకు వ్రచితముగా
భోజనమిడుచు జయప్రదముగా సాగుచున్నది. ఈ సత్యమునకు
సూపరుజైబుగానుండి ప్రతిదినము విద్యార్థులభోజనసదుపాయ
ములు సరిగా నిర్వహించుచు విద్యార్థుల కష్టసుఖములు గను
గొనుచున్న మహారాజశ్రీ గుత్తా వెంకయ్యగారు ప్రశంసార్హులు.
ఈ బ్రష్టీలలో నొకరు మహారాజశ్రీ అద్దేపల్లి చన్నయ్యగారు
తమపదవిని వదులకొనిరి. ధర్మాత్ములు తామున్న స్థలములలో
ఇట్టిసత్యములను స్థాపించి బీదవిద్యార్థులను పోషించి సత్కీర్తి
వడయుదురుగాక.

కొలుసు పోతరాజు.

వరదల బాధితులకు సానుహిత

కాకినాడలో సభ
(2 కవీలేఖరి)

కాకినాడ, ఆగస్టు 7:— దక్షిణదేశములో అపరిమిత
వరదలచే బాధితులైన వారియెడల సానుభూతిని తెల్పుచు కా
కినాడ పురపాలక సంఘమువారు రూ 250 ల విరాళమిచ్చుట
కు తీర్మానించినట్లు ఇదివరలో తెలియజేయబడెను. ఇంకను
విశేషముగ పంపించవలసిన యుద్దేశముతో బహిరంగసభ
నిన్న సాయంకాలము పురమందిరమున గావింపబడెను. దీనికి
సమావేశకర్త దివాన్ బహదూరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణ
మూర్తి నాయుడుగారు. ఈసభకు వచ్చినపెద్దలు చాలెక్కువ.
సభను అగ్రాసనాధిపతిగా రావుసాహెబు దేవరకొండ సుబ్ర
హ్మణ్యంగారిని ఎన్నుకొనిరి. సభ స్వల్పసంఖ్య గలదైనప్పటికిని
రూ 200 లు చెంటనే చందావేయబడెను.

ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడెను:— (1) ఈ రా
జధానిలో వివిధప్రదేశములలో ఉపద్రవకరమైన వరదలవలన
బాధపడిన సోదరులయెడల ఈ సభవారు తమ విశేషసాను
భూతిని తెలియబరచుచున్నారు. ఈ బాధితుల సదుపాయము
నిమిత్తము విశేషముగా విరాళము లియ్యవలసినదని యీకాకి
నాడపాలకులు, యీతొలూకా ప్రజలను, ఈమండల జిల్లా బో
ర్డును, తొలూకా బోర్డులను, చేంబర్స్ ఆఫ్ కామర్సులను
హెచ్చరించుచున్నారు.

(2) ఈ తక్షణమే చందాల పట్టికను పెట్టుటకును, పై
తీర్మానమును అమలులో పెట్టుటకు 15 గురు సభ్యులుగల ఒక
సంఘమును ఏర్పరచుటకును, తొలూకాలో వసూలు చేయుటకు
మరికొందరు సభ్యులను చేర్చుకొను సభికారము ఆ సంఘమున
కిచ్చుచు తీర్మానించడమైనది. (సభ్యులపేర్లు వదలివేయడ మై
నది.) సంఘమునకు కార్యదర్శి పారశేఖరి వెంకట్రామయ్య
గారు.

(3) ఈ సంఘమువారు నిర్ణయించుకొను ప్రకారము
అప్పట్వచ్చికి వసూలైన సొమ్ములు ఆయా రిలీఫ్ కమిటీలకు
పంపించుటకు తీర్మానించడమైనది.

(4) రిలీఫ్ కమిటీలకు చెల్లించేవరకు వసూలైన సొమ్ము
లు గోదావరి జిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు కరెంటు
అకౌంటులో వేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

కావలి బోర్డున్నతపాఠశాల

ఇదివరలో ప్రధానోపాధ్యాయులగు మ-రా-రా-శ్రీ
అత్తిలి గురుమూర్తి పంతులుగారు అచటినుండి మార్పుజేయ
బడిరిని వినుట యెంతయు మాకు శోచనీయమగు వార్తయై
యున్నది. 1915 సం॥ నుండి వారచట తమ పదవియందుండి, ఆ
పాఠశాలవిషయమున నేమి, తన విద్యార్థుల యభివృద్ధియందేమి
వారు పుచ్చుకొనిన జాగ్రత్తయును అభిలాషయును యింతయుని
చెప్పతరముకాదు. వారు తొలుత అసంపూర్ణస్థితియందుండిన
సెకండరీ స్కూలు (Incomplete Secondary School) ను
ఉన్నత పాఠశాలనుగాచేసి, అత్యున్నతపదవికి గొనివచ్చి రాజ
ధానియలదెల్ల పేరెక్కినపాఠశాలలో నొకదానిగా నొనరించినం
దులకు వారిశిష్యులను మేమును, పురవాసు లెల్లరను, కృత
జ్ఞులము.

పాఠశాల ప్రస్తుతన్నత్యమును వారివలననే పొందిన
దనియు వేచొకరిజల్ల యీస్థితి నందలేదనియు నొక్కి చెప్ప
గలము. ఇట్టిసత్య కీడ్చుకొనివచ్చిన మాప్రధానోపాధ్యాయులు
యీసమయమున దానిని వదలివేసి కెల్లుచున్నారని మాకు చాల
చింతగానున్నది. ఎటులయినను తమకు రాబోవు ఎక్కువవేతన
ము ననుభవించగలరనుత్పత్తిచేతను వారు ప్రవేశించు పాఠశాల
యట్టి యొన్నత్యమునకే రాగలదను కోర్కె మేము వారిని
సంతోషపూర్వకముగా పంపగలుగుదు మను భైర్యము కలుగు
చున్నది. కాలపరిమితి లేనందున వారికి మే మివ్వవలచుకొన్న
కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు వారికి ప్రస్తుత మివ్వజాల
కున్నాము.

వారు కల్గినతరువాత పాఠశాలకు వారివంటి బోధార్య
స్వభావులను, అట్టి విద్యానైపుణ్యము గలవారిని ప్రధానోపా
ధ్యాయులుగ జిల్లాబోర్డువారు నియమింతురని బోర్డువారిని
వేడుచున్నాము.

కావలి బోర్డున్నతపాఠశాలయొక్క
ప్రత్యేకవిద్యార్థులు.

మహారాజశ్రీ మండా మాణిక్యముగారి

నేను కవైత్వము. నావృత్తి వర్తకము.
నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు, గోవిందప్ప నాయక
విధిలో కాపురమున్నాను. నేను గడచిన రెండు
సంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్రవ్యాధిచే
బాధపడుచున్నాను. నామూత్రముయొక్క స్పెసి
ఫిక్ గ్రావిటి సంఖ్య 1036 గా నుండి, మూత్రము
నందు తీపును, శ్వేత ధాతువును
(ఆల్బుమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక
ఆంగ్లవైద్యులయొద్ద బోషధమును సేవించితిని.
మిక్కిలి కఠినవ్యయము చేయవలసినట్లు వారు నాకు
సలహానిచ్చిరి. ఆ ప్రకారమే చేసితిని. కొన్నిసంవ
త్సరముల క్రిందటనే వరియన్నమును, కాఫీని
మానితిని, నావ్యాధికించెముకూడను కుదురలేదు.
లేక నామూత్రమునందుండు తీసి, లేక శ్వేతధాతు
వు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి యేమాత్రము తగ్గలేదు.
నేను మిక్కిలి నిరాశచెందితిని. తుదకు కృష్ణా
పుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు అర్బోని
యన్విధి, నెం 72 గు గృహములో నుండు వండిత
స్వామి శ్రీ వివాహ అయ్యంగారివద్ద 8-7-24 తేది
నుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. సదరు తేదినుండి వరి
యన్నమును కాఫీని పుచ్చుకొనుచున్నాను. వారు
అతి స్వల్పకాలములోనే అనగా 15 దినముల
లోనే నావ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు
అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరీక్షించి
క్రమముగానే యున్నదని తెలిపిరి. 1442

(నకటన) టి. వరదరాజులు చెట్టి,
209 గోవిందప్ప నాయకవిధి, మద్రాసు, 26-7-24.

వారిసలహాకట్టుము రు. 15-0-0

పత్రికాధిపతుల సమావేశము

ఆంధ్రభాషలో బ్రకటికములను పత్రికలనుగూర్చిన పలువిషయముల జర్పించుట మంచిదని కొందఱు పెద్దలు నడుపుచుండుటచే నీసమావేశమును ఇక్కడ జరుగజేపు ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తుతో బాటు జరుపదలచియున్నాము. ఇట్టిసభ కొంతకాలముక్రిందట గుడివాడలో జరుపబడినది. నేటివరకు దానిని దలపెట్టినవారే లేరు. ఈసభ చాల అవసరముగా కనబడుచున్నది. పత్రికాధిపు లేయేవిషయముల జర్పించబూనికోమారు ముందే తెలిపినచో కార్యక్రమపట్టికను సిద్ధపరుపగలము. లేదయిన నభ్యర్థకుడు ముందు తెలియబరచగలవారము.

తెలుగు } ఏలూరుపాటి రామభద్రయ్యనులు,
ఎ.కె.ఆర్. } సారస్వత సర్వస్వపత్రికాధిపతి.

భవిష్యత్తు

భూకంపములు, తుపానులు

(నేటూరి-ప్రభాకర శాస్త్రిగారు)

యస్. ఆర్. బి. వెంటూరుపతి అయ్యర్ అనువారు (28 జూలై ఆంధ్రపత్రిక, లోకకళ్యాణము, అనువాదము చూచి) ఈక్రింది విషయములను చెబుచున్నారు.

“ఈత్రుడు 12 తేదీకితర్వాత, నెప్ట్యూనునెల ముగియు లోగా, ఇండియా, అరేబియా, టర్కీ, ఆస్ట్రేలియా, ప్రాన్సు, ఇర్లాండు, ఇంగ్లాండు, దేశములందు భూకంపములు కలుగగలవు. హాలెండు, జర్మనీ, చైనా, దేశములందుగూడ కలుగవచ్చును. పంపుపయమందే ఇండియా దక్షిణాగ్రమునండి యారంభించి ఇండియా, సింహళము, బర్మా, దక్షిణచైనా, దేశములందు తుపానులు (Sterns) రాగలవు. నెప్ట్యూనునెల ముగియ పసిఫిక్ మహాసముద్రములో భూకంపములు ఏర్పడి భూభాగములు బయల్పడగలవు. ఈత్రుడు 14 తేదీని రానున్న చంద్రగ్రహణమునకు సంబంధించినమార్పులు కొన్ని ముందు తెలుపవలయును.”

నెల్లూరుజిల్లాకల్లుపాటలు.

పాటదారులు లేకఆగిపోవుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

కావలి, ఆగస్టు 9:— గూడూరులో 12 రెండవరకం దుకాణములు మాత్రము చిన్న మొత్తములకు కొనబడెను. మిగిలిన 20టికిని పాటబాడువారు లేకపోయెను. కావలిలో 15 మాత్రము చిన్న మొత్తములకు కొనబడెను. మిగిలిన 20టికిని పాటబాడువారు లేకపోయిరి. పాటబాడుచేయబడినది. కావలితాలూకాబోధుకాంగ్రెసుప్రచారకులు జేయు మద్యపాననిషేధ ప్రచారము చాలజయవంతముగ నున్నది. కరపత్రముల పంచివెట్టియు, ఉపన్యసించియు ప్రచారము జేయుచున్నారు. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు ఉదయగిరి, కనిగిరి, కందుకూరులోని పాటలపట్టికబోయెదరు. (తెలివార్)

సంగీతమహాసభ

బెల్లూరు, 1924

బెల్లూరుమహాసభ, సంగీత ఉపసంఘము కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—39 వ దేశీయ మహాసభయొక్క సంగీతశాఖ ఉపసంఘమువారు 3-8-24 వ తేదీని మైసూరులో సమావేశమైరి. మహాసభాసమావేశముసరికి రెండు స్వాగతగీతములు (ఒకటి సంస్కృతమునందు, రెండవది కన్నడ భాషలోను) రెండు జాతీయ గీతములు కన్నడ భాషలోను తయారగు నట్లు ఏర్పాటుజేయుటకై కార్యదర్శి మద్దెవకరుగారిని నియమించిరి.

పి. నరసింహయ్యగారు ఎం. ఎల్. సిగారును, కె. వెంకటప్పయ్యగారు గానవికారదులును, డి. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు, కళాశాల ఉపాధ్యక్షులునుగూడి గానపండితులందరిని జూచి వారిని బెల్లూరు మహాసభ కావ్యనిందిన సభను జయప్రదముగ జేయవలెననికోరబడిరి. కార్యదర్శి అందరు పాటకులకు ఆహ్వానములనుంపును. ఆహ్వానింపబడిన పాటకులందరకు ప్రయాణ భోజనము ఖర్చులు ఉపసంఘమువారి భరింతురు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టునెల 9-వ తేదీ శనివారము

(1) ధాన్యములు

విషయము	జనాభా	మొదలు	వరకు
మనుమ తాళిని ,, 48 గలవి	రూ 18-0-0	14-0-0	
నెల్లూరిని ,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0	
జిల్లీని ,, డిటా 48 గలవి	,, 16-8-0	17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-8	,, 2-12-0	2-0-0	
మవ్వులు ,,	,, 24-0-0	26-0-0	

(2) మత్స్య ధాన్యములు

విషయము	బస్తా 1-8	రూ	11-0-0	రూ	12-0-0
నెల్లూరిని ,, డిటా	,,	10-12-0	11-8-0		
నెల్లూరిని ,, డిటా	,,	10-12-0	11-4-0		
మినుములు ,, డిటా	,,	18-0-0	14-0-0		
తలనలు ర 164 ,,	,,	9-4-0	10-4-0		

(3) నూనె వస్తువులు

విషయము	నూనె రూ 1-8	రూ	170-0-0	175-0-0
నెల్లూరిని ,, 1-8	,,	14-0-0	26-0-0	
కొండా 10 శేరునెల్లూరిని 1-8	,,	60-0-0	62-0-0	
యితర ప్రదేశము ,,	,,	55-0-0	68-0-0	
శేరునెల్లూరిని గానుగ రూ 1-8	రూ	145-0-0	148-0-0	
అవనము నూనె రూ 1-8	రూ	180-0-0		

(4) చిల్లర వస్తువులు

విషయము	రూ 1-8	రూ	205-0-0	210-0-0
పూరవస్తువు ,,	రూ	140-0-0	160-0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరు)రూ 1-8	రూ	105-0-0	126-0-0	
గుంటూరుపాడుకట్టు వీలిమందు మునుగు 1-8	రూ	45, 50		
కాశాపాకై పాడుకట్టు ,,	రూ	60, 70		
బెల్లూరిని రూ 1-8	రూ	85-0-0	60-0-0	
చింతిపండు రూ 1-8	రూ	80-0-0	49-0-0	

(5) ఇనుము

విషయము	రూ 1-8	రూ	8-0-0	86-0-0
చదరం ,,	రూ	2-0-0	84-0-0	
కప్పుడు ,,	రూ	24-0-0	86-0-0	

(6) లోహములు

విషయము	రూ 1-8	రూ	18-0-0	81-8-0
బండ 100 రూ 1-8	రూ	24-8-0	25-0-0	
కరపం 1-8			15-9-8	
ఇల్లడి రూ 1-8	రూ	280-0-0	285-0-0	
రాగి డిటా	రూ	820-0-0	885-0-0	
అస్కా చక్కెర రూ 1-8	రూ	40-0-0	40-8-0	

(7) రంగులు అలిజరైను

విషయము	20 డిగ్రీలు	రూ	80-0-0	
అల్లకప్పుడు	డిటా			
కొట్టి కప్పుడు	డిటా			
సింహం	డిటా			
కప్పుడు	డిటా			

(8) దూది

విషయము	రూ 1-8	రూ	295-0-0	300-0-0
కొండా కప్పు రూ 1-8	రూ	295-0-0	300-0-0	

(9) నూలు

విషయము	నెం 10 1/2 పెట్టె 1-8	రూ	9-1-0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8		రూ	8-8-0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8		రూ	8-12-0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8		రూ	9-8-0	
డిటా నెం 14 డిటా		రూ	10-2-0	
హాలాహూరు నెం 20		రూ	12-8-0	
జపాన్ నెం 20		రూ	11-4-0	

మోహరంపండుగలు

అల్లరులు జరుగగలవంద బాగ్ర తైవడుట

అహమదాబాదు, ఆగస్టు 8:— బోరాలకును మహామృదీయులకును క్రిందటి రెండు మోహరములప్పుడును అల్లరులు జరిగి యుండుటచేత యీసారి కాలిక్యురు డివిజనులో ననేక చోట్ల పోలీసుపారా యుంచబడెను. కాలిక్యురుచావులో నవోదయ సైన్యము అంత్యేరయ్యగారిక్రింద పోలీసువారు చంద ధరులుగ నుండుచిరి. (ఆ. పే)

కావలెను

మిక్కిలి లాభకరమైన కమిషన్ బిజినీస్ వ్యాపారము నకు ధనమునిచ్చునట్టి ఒకభాగముడు కావలెను. నెల 1-8 రు 1000 లకు తక్కువలేని లాభమునకు పూచియివ్వబడును. బుసి నెస్.

C/o. ఆంధ్రపత్రిక తపాలపెట్టెనెం 212 మద్రాసు.

బహుమూత్రవ్యాధికి

అమోఘమైన ఔషధము

నే నొక ఆదిద్రావిడను. మైసూరుకు చేరిన కోలూరు బంగారుగనులలో కంట్లాక్టరుగా నున్నాను. అతిమూత్రవ్యాధిచే చాల బాధపడుచుంటిని. ఒక సంవత్సరము క్రిందట స్థానికము తప్పి దిగువపడితిని. నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద నుండి ఔషధములను సేవించియు గుణము లేక పోయెను. మిక్కిలి కఠినపథ్యము చేయుచుంటిని. వరియన్నమును పూర్తిగా మానివేసితిని. అట్లుండియు నాజబ్బు మిక్కిలి హీనస్థితికి వచ్చెను. నేను బ్రతుకుదునను ఆశకూడ లేకపోయెను. కృష్ణాపుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు జార్జ్ టౌను, ఆర్మీనియను వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందు పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు చేయుచున్న అద్భుతచికిత్సలను గురించి వినినందున నేను వారివద్దకు 19-6-24 తేదీన వెళ్లి ఈ అపాయకరమైన వ్యాధినుండి నన్ను రక్షించవలెనని వారిని ప్రార్థించితిని. వారి ఔషధమునకు అనేకవందనములు. తత్తేణమే పశ్చాత్తాపము చెంది తండ్రివలె మిక్కిలిప్రీతితో నాకు ఔషధము నిచ్చుటకు ప్రారంభించిరి. వారిచికిత్సలో 12 దినములుంటిని. కఠినపథ్యము లేదు. నేను వరియన్నము మత్స్యములు, మాంసము మొదలగు వాటిని మామూలుగానే భోజనము చేయుచున్నాను. అనేకమంది ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరిశోధించి అందులో పీపిగాని లేక శ్వేతభాతువు(ఆల్ బుమెన్) లేదనియు స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి మామూలు కంటె తక్కువగానే యున్నదని తెలిపిరి. నాకు దీర్ఘ కాలములో నున్న ఈవ్యాధి 12 దినములలో ఇంత అద్భుతముగా కుదురుటకూడ ఇంద్రజాలము వలె నున్నదని పండితులవారితో తెలిపితిని. కాని అది ఔషధముయొక్క మహిమయని వారు తెలిపిరి. పూర్వచారపరాయణుడైన పండితులవారు నేను ఒక బీదపంచముడుగా నున్నను వారిదగ్గరకు వెళ్లి వారి స్వహస్తమునుండియే ఔషధమును దీసికొనుటకు నాకవకాశము నిచ్చిరి. వారివద్ద పూర్వచార పరాయణులగు బ్రాహ్మణులు, జమిందారులు మొదలగువారందరు చికిత్సకై వచ్చుచుండినను వారినందరిని ఎట్లు ఆదరించుచుండినో అదేప్రకారము జాతి, సాంఘికస్థితి, విశ్వర్యము మున్నగువాటిని చూడక నన్నుకూడ ఆదరించుట మిక్కిలి ప్రశంసార్హమైన సంగతి.

భగవంతుడు వారికి వారిభార్యకు దీర్ఘాయువు, విశ్వర్యము, ఆరోగ్యము మొదలగువాటిని కొనంగ వలెనని నదా ప్రార్థించుచున్నాను. (ప్రకటన) నెం 4.

ఆర్. కృష్ణస్వామి,

అండర్ సెక్రటేట్, పోస్టు కోలూర్ గోల్డఫీల్డు ప్రస్తుత విలాసము:— మైసూరుసంఘానము.

నెం 116, బ్రాడ్వే, బాల్మోరెను, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్టుము రు. 15-0-0

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

తెక్కలతనిభి నివేదిక.

(స్వక్రియవి లేఖరి)

ది 29-7-24 తేదీని కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము సమావేశములో ప్రధానత గుణపూడికామోజీరావుగారు (రాష్ట్రీయ తెక్కలతనిభిదారు) ఆసంఘముయొక్క 1923 సం॥ ఏప్రిల్ మొదలుండి నెంబరులవరకున్న తెక్కలపరిశీలించి తయారు చేసిననివేదిక ఆమోదించబడినట్లు ఆందుపైని తీర్మానములును ఇది వరకూ తెలియజేయబడినను, సదరునివేదికలోని కొన్ని ముఖ్యభాగములు యీ క్రింద వివరింపబడెను.

ఆదాయవ్యయపట్టిక:— ది. 14-23 లగాయతు ది 31-12-23 వరకు ఆదాయము యీవట్టికలో చూపిన ప్రకారము 1 ఏప్రిల్ తేదీనాటికి కార్యదర్శిగారివద్ద రూ. 28-0-1 లున్నా, కోశాధిపతిగారివద్ద రూ. 1860 లు నిలువయున్నవి. సదరుసామ్యులో రూ. 700 లు ఖర్చుప్రచారము ని బహులుగా గో. జి. కాం. సంఘమువారివల్ల యిచ్చబడినవి. సదరు సామ్యు ఆందు నిమిత్తం ప్రత్యేకింపబడి బట్టలుఖరీదులమొత్తం నిమిత్తం వినియోగింపబడినది. నిరిమిలాను యీ 9 మాసములలోను రూ. 84-0-0 లు లెక్కపర్చబడి నిధి (సామాన్యమైనది) రూ. 2072-0-3 తి. స్వ. నిధి (ప్రత్యేకింపబడినది), రూ. 4-6-6 స్వరాజ్యభిక్షక్రిందనున్న వసూలుకాబడినవి. ప్రత్యేక తి. స్వ. నిధివసూలు కాకినాడజాతీయవిద్యాలయము నిమిత్తమున్న స్వరాజ్యభిక్షవసూలు ఖర్చునిమిత్తమున్న వసూలు చేయుటచేత వాటినినిమిత్తం ఖర్చుపరచబడినది రూ. 115-8-0 కాంగ్రెసుసభ్యత్వపు పావలాచంగాల క్రింద వసూలుకాబడినది. కోశాధిపతిగారివద్ద వున్న నిలువసామ్యు బాంకిలో డిపోజిట్టు చేయుటవల్ల వడ్డీకింద రూ. 27-7-0 వసూలుఅయినది. మార్కెట్ లెఖాఖరీదు నిలువయున్నరూ. 14-2-6 లు కిమ్మతుగల నూనియేకులున్న రూ. 0-2-0 కిమ్మతుగల కడుళ్లన్న యేపిల్ సెలలో ఖాదీకాఖరీదు ఖర్చు (వాయుటచేతపోటీపడ్డుగా జరుకట్టబడినది. కాని క్రొత్తట్రాక్ సాక్సుకావు. ఆ ప్రకారమే ప్రయత్నంలకు మార్కెట్ లెఖాఖరీదుగా యివ్వబడిన అద్యక్షులు రూ. 10, 5, 1, మొత్తం రూ. 16 లు ఏప్రిల్ దరిమిలాను వారిజీ

తములు యిచ్చిపప్పుడు తిరిగిజరుకట్టబడినవి. సదరు అన్ని బాపతులుజనులు కలిపి రూ. 4784-11-3 ఆదాయము వచ్చినవి.

వ్యయము:— ప్రత్యేక తి. స్వ. నిధివసూలునుండి కాకినాడజాతీయవిద్యాలయనిమిత్తము రూ. 1991-9-6 ఖర్చుపరచబడినది. స్వరాజ్యభిక్షవసూలు మొత్తం రూ. 129-11-9 లో వసూలు చేయుట కయినఖర్చులు రూ. 4-2-0 పోను మిగతా రూ. 125-9-9 ఖర్చు ప్రచారమునకు ప్రత్యేకింపబడి ఖాదీకాఖరీదు రూ. 710 x తో పాటియ్యబడినది. జనరల్ తి. స్వ. నిధివసూలు నిమిత్తం రూ. 48-15-0 లు ఖర్చుఅయినవి. స్త్రీలకాంగ్రెసు సంఘము ఈ సంవత్సరములో పని చేయకపోయినను ఆ సంఘమువారు ఆం. రా. బా. సంఘమునకు నూలుబాపతుయ్యవలసినబాకికింద రూ. 100-5-0 లు జెబాదాకుపంపబడుములముగా స్త్రీ. కాం. సం. కార్యకర్త ఖర్చువ్రాయబడినవి ఆఫీసు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్టు యొక్కయు ప్రచారకులయొక్కయు జీతములక్రింద రూ. 986-7-8 ఖర్చుపెట్టబడినవి. కాంగ్రెసుప్రచారముల భత్యఖర్చులు ప్రయాణపుఖర్చులక్రింద రూ. 52-5-0 లు అయినవి. అన్ని బాపతుల ఖర్చులుపోను కోశాధిపతిగారివద్ద రూ. 245-2-9 కార్యదర్శిగారివద్ద రూ. 17-14-9 లు నిలువయున్నవి.

ఖాదీకాఖరీ:— ఈకాఖ ఖర్చులుముఖము రూ. 700 తోను ప్రత్యేక తి. స్వ. నిధి బా॥ ఖర్చుప్రచారంనిమిత్తం ప్రత్యేకింపబడి యివ్వబడిన రూ. 125-9-9 తోను మార్కెట్ సెలలో సదరుసామ్యుల నిలువయున్నరూ. 14-2-6 కిమ్మతుగల నూనియేకులతోను రూ. 0-2-0 కిమ్మతుగల కడుళ్లతోను ప్రారంభమైనది. సదరుసామ్యుతో ఖర్చుపెట్టబడినట్లు, స్వరాజ్యభిక్షపేలుచేయించుట అమ్మట ఏకులుచేయించి అమ్మట వాలంటీరుసంఘము చేయించి అమ్మట మొదలగు ఖర్చుప్రచారము జరిగినది. కాని ఖర్చు వ్యవహారము (ట్రాన్సాక్షన్స్) స్వల్పముగా జరిగినవి. కాని విస్తారముగా జరుగలేదు.

రూ. 11-6-8 స్వరాజ్యభిక్షపేలునిమిత్తం ఖర్చుపప్పుగా అవి రూ. 11-6-8 కు అన్యుబడినవి. ఆ బా॥ రూ. 0-0-8 నికరలాభం దూకె, యేకుల నిమిత్తం రూ. 51-12-6 ఖర్చుపడినది. ఏకుల అమ్మకంవల్ల రూ. 35-8-8 వసూలు అయినది. లెక్కన మొత్తం ఏకులు నిలువయున్నది. రూ. 1629-10-8 లు కిమ్మతు గల బట్టలు ఖరీదుచేసి రూ. 1242-1-6 కిమ్మతుగలబట్టలు అమ్మబడినవి. రూ. 49-14-0 లు కిమ్మతుగలవాలంటీరుసంఘముచేయించి రూ. 44-1-0 కిమ్మతుగలవి అమ్మినారు. చేరుమాట్ల రూ. 3-12-0 కిమ్మతుగల

వికొని ఆసామ్యుకే అమ్మినారు... చివరకు ఖర్చులుపోను కోశాధిపతివద్ద రూ. 60 లు రొక్కమున్న కార్యదర్శిగారివద్ద రూ. 297-14-8 రొక్కమున్న రూ. 437-14-9 లు కిమ్మతుగలస్తాపున్న ఉన్నవి. అవి యేకులు కడుళ్లుబట్టలు వా॥ సంఘము మూలంగా ఉన్నవి. రూ. 2-14-0 సేవనరీసి రూ. 21-11-3 ఖర్చుప్రచారమునిమిత్తం రూ. 5-8-9 ప్రతిగింజలుని మొత్తం రూ. 29-18-0 లు ముదరా రానిఖర్చులక్రింద ఖర్చు పెట్టబడినవి. నిలువస్తాపురు. 437-14-9, రొక్కం నిలువ రూ. 367-14-8 మొత్తం రూ. 795-18-0 కిమ్మతుగల ఆస్తి ఖాదీకాఖరీదు సంవత్సరము ఆఖరుకు నిలువయున్నది.

అప్పు, ఆస్తులు.

ఆస్తులు:— కోశాధిపతిగారి జనరల్ అకౌంట్సు బాపతు రూ. 445-2-9 డిట్— గారివద్ద ఖర్చు అకౌంట్సుబాపతు రూ. 80. కార్యదర్శిగారివద్ద జనరల్ అకౌంట్సుబా॥ రూ. 17-14-9. ఖర్చుబాపతు రూ. 297-14-9. ఖాదీకాఖరీదానునిలువస్తాపు కిమ్మతు రూ. 437-14-9. స్త్రీలకాంగ్రెసుసంఘమునకు పెట్టబడి మొత్తం రూ. 388-14-0. లైబరరీ ప్రకములు రూ. 36. మోటారుకారు రూ. 1201.

అప్పు:— రూ. 700 లు ఖర్చుబాకిగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమునకు పిదప అడిటరు కొన్ని సలహాలుచెప్పి, యీక్రింది వాక్యములతో ముగింపుచేసినారు. గుమాస్తాగారు తెక్కలు అన్నియు సరిగానున్నా, నీట్ గానున్నా ఉంచినారు, తెక్కలతనిభిలో నాకు చాలసహాయం చేసినారు.

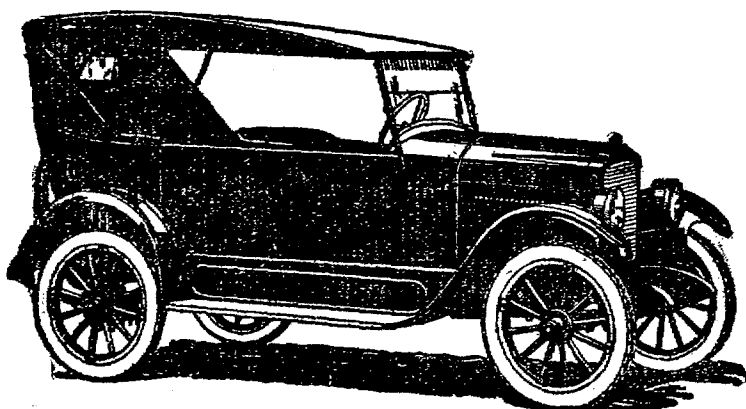
(953) వెల్లింగ్టన్ సినిమా

9-8-24 శనివారమునుండి 15-8-24 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 వేదిక, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు

డబుల్ సిరియల్ ఆట్రక్ డి బరిగాన్ ట్రయల్ ఏడవవారం ఎడిపోలో అద్భుత సాహస కార్యములు వాని మింగుడాగారు మొదలగు నవి గలవు ఇంటర్ నేషనల్ న్యూస్ గూడ చూపబడును. (6 భాగములు)

మిక్కిలి సరసమైనబండి

చిక్కు లేమియు లేనిది.

టూరింగుమాడల్ ధర రూ 3250

మద్రాసున ఖర్చులులేక యివ్వబడును.

క్రొత్త రగ్బీ టూరింగుకారు.

అందమైన రేడియోటరుగలిగి మిక్కిలిగంభీరముగా నుండును. సాగవైన బానెట్, కిక్లు అగవడకుండా అనుభవబడినవి. కొక్కిలు, వంకరకమ్మలు, అర్బునియముగుండు మొదలగునవి కప్పున విడదీయటకు అనువుబడినవి. క్రొత్తమాదిరి ఇనుపచట్టము డ్రైవ్ ట్రైపు హెడ్ లాండ్రలు, మరికినీళ్లు పైన పడకుండుటకై రేడియోటరు మొదలగునవికూడ గలిగి మిక్కిలిసాగుగా నుండును. తలుపులఅంచు ముందుకువచ్చియుండి మాయుపప్పుడు ఒకదానిపై మరొకటి పడటచే సౌకర్యముగాను, కబ్బములేకయు నుండును. ఒకమనిషికి తల, భుజములనుకప్పు టోపి, బిప్పితెరలు, ప్రక్కతెరలు తలుపులకే అనువుబడియున్నది. గాలిలోన ప్రవేశించకుండునట్లు ప్రస్తుత మోటరుప్రకారము తయారుచేయబడినది. పూర్తి పరికరములతోగలిగి భేదము స్పష్టముగా తెలుపునట్టి ఆకృతి గలదు.

వివరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

మిక్కిలి తక్కువధరగలది, నియమములను అనుసరించి హద్దుమీరక తయారుచేయబడినది.

దక్షిణాంధ్రయా, మైసూరు, హైదరాబాదు, మొదలగుచోట్లకు సోల్ ఏజెంట్లు.

SPENCER & Co. Ltd., MADRAS.

UP-COUNTRY SUB-AGENTS:

Spencer & Co. Ltd., Bangalore, Coimbatore, Madras, Coorg, and Waltair. W. E. Hooper, Wellington. Alliance Motor Co, Trichinopoly. Aerial Transport and Roadway Co., Kottayam. T. N. Motha & Sons, Trivandrum.

S. M. E. Sheriff & Co., Salem.

K. Porraju, Cocanada.

మహాత్ముని గావంచా

నవజీవనుపత్రికలో మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసము

ఒక మహాత్ముడియగు మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్రాసెను.

“నేను మిమ్ములను వరుసగా రెండుసార్లు చూచితిని మొదటిసారి నడచుచున్న లైలు ప్రేమలోను రెండవసారి బుద్ధజయంతినాడు మీచిత్రపటమును బహిరంగపరచినపుడును నేను చూచితిని. మీరెల్లప్పుడును గావంచానుమాత్రమే కట్టుకొందురని నాకప్పుడు తెలిసినది. మనదేశమువారిలో వేలకొలది ప్రజలొక్కటైన కడుపునిండ తిండిలేక మలమల మాడుచున్నారని విచారముచే మీరిట్లులకటివస్త్రముత్రాధారణవ్రతమును పూనితిరిని తెలిసినది. మీపవిత్రసంకల్పమును గూర్చి నాకెట్టి సంశయములేదు గాని మనదేశమునందుగల వస్త్రధారణవ్రతాతి మిషధతి విలక్షణముగానున్నది. చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును మిమ్ములను సందర్శింపవచ్చుచుందురు. అందులో స్త్రీలవిషయమున మనప్రవర్తనము నిర్దుష్టముగానుండవలెను. కావున ప్రతివారును భోజనాని, చొక్కాను, ఉత్తరీయమును, కాళ్లకు చెప్పులను ధరించుటల మీరు నియమించుటయేగాక వెనుక మీరుధరించుచుండే దుస్తులనే మరల ధరింపవలెను”

“అని ఆమిత్రుడు వ్రాసెను. ఇట్టి అభిప్రాయము చాల మందికుండవచ్చుననుసంశయమున నీవ్యాసమును వ్రాసితిని.

స్వరాజ్యమువచ్చువరకును గావంచానే కట్టెదను

నేను గావంచాను కట్టుటకుగల కారణమిదియే. దానిని నామిత్రుడు సరిగానే గ్రహించెను. స్వరాజ్యమువచ్చువరకును ప్రజలగానిని తొలగించుటకు వేరుదారిలేదుగాన. స్వరాజ్యము వచ్చువరకును నేను కటివస్త్రమునే ధరించెను. ఈలోగాదేవ సంకల్పములన శరీరాంగ్యముచేసినభౌతికపర్యంతము వస్త్రములనుధరించుట తప్పని సరియైనచో నపుడు టుల ధరించెదనుగాని అంతవరకు నీ నియమము మానను.

మొదట నేను నియమమును పూనినపుడు ఇది మర్యాదకాదేమో అనుసంశయము నన్ను చాల బాధించినది. బాగుగా నాలోచింపగా సంశయము తొలగిపోయినది. నేను మహాత్ముడియ సోదరుల సహాయము నధికముగా కోరుచున్నాను. వారికి చేయగల నేవనంతను చేసెదను. మొదట నేను కటివస్త్రధారణను ప్రారంభింపబోవునపు డొక మహాత్ముడియమిత్రునితో చాల చర్చించితిని.

అతడు నన్ను ప్రోత్సహింపరుదుటచే నాకు నెర్యవతి శయించినది. మూడేండ్లనుండి యీపద్ధతినే అవలంబించుటచే నాకిప్పుడు దానింగూర్చి ఎట్టిచింతయు లేదు.

భగవదనుసంధానము

పెదలలో నిరుపేద యగువానికిని నాకును ఆభేదమును కలిగింప నభ్యసించుచున్నాను. ఈరీతిగాతప్ప మరొకరీతి నాకు భగవదనుసంధానము కలుగదని నేను యాభిప్రాయపడితిని. నేను స్వయముగా నతని చూడగోరుచున్నాను. నాకాకాంక్ష తీవ్రమగుచున్నది. నేనును దీక్షలలో దీక్షుడనై ననేగాని దైవ నిరీక్షణార్హత నాకు కలుగదు. నాదేశీయులు తన తిండియు కట్టుకట్టుయులేక అల్లాడుచుండగా నాకు పక్వాన్నములు నోటికి రుచింపవు. చీనిచీనాంబరము లూడికి రుచింపదు. ఈ ప్రజల దుస్థితి నాకు దుర్భరమగుచున్నది. ఈశ్వరుడు నన్ను దుర్బలునిగా చేయవచ్చుచో నేనింకను తీవ్రములగు నియమముల ననుసరింపజాలియుండును. శిల్పమాత్రావశిష్టములు కా పీఠమాత్రధారులునగు దీక్షుల నీమిత్రుడు చూచినట్లగుచున్నది. ఏ మారుమూల గ్రామమునైన పోయిచూచినచో ప్రజలదుస్థితి బాగుగా తెలియవచ్చును.

రెండుమామశతాబ్దములు గడచినప్పటికిని నైవసగూడ దేశీయులందరూ ఒడలు నిండిన బట్టలు ధరింపగలుగుదురని నేను తలంపను. కొట్లకొలది ప్రజలు గావంచానైన గతిలేని స్థితిలో నున్నారు. కాలిచెప్పులను వారెన్నడును కళ్లయొద్దే యెరుగరు. వారికిని అనవసరము. ఇక వారికి మెడపట్టీగల చొక్కా లెక్కడనుండివచ్చును? టోపీల నెవరెచ్చును? నునము వానినన్నిటిని ధరించెదమేగాని వారికియ్యము. ముందు వారికిచ్చి పిమ్ముట మనము భరింపవలెను. ముందు వారికి భోజనము పెట్టి పిమ్ముట మనము భరింపవలెను. మాదులేక మాదువారికి నుడ్డలగో డేల?

మర్యాద యన నేమి?

మర్యాద కెన్నియో అర్థము లాన్నవి. ఒక్కొక్క దేశమున కొక్కొక్క అర్థమున్నది. పాశ్చాత్యులకు మర్యాదయైన యాచారము ప్రాయశః కమర్యాదగా తోచును. పాశ్చాత్యుల పద్ధతిని దుస్తులను ధరించుట మనకు మర్యాద

దగాదు. నేను అమెరికాలో గావంచాను కట్టుకొనినచో నన్ను ఖైదులో పెట్టెదరు. నేను యిజారులను తొడుగుకొనగా మా అమ్మ అసహ్యపడినది. గావంచాలు హిందువులలో చాలమందికి అసహ్యతను కలిగింపవు. సాధువులందరూ గోచీలనుమాత్రమే పెట్టుకొందురు. అందుకు వారి నెవ్వరు ననుమ నింపరు.

కావున గావంచానుకట్టుట అమర్యాదదగాదు. శరీరరక్షణ ముకొరతేగదా దుస్తులను ధరించుట? ఆడంబరముగా దుస్తులను ధరించుటనలన శరీరమునకు చాలహానియే కలుగుచుండును గాని గావంచాను కట్టుటవలన నట్టిహాని ఎంతమాత్రమును కలుగదు. మానవశరీరమును కోసిచూచిన దానిసారము బయలుపడును. చివరకందు ఆనందదాయకమును నాకర్షకమునగు దేదీయును కనబడదు. శవమునుచూచి ఆనందించువా రెవ్వరునుండరు. ఆత్మయే ఆనందదాయకము. అట్టిచో అస్థిరమగు నీశరీరమున కిన్ని సాబునలే? దానికొర కింతశ్రమ యే?

స్త్రీలపట్ల నెట్టి అశారవమును నేను చూపుటలేదు

నన్ను చూడవచ్చిన సోదరీమణులు ప్రేమతో నన్నాశీర్వదించెదరు. హిందూమహాత్ముడియ సోదరీమణులు నాశరీరమును తలకంచుట కెన్నడును నాచెంతకురారు. వారెన్నడును నావంక చూచియుండలేదని నేను చెప్పగలను. స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని తమమిత్రుల శరీరములను పరికింపరు. పొరబాటున దృష్టిమేనిపై ప్రసరించినచో దానిని వారు వెంటనే మరల్చుకొందురు. ఇంద్రియవికేతయగు లక్ష్మీనారాయణగూడ సీతాదేవిపాదములపైనే తనదృష్టిని పరచెనుగాని తలయెత్తి ఆమె కన్నులను చూచియోగదు. నాసోదరీమణులు నన్నాశీర్వదించుటచే వచ్చెదరుగాన వారిసముఖమున నా కెట్టిస్థితి తోపదు. నేనెప్పుడును వారికాద్యమునే కోరుచుండును. గాని నారు నాశరీరముల నింకను నెరవేర్చలేదు. హిందూ మహాత్ముడియ స్త్రీలందరు నెన్నడు రాట్టములను త్రిప్పదురో ఎన్నడు ఖడ్గమును కట్టుదురో అప్పుడే నాకు నవశంభులను సిద్ధించునగాని అంతవరకును సిద్ధింపవు. అప్పుడు నేనుగూడ వెనుకటివలె దుస్తులను ధరించెదను.” అని మహాత్ముడు నవజీవను పత్రికలో వ్రాసెను.

యూనివర్సుల్ ట్రోర్స్ కంపెనీ మోసము

జరుగందరకును హెచ్చరిక

ధీర్ఘ, ఆగస్టు 8:—“యూనివర్సుల్ ట్రోర్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ 1920 కా న ను వీ థి మాం ఛె స్ట రు, అండు డె వ నై రు వ ది ఆ ర్శి కు, మాంఛెస్టరు” అనుకంపెనీవారు మోసముజేసి ఈ జిల్లాలో నెక్కువగను, కొంతవరకు ఇండియాలోను వ్యాపారముజేయుచు న్నుటల పోలీసువారికి వార్తలు డెలివరెసి. కావున జనులందరును యీ కంపెనీ వ్యాపారములో మునిగిమోసపోయెదరేమోనని పోలీసువారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఈ కంపెనీ డైరెక్టరులు ఒకరు ఇడుబర్నీ బ్రిటిషు, రెండవవారు ఏ. ఆర్. రోసెన్సన్ నిధూనియను.

వీరుజేయు పనియేమనగా :—నాలుగుమాసములన్న పుస్తకము లిచ్చెదరు. ఒక్కొక్క మాసముఖరీదు రూపాయ ఈ పుస్తకములు చెప్పించినవారు నాలుగుమాసములన్నయి కను నాలుగు రూపాయలనుజేర్చి కంపెనీపేర బంపవలెను. ఈ తనింకనుజేయనిదేమనగా నారు పంపిన క్యాలెండరులో నేదో ఒక ఐదుపును గుర్తుపెట్టి దానిఫారమును పూర్తిజేసి కంపెనీకి పంపవలెను. ఈ నాలుగుమాసములొన్నవారు మరల కంపెనీకి 4 రూపాయలచొప్పు పంపినపు డాయన ఐదుపు నచ్చునని ఆయనకు జెప్పెను. ఈవ్యాపారములోనున్న తమాషాయేమనగా చాలవోట్లమాసములన్నియును అమ్ముచుబోవు అందుచేత వారిచ్చిన డబ్బుకు యేమియునురాదు. ఇవలెయియు పూర్తిగ మోసమువచ్చు యేమియును కాదు. ఈయూనివర్సుల్ ట్రోర్స్ 15 సం॥ముల క్రింద రుస్సాయాధుడును గుడ్డుకొరొసెన్నను అను వానిచే స్థాపింపబడెను. ఆకిను అప్పుడప్పుడు వ్యాపారమును మార్చుచుండెను. కొన్నాళ్లు డ్రేపరీమారు కంపెనీయనియు, కొన్నాళ్లు డ్రేప్సుకంపెనీయనియు, కొన్నాళ్లు బ్రిటిషుక్లొతింగులబ్బుఅనియు నేర్చుకొన్నవారెను. 1917లో యిట్లు మోసము జేసినందులకు రోసెన్సనుకు 15 మాసములు కఠ్ఠపున శిక్షవేయబడెను. 1918 లో వ్యాపారనామ కాసనముక్రింద జరిమానావేయబడెను. ఈకంపెనీ డైరెక్టరులు రోసెన్సను కుటుంబమువారి వారిబంధులలో యగుటచేత తరుదుగ పేర్లనుమార్చుకొనుచుండిరి. (ఆ॥ ప్రె.)

పి. అండు ఓ. స్టీమరు “వైసా” రివ లేది బొంబాయి టప్పాతో ఏడెను లో గురువారము సాయంత్రము బయలుదేరెను.

కీ. శే. తిరువాంకూరు మహారాజు

దహనకర్మజరిగెను

తిరువనంతపురం, ఆగస్టు 8:—మహారాజాగారి దహనకర్మ నేడుబయ్యురాజమర్యాదలతో యుక్తముగ జరిగెను. అధికారులును, అనధికారులును, ప్రేక్షకులును అనేకులుజూచుటకు వచ్చిరి. మహారాజాగారు నిన్న రాత్రి 11-30 గంటలకు 45 ఏళ్ళయిరి. వారికి 66 సం॥ 1 మాసములాయన్ను. దివానుగారు గెజెట్టుపెన్సియరీ ప్రకటించిరి. ప్రభుత్వకార్యాలయములు నేటినుండియు మాడుకోజులుమాసివేయబడును. దహనకర్మకు బోవునపుడు పొలిటికలు ఏజెంటు కాటను గారుగూడనుండిరి. (ఆ॥ ప్రె.)

ఆరెంట్లను వైమానికులు

కలకత్తాజేరుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 8:—ఆరెంట్లను వైమానికుడు మేజరు జానీగారు యంత్రాస్త్రజ్ఞానితో నేను డండంనుండి కలకత్తాజేరెను. నిన్న ఆలహాబాదునుండి రెండుగంటలు ప్రయాణముజేసి మంచుతోయేమియు కనుబడకపోవుటచేత పన్నెండుంబావుకు ఇన్నీప్రేమనువద్ద ఒక పోలములో దిగినట్లు ఆయన జెప్పెను. గాలిబాగుండుటకొర కాగి నేడుబయం 11 గంటలకు కలకత్తాకు బయలుదేరిరి. ఈ ప్రయాణములో గాలి కొంతవరకు బాగుండలేదు. మేజరు జానీగారు కలకత్తా నుండియేమి జేయునదియు లేలేదు. కలకత్తానుండి కొత్తయంత్రమును బంపవలసినదిగ తేలినిచ్చెను. అది కలకత్తాకు వచ్చువరకును ఆగవలెనని ఆయన యుద్దేశము. (ఆ॥ ప్రె.)

యలమంచిలి డిస్త్రిక్టు మునసబుకోర్టు

ఫయలు O. P. 5/1924

పిటిషనరు:—కానావతి అచ్చన్న.

కవుంటరు పిటిషనరు:—బండిజోగులువల్లె రా.

పిటిషనరు తనతండ్రి లేలు బండి రామస్వామికి రావలసిన ఋణములు రాబట్టుకొనుటకు వారసత్వపు సర్టిఫికేటు యిప్పించునని కోరి పిటిషను దాఖలుచేసినది. అందుకు ఆక్షేపణ యున్నవారు సదరుకోర్టులో 15.9.24 లేది ఉదయం 10 గంటలకు హాజరయి తెలియజేయవలెను.

గుంటూరు వెంకటసుబ్బారావు,

పిటిషనరు స్నేహితుడు.

పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యం

గారిచే మోషముగా కుదుర్చబడిన వ్యాధులు

ఆయుర్వేదవైద్యమును చేయుచున్న పండితులవాని నాకు కొంతకాలమునుండియు తెలియును. అతిమాత్రము, కుష్ఠము, మరకొన్ని చిక్కువ్యాధులు మొదలగువాటిని వారు బాగుచేయుటను చూచుభాగ్యము నాకు గలిగినది. వారి చికిత్సచే నాకు గొప్పలాభము గలిగినది. వారి బౌద్ధధర్మములు మిక్కిలి వెలగలవి. అందువలన వారి కట్నముకూడ చాల హెచ్చుగా నుండును. వారు స్వంతముగానే బౌద్ధధర్మమును తయారుచేయుదురు. వారు మిక్కిలి ఖండితముగా మాట్లాడినను అమిత ఉదారహృదయము గలవారు. మనఃపూర్వకముగా రోగుల విషయములో పాటుపడుదురు. రోగులకు వారిపరిచయము ఎంత హెచ్చిన రోగులు వారిని కూడ అంత అధికముగా ప్రశంసించును. వారు తెలివిన వద్దతుల ప్రకారము రోగి నడచుకొనుచున్నాడాలేదా అని తెలిసికొనుటకై వారు రోగికి బౌద్ధధర్మమును స్వంతముగానే యిత్తురు. ఇతర బౌద్ధధర్మములచే చిక్కువ్యాధికుదురనివారు వారివద్ద చికిత్సచేయుచు కొనుట శ్రేయస్కరము.

సి. కృష్ణస్వామిరావు,

దివాన్ బహదూర్ రిటైర్డ్ జిల్లా అండు సెషన్ జడ్జి.

తేనాంపేట, మద్రాసు. 18-11-1923.

వారి సలహాకట్నము రు. 15-0-0

ఆంగ్లో-సోవియటు ఒడంబడిక

కన్సర్వేటివుల నిరోధము - లిబరల్సునవాలు

ఒక్కవిషయముగూడ పరిష్కారము గాలేదు

ముఖ్యమంత్రి - ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

లండన్ ఆగస్టు 7:—రాత్రి 11-20. టైముస్ పత్రికా విలే ఖరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము వలన రషియా ఒడంబడికను కామన్సుస్థవారు సవరణజేయ వచ్చును, ఆమోదంపవచ్చును. లేదా నిరాకరింపవచ్చు నను కొనుచున్నాడు.

ప్రభుత్వమువారు ఐరిషు ఒడంబడికను కాన్సర్వేటివు గారి తో సంతకము జేయుట చే ఉన్నదానిని ఉన్నట్టుగ నిరాకరించుటతో అంగీకరించుటతో పరిస్థితు లేర్పడినవిని ఆభి ప్రాయ మేర్పడినది. సరిహద్దుసంఘమువారి అధికారమును ఇంతవరకే ఉండవలెనని నిర్ణయించుటకు రషియా ఒడంబడిక ననుసరించి ఐరిషు ఒడంబడికను సవరణ జేయవలెనని కన్సర్వేటివులన్నచో ముగ్గానాల్లుగారు వైఖరి ఎట్లుండునని కన్సర్వేటివు లడుగుచున్నాడు.

కన్సర్వేటివు లిబరల్సు నిరోధము

లండన్, ఆగస్టు 7:—నిన్నటిదినమే పార్లమెంటును ఆపుజేయవలసియున్నను గత సాయంత్రము లిబరల్ కన్సర్వేటివుల నిరోధము ప్రబలముగ నుండుటచే నేడు పార్లమెంటు సమావేశము గాడలసివచ్చెను. రషియా రాయబారములు ఏ ఒడంబడికవలన పార్లమెంటు ఆ ఒడంబడికను ప్రకటించుటకు వత్తునంటి అధికారమును ప్రతిపక్షములు సంపాదించిరి.

సర్ రాబర్టు హోరనుగారు ప్రభుత్వపక్షమున కోపము తో కేకలనుజేయునటుల జేసిరి. ఇంకొక ప్రకటన ప్రతిపక్షుల సంతకములుబయటదేశము. అంగీకరింపవలసిన ఒడంబడికను పార్లమెంటుమరల సమావేశమునవరకు సంతకము జేయరాదని హాద మగా రనిరి.

సభ్యులభవము

ఒడంబడికను సంతకముజేయుటచే కామన్సుస్థుల స మృతి గావలెనని లేదని ముగ్గానాల్లుగారు వ్యక్తీకరించిరి. ఒడంబడికలను తయారుజేసి పార్లమెంటువా రంగీకరించుటకును, నిరాకరించుటకును వారికి తెలియజేయుట ప్రభుత్వమువారి విధి యనిరి. పార్లమెంటువారు అంగీకరించిన దీఒడంబడికలో ఒక అనుబంధముగాని, మరతుగాని, పంక్తిగాని అమలులోనికి రా గూడదని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము. సభవారుగూడ న్యాయముగ ఒడంబడికను సంతకముజేయుటకు అంగీకరింపవలె ను. లేనిచో అసాధారణపుప్రమాణములు దుర్భరముగు నిదర్శనములు ఏర్పడుటకు వీలగును. దీనినే ఇతరులు తమకు మార్గముగ నేర్చుచున్నారెదరు. దానికి తా నంగీకరించజాలననిరి. సంతకము జేకంతమాత్రాన ఏది అమలుజరుగునో ఒకదానినిగూడ ప్రతిపక్షము జూపలేకపోయిరి. ఈసమయమున ముందున్న లిబరల్సువర్గమువారందరను లాయిడ్ జార్జి గారితో సభనుండి లేచి పోయిరి. బహుశః ఏమిచేయవలసినది అందరను కలిసి ఆలోచించుటకు పోయియుండవచ్చును.

లాసేనుఒడంబడికను ఉన్నదానినున్నటుల పార్లమెంటు వారును అంగీకరించుటయో నిరాకరించుటయే జరుగవలసియిం దెనని వ్యక్తీకరించుచు ప్రభుత్వమువారు లాసేను ఒడంబడికను ప్రమాణముగ గొనుటకు ఒప్పుకొనరని ముగ్గానాల్లుగారు రనిరి. ప్రతిపంక్తియు, ప్రతిపాటుయు, ప్రతిపక్షమును ఒడంబడికలో నున్నవాటిని అంగీకరింపవలెను లేదా నిరాకరింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు ఎట్టిఅనుబంధమును జేర్చరు. పార్లమెంటువారి ఒడంబడికను సవరింపవచ్చును, ఆలోచింపవచ్చును, నిరాకరించవచ్చును. పార్లమెంటు ప్రస్తుతము నిలుపుజేయబడును నేడే ఆఖరుదినము. అందుచే కన్సర్వేటివులు దుడుకుగ ప్రపత్రింపరాదని ముగ్గానాల్లుగారు హెచ్చరించిరి. ఇది ఎవరికిని అవలంబించుటకు మార్గముగ నుండరాదనిరి.

రాయబారములను జరుపుటలో ఈప్రభుత్వమునకు వెముకనున్నవారు ఎట్లుప్రవర్తించిరో అటులనే కార్మిక ప్రభుత్వమువారుగూడ వారికితక్కువగాకుండ ముగ్గానాల్లుగారు గోరుకార్మిక పక్షమువారందరును బలపరుచుచున్నారని మోరేలు తెలియజేసిరి.

లాయిడ్ జార్జి గారి ఒడంబడికను ఇండించుచు రషియా నులతో సానుభూతిని తెలుపుచున్న వైఖరి చాల ఘోర మనిరి.

సభను ఆపుజేయవలెననుట

బ్రిటిషుమంత్రి లీ ఒడంబడికను సంతకముజేసినదానిని కామన్సుస్థవారు ఖాయపరచెదనని ప్రపంచ మనుకొనునని ప్రభుత్వమువారు నుకొనరాదని సర్ రాబర్టు హోరగా రనిరి. ముగ్గానాల్లుగారు హోరనుగారికి అడ్డముపెచ్చి ఈఒడంబడికను సవరణజేయవచ్చుననిరి.

జోవిట్సుగారు ఒడంబడికను ఆక్షేపించుచు సంతకము జేయుటలో ఆలశ్యము గావించవలెనని కన్సర్వేటివులు కోరు నపుడు లిబరల్సువారికి తోడ్పడరనిరి.

ఈసమయమున ముగ్గానాల్లుగారు సభనుండి వెడలిపోయి.

ఆంగ్లో-సోవియటుసంబంధముల నేర్పాటుజేయుటకై ప్రభుత్వమువారు త్రికరణశుద్ధిగ ప్రారంభమున పనిజేసిరి. సభను చాలించువిషయమై చర్చింపవలెనని క్లెయ్యుగారు కామన్సుస్థులను గోరిరి.

ఒడంబడికను సభ్యులకు అందుబాటుననుటచే నిన్నటి సభ చాలించబడెను. క్లెయ్యుగారు జెప్పినటుల సభను చాలించువిషయమై చర్చింపవలెననిరి.

తరువాత కామన్సుస్థవారు ఈసాటుకు ఆర్థికవిర్యాటు లనుజేసి కేంద్రనిధిపట్టుమును (కాకాసాల్డిటెడ్ ఫండుబిల్లు) మూడవసారి అంగీకరించిరి.

లిబరల్సు కన్సర్వేటివులకు తోడ్పడుటయే బడదు. ఒక జేత తోడ్పడినను సభ నాపుజేయవలెనను సమస్యను చర్చించు నపుడు రషియానుగూర్చి ఓటుజేయవలెనని ప్రతిపక్షులన్నను దానికంత రాక్షియపాముఖ్య ముండదు. గనుక రషియాచర్చ ఇంతటితో చల్లారినదన్నమాటయే. దీనినిగూర్చి ఓటుకుబెట్టుట బడదు.

నేడు రషియా ఒడంబడికను గూర్చి జరుగుచున్న ఆంగ్లో ప్రభుత్వమువారు ఓడిపోయిన ప్రభుత్వము వారు రాజీనామా నీయవచ్చును.

సభను చాలించుటనుగూర్చి లాయిడ్ జార్జి గారు క్లెయ్యుగారి నూచనను బలపరుచుచుచే రషియానుగూర్చి జరుగుచున్న చర్చ ఎగిరిపోయినది.

ఆశ్చర్యము

ఒక మారు అధికారులు ఆంగ్లో సోవియటు ఒడంబడిక చెడిపోయినదనిరి. ఒకమారు కుడిరినదన్నారు. ఒకదానికొకటి విరుద్ధముగ గన్పించెను. ఆశ్చర్యము జనించెను. విచారించగా తుదకు సంతకమైనదని జేరినది.

లాయిడ్ జార్జి గారినవాలు

సెప్టెంబరు 30 తేది వరకు పార్లమెంటు ఆపుజేయబడెను. రషియాచర్చను కొంచెముమరల ప్రారంభించినదెనుక సభనాపుజేసిరి. రషియా ఒడంబడిక ప్రకారము, ఇదివరలో పరిష్కారము గాకుండ, ఇప్పుడు పరిష్కారమైన విషయమొక్కమైన గలదేమో జూపుడని లాయిడ్ జార్జి గారు సవాలుజేసిరి. రషియాకు ఋణమునిచ్చెదమని అభయమియ్యరాదనిరి.

రషియా ఒడంబడికవలన కామన్సుస్థవారి కెన్నియోకట్టుదిట్టములు గల్గినవి. త్వరలో వ్యవహారము పరిష్కారముజేయవలెనని సోవియటులను ప్రోత్సహించుచు ఇదంతయు సాగుటకు ఏర్పాటుజేయుచున్నారని పోకొనకాల్గారనిరి. అన్ని విషయములు పరిష్కారమైన గాని ఒక దమ్మిడిగూడ ఇచ్చెదమని అభయమియ్యజాలమని రషియానులకు తెలియజేసితిమి.

ఋణము త్రమేపాటియుండుననియడుగ రెండవ ఒడంబడిక అయినపిదప ఋణమును గూర్చి రాయబారములు జరుగునని పోకొనకాల్గారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. సభవారేమియు ఇంతయని జెప్పటకువీలులేదనిరి. ఋణములన్నియు తృప్తికరముగ ఏర్పడిన పిదప ప్రభుత్వమువారు మొత్తమునుగూర్చి నిర్ణయించెదరనిరి.

సామ్రాజ్యవాదులు

వాస్తవ చారము

ఇండియా ప్రభుత్వవిధానము

లండను, ఆగస్టు 7:— ఇండియాలో వాయువాస్త్రా ప్రచారమునుగూర్చి తమవిధానమును మాట్టకొనవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వముతో అలివియరు ప్రభువు జెప్పవలంబలేదని రిచర్డ్స్ గారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

బ్రిటిషుసామ్రాజ్య

వస్తు ప్రదర్శనము

వచ్చేసంవత్సరములో జరుగునని తెలియుచున్నది.

లాసేను ఒడంబడిక

అమలు జరుగుచున్నది

స్వారిస్, ఆగస్టు 8:—బ్రిటను, ఇటలీ, జపాను, ఆమెరికాలో లాసేను ఒడంబడిక అమలులోనికి వచ్చెను.

కెన్యానమస్య

భారతీయుల పరిస్థితులు - థామస్ గారి ప్రకటనము

లండన్, ఆగస్టు 7:— అధినివేశభారతసంఘమువారు ఇటీవల కెన్యా భారతీయుల విషయమై తెలియజేసిన కొన్ని సంగతులనుగూర్చి అధినివేశములకుంత్రి ఏమైన ప్రకటింపగలరాయని కామన్సుస్థలో మిల్లుగారడుగ ఆసంఘమువారెత్తుకొన్న మోస్తరుగ ఈవిషయములను ఎత్తుకొని పరిష్కరించెదనని థామస్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిట్టిచ్చిరి:

వలన

కెన్యాకు వలసవచ్చుచు రేజాతిమతములవారై నను సరే ఏతెగవారైనను సరే, దేశీయుల ఆర్థికాయములకు భంగము గలుగకున్నంతవరకే. భంగము గల్గెనేని అవసరముగ ఏచర్యనైన సేను స్వేచ్ఛగ దీసికొనెదను. భారతీయులు ఎంతయిది వలస వచ్చిరో, నాకు పరస్పరవిరుద్ధ మగు జనాభా లెక్కలను ఇచ్చుటచే జెప్పటకు నాకు వీలులేకున్నది.

దీని నిమిత్తము సరియయిన లెక్కలను తయారు చేయుటకేర్పాటు జేసెదను. కెన్యాకువచ్చినవారి సంఖ్యనుగూర్చియు, కెన్యానుండి పోయినవారి సంఖ్యను గూర్చియు తయారుజేయించెదను. ఈలోపుగ కెన్యావలసచట్టము శాసనరూపమును చాల్చుదు.

నియోజకాధికారము

కెన్యాలో భిన్నమగు తెగలవారు నలుగురున్నారు. ఇందులో ప్రతివారికిని ప్రాతినిధ్యము గావలె ననుచున్నారు. వీరందరికిని ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యమే బాగుండును.

వీరభూములు

విషయమై అధినివేశమంత్రి ఇదివరలో ఇచ్చిన అభయములనేసాగించవలెను. వేరొకమార్గములేదు. వీరభూములందున్న వ్యవసాయపు భూములను గూర్చి అవలంబించు ఏ విధానమును గూర్చియు జెప్పజాలను.

కల్లవు భూములు

పల్లపుభూమిలో కొంతభాగమును వ్యవసాయమునందు అనుభవముగల్గి ఇండియానుండి వలసవచ్చువారికి ప్రత్యేకింపవలెననినూచించిరి. ఎవరికినిగూడ అట్టవీర్పాటు జేయుట ఇష్టములేదని అధినివేశసంఘమువారు తెలియజేసిరి. దీనిలోనయి ఈపల్లపుప్రదేశములో భూములకు దరఖాస్తులను బెట్టుకొనవలె ననుటకు పూర్వము భారతదేశములో ఈవిషయము లందు పరిష్కారము జేయుటలో అనుభవమున్న అధికారిని బంపి వ్యవసాయపు పద్ధతులందు అనుభవముగలవారిని బంపి వారియభిప్రాయమును గయికొనవలెను. ప్రస్తుతమావిషయమై ఏమియు ఎత్తుకొనదలచుకొనలేదు. ఈప్రదేశములను గూర్చి దేశీయుల యభిప్రాయమును గూర్చియు వ్యవసాయమును గూర్చియు అధినివేశమునుండి సంగతులు తెలిసిగనాని ఏమియు ఆలోచింపరు అనిభామగుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

బ్రిటిషుసాకాదశమునకు వల్వారిజోలో గొప్పస్వాగతమొసగిరి.

జర్నలు - ప్రేమించుము

మైత్రితో సంభాషించుట

రూపు రాయబారములు

లండన్, ఆగస్టు 8:—యధా మరణ మయినదాదిగ ఎవరును జూడకుండ ప్రేమించుము మంత్రము గలిగిని మాట్లాడుట ఇదియే ప్రథమము. నిన్నటిదినము ఇది లండనులో జరిగెను. ముందు జర్మనుమంత్రి హెర్ మార్క్స్, ఫ్రెన్చు గార్లు హెరియట్ గారిని సందర్శించిరి. తరువాత ప్రేమించుము మంత్రము జర్మనుమంత్రిలవద్ద కేగిరి. రూపునండి ప్రేమించుము ఖాళీజేయుటకు రాయబారములను జరుపుటకు ఏర్పాటుచేయ బడె ననుచున్నారు.

నూతన ఇరాకు మంత్రివర్గము

భావిక వ్యవస్థాపనము

బగ్దదు, ఆగస్టు 7:—ఇరాకును అభివృద్ధిజేయుటలో బ్రిటునుగలిగిన అనుభవమును పాటించి లాభకరముగ ప్రవర్తించెదమనియు ఆర్థికపరిస్థితులవిషయమై ఎక్కువశ్రద్ధను వహించెదమనియు ప్రకృతిసాధనసంపదలను లాభకరముగ వినియోగించుకొనుటకు విధానములను తయారుజేసెద మనియు విద్యా వ్యాపకమును గావించెద మనియు ఇరాకు క్రొత్తమంత్రివర్గము వారు ప్రకటించిరి.

నష్టపరిహారసభ

రాయబారములు సాగుచుండుట

లండన్, ఆగస్టు 7:—నేటి నష్టపరిహారసభయందు చాల యభివృద్ధిగాంచిరి తెలియుచున్నది. ఋణమును నైతిక సహాయముగ జర్మనులు గ్రహించిరి. జర్మనులు కోరినవిన్నుట దాన్ నివేదికమును అక్టోబరు 5 తేదీనుండియే అమలులోనికి వచ్చుననుచున్నారు.

మొదటిసంఘము రెండవసంఘమువారును తమ నివేదిక యందు అభివృద్ధిని గాంచిరి. అందును అంగీకరించి రినియే చెప్పవచ్చును.

బరిమసరిహద్దుతగాదా

మగ్గనాల్లు కాన్ఫ్రెన్సుబడంబడిక

లండన్, ఆగస్టు 7:—4 వ తేదీని మగ్గనాల్లు కాన్ఫ్రెన్సు గార్లు జేసికొన్న బడంబడికను కామన్వెల్త్ లో ప్రవేశపెట్టుట దిన చట్టమున జేర్చిరి.

రవల్లికనుల వైఖరి

లండన్, ఆగస్టు 7:—రాత్రి 11.20. టైముస్ పత్రికా విలేఖరి డిల్లిననుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు.

భామసుగారి ప్రకటనము ప్రస్తావన ప్రభుత్వమువారికి ధైర్యము నీయవచ్చును. 12-వ తేదీని సమావేశమును డెయిలు పార్లమెంటులో చాల ఆందోళనము జరుగును. చాల ఆధావుడి జరుగును. తీవ్రవాదములు బయలుదేరును. ప్రభుభక్తిప్రమాణము నెత్తి వేయుటనుగూర్చి ఓపట్టికనులు ప్రయత్నించెదరు. ఇది యేల తీవ్రవాదములకు కారణమగును.

ఇండియా ప్రభుత్వోద్యోగములు

భారతీయుల సంఖ్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆగస్టు 8:—ఇండియా ప్రభుత్వోద్యోగము లలో నూటికి 5 మంది మాత్రమే భారతీయులు ముసల్మానులు నియమింపబడుచున్నారని ఏటుగారు తెలియజేయ ఉద్యోగము లన్నియు ఒక్కతేగవారికి ఇచ్చుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారి విధానము గాదనియు ఈవిషయమై ఈఉద్యోగములకు ప్రభుత్వమువారు చెవరినై తమంతటతాము పూర్తిగాని కొంత విరతుగాని నియమించు లేర్పడునపుడు ప్రభుత్వమువారు తగిన చర్యను దీసికొనెదరని కామన్వెల్త్ లో రిచర్డ్స్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

ఆంగ్లో రషియా ఒడంబడిక

ను గూర్చి లండనులో రాచకీయవేత్తలు విస్తారముగ జెప్పుకొనుచున్నారు. వారి కితేపని.

నెండివర్తకము మందముగ నుండుటచే మంచిపరిస్థితుల నేర్పాటుచేయుటకు యజమామాలదరును సభజేసిరి.

పంజాబు శాసనసభ

లాలాజీ అరెస్టునుగూర్చిన ప్రశ్నలు

లాహోరు, ఆగస్టు 8:—నేడు పంజాబు శాసనసభలో డాక్టరు నిహలుచందు సిక్రీగా రిట్టడిగిరి:—“1920, 21లో లాలా లజపత్ సాయీగారి ఆరెస్టునుగూర్చియు విడుదలజేయుటనుగూర్చియు, మరల 1921 లో ఆరెస్టుజేయుటనుగూర్చియు లాహోరు డెప్యూటీ కమిషనరుకు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారికిని భారత ప్రభుత్వమువారికిని గేమైన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిగినవేల ప్రభుత్వమువారు చెప్పెదరా? అట్లెయెడల ప్రభుత్వమువారు రెండుకు సంబంధించిన కాగితము లిన్నిటిని ప్రకటించెదరా?

సర్ జాన్ మేనన్:—గాలి సభ్యుడు లాలా లజపత్ సాయీగారిని 1921 డిసెంబరులో ఆరెస్టుజేసి మరల విడుదలజేసి 1922 లో తిరిగి ఆరెస్టుజేయుటనుగూర్చి యడుగుచున్నారు గాబోలును. అట్లెయెడల ప్రత్యుత్తర మిట్టియవచ్చును:— ప్రభుత్వమువారికిని లాహోరు డెప్యూటీ కమిషనరుకును జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములలో ప్రభుత్వమువారికిని లాలా లజపత్ సాయీగారికిని జరుగుచున్న కేసుల రికార్డును పూర్తిగ పంపుమని కోరుట మాత్రము గలదు. ఇకను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకును భారత ప్రభుత్వమునకును జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు గూఢము లైనవగుటచేత ప్రచురింప వీలులేదు.

సిక్కులను తృప్తిపరచెదరా?

కాప్తెను థన్ రాజ్ భాషెనుగా రిట్టడిగిరి:—ఈ రాష్ట్రములో సిక్కులకు సంతృప్తిచేయవచ్చు నదైక్యముతో ప్రభుత్వము వారేమైన చర్యదీసికొన దలపెట్టియున్నారా?

సర్ జాన్ మేనన్ గారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:—క్రిందటి సం॥ము మార్చి 24 వ తేదీని యీ సభలో విద్యాశాఖామంత్రి డిచ్చిన హామీనే మరల చెప్పెదను. సిక్కుల విషయమున అభిమానము గలిగియున్న యెడల ఈ సభలో నిసిక్కు సభ్యు డెవలైనను యిప్పుడున్న సురుద్ధారకాసనమును సవరించుటగాని విస్తరింప జేయుటగాని టిల్లు నొకదాని ప్రవేశపెట్టువచ్చునని ప్రభుత్వమువారు సిక్కుల కనేకసారులు చెప్పిరి. ఆటిల్లు సకారణములను క్రమమార్గముల తయారుజేయబడి సభలోని హిందూసభ్యుల యంగీకారమును బడయునెడల ప్రభుత్వమువారు దాని ననుసరియుగ నే పరిష్కరింపవచ్చును. ఈవిషయమై ప్రభుత్వవైఖరి యేమియును మారలేదు.

నేడు శాసనసభాకార్యక్రమము సామాన్యముగ గడచి పోయెను. శాసనసభ స్థాయిసంఘములకును, పబ్లిక్ అకౌంట్సు కమిటీకిని సభ్యుల నెన్నుకొనిన పిదప సభ ఆవుడల చేయబడెను. మరల నెప్పుడు సమావేశమయి చెలియదు. (అ.ప్రె.)

హిందూమహమ్మదీయ కలహములు

పంజాబు కాంగ్రెసు వ్యతిరేకమిటీ తీర్మానము

లాహోరు ఆగస్టు 8:— పంజాబు కాంగ్రెసు సర్కిం గు కమిటీ నేడు సమావేశమై లాహోరు పట్టణములో నీమగ్య జరిగిన హిందూమహమ్మదీయకలహములకు విచారము చెల్పుచు ను, అందు గాయములు తగిలిన ఆగ్గురు మహమ్మదీయులయెడ సానుభూతి జూపుచును తీర్మానమును గావించిరి. ఇట్టికలహములను గోరంతలు కొండంతలు చేయ ప్రయత్నించి జాతివిద్వేష మున్నటుల ప్రకటించుపత్రికలయొక్కయు మనుష్యులయొక్కయు ప్రయత్నములను కమిటీవారు పూర్తిగా నిరసించి పత్రికలను మనుష్యులను అందును లేమ బాధ్యతను గుర్తెరిగి ఉభయజాతులకును విద్వేషము పోయి సద్భావము ప్రబలనటుల ప్రయత్నముల జేయవలెనని విజ్ఞప్తి చేసిరి. అ॥ ప్రె॥

బహుమూత్రము, మధుమేహము, బలహీనత, జ్వరము మొదలగు వాటికి నమ్మకమైన ఔషధము

నేను బహుమూత్రమువలన 1916 సంవత్సరమునుండి బాధపడుచుంటిని. నేను 1916వ సం॥లో ఔషధసేవకు గడంగి పథ్యము ఉంచబడితిని. చక్కెరగాని ఉష్ణపదార్థములు గాని తినగూడదని చెప్పబడితిని. ఈ ప్రకారము 2 సంవత్సరములు పథ్యముండి మరల మూత్రపరీక్ష చేయించగా వ్యాధి యింకను ఉండెను. తద్వారా పథ్యము నదలివేసితిని. 1920 మే నేలలో వంతుజ్వరము 35 రోజులు వచ్చెను. డాక్టరుగారికి చూపించగా మూత్రములో ఎక్కువభాగము తీసి ఉండెనని చెప్పిరి. 1920 అక్టోబరులో ప్రస్తుతము మద్రాసు ఆర్మీనియన్ వీధిలో నెం 72 రు భవనము జార్జి టౌనందుండు తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురవాసి యగు పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారిని చూచినంతట వారు యీ వ్యాధిని బలహీనతను పోగొట్టెదనని పూచీపడిరి. కొంతకాలమునకు చాల బలవంతుడనైతిని. 26 నవంబరులో మరల మూత్రపరీక్ష చేయించగా యే విధమైన వ్యాధిసంబంధములు లేవని చెప్పిరి. పండితులవారి చికిత్సలో నుండుతరి 8, 9, రోజులు జ్వరమువచ్చెను. జ్వరమునకు 2, 3 రోజుల ఔషధ మిచ్చి నివారించిరి. ఈ పండితులవారు ఎవ్వరియింటికి వెళ్లరు. కాని వ్యాధిగ్రస్తులే వారింటికి వెళ్లవలెను. వారు మొదట అభిప్రాయము తెలియబర్చుటకే 15 రూపాయలు పుచ్చుకొందురు. మందులు కూడ అధికఖరీదుగలవి. వీరు మూగ, గ్రుడ్డి, పినుగుకాలు, కుప్ప, మొదలగువాటినికూడ నివర్తి చేయగలరని అచ్చటికి వచ్చిన అనేకులనుండి తెలిసికొంటిని. (ప్రకటన నెం 5(3-12-20. డె. బ్రౌన్.

డిప్యూటీ ఎగ్జామినర్, మిలిటరీ అకాంటు డిపార్టుమెంటు.

వారిసలహాకట్టుము రూ. 15-0-0

పుట్టువెండుకల ఏలము అమకము

విజయనగరము సంస్థానమునకు చేరిన సింహానలమునందుండు ఔరఘట్టమునందు 1333 ఫసలీలో సేకరించబడిన పుట్టువెండుకలు సింహాచలమునందు 1.10-24 తేదీని బహిరంగ ఏలము వేసి విక్రయించబడును. సింహాచలము నదరు రైల్వే క్షేపనునుండి 3 మైళ్ల దూరములోను, బి. ఎన్. ఆర్. రోడ్డుమీద నున్న వాల్తేరు రైల్వేక్షేపనునుండి 7 మైళ్ల దూరములోను ఉన్నది. వెండుకలు ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము 3 భాగములుగా భాగించబడియున్నది.

పానుల ఎత్తు

Table with 2 columns: Quantity (e.g., 1 1/2, 9, 9) and Price (e.g., 1138, 779, 4027). Rows describe different types of land and their measurements.

మొత్తము 5944 పానులు

ఇతర వివరములకు దేవస్థానము అమీనా, సింహాచలము అని వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును

రజ కీయ సంస్కరణములు

ప్రభుత్వ విచారణ సంఘము - మొదటి విచారణ

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మంతరింపవలెను

ఎన్. ఎమ్. చిట్టపీసుగారి సాక్ష్యము

(నిన్నటి తరువాయి)

జిన్నాగారి ప్రశ్నలు

చిట్టా:—మొదటి పాఠాన్ని కలలో ఓటర్లు హెచ్చుగా ఓట్లనీయక పోవుటకు అసహాయోద్యమమే కారణము. రెండవ పాఠాన్ని కలలో సమర్థులనే ఎన్నుకొనిరి. మరాఠ్ ప్రాంతమున ఓటర్లు సమర్థులకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనదగిన ధీశక్తిని కలిగియున్నారని.

జిన్నా:—రెండవ పాఠాన్ని కలలో ఓటర్లు బాధ్యతలను గుర్తించనివారి నెన్నుకొనిరిని కొందరనుచున్నారు. అది ఓటరులు చేయదగిన పనియేనా? లేక సంస్కరణముల చట్టము మారవలెనను భావముతో వారలు చేసియుండురా?

చి:—చట్టము మారవలెనయే ప్రజల అభిప్రాయము.

జి:—కొన్ని నిబంధనలలో లోపములున్న పని మీరు నూచించితిరిగదా? మీరు కోరిన ప్రకార మనిబంధనలలోని లోపములను మాత్రము సవరించినచో ద్వంద్వ పరిపాలనమును సాగించుటకు మీరు సమర్థులగురా?

చి:—వీలులేదు.

జి:—మంత్రులను కార్యసంఘసభ్యులను కలిపి ఆలోచించుట కనకాశ మేర్పరుచుట, ఆర్థిక విషయమునగల యిబ్బందులను తొలగించుట మున్నగు సవరణలను చేసినను మీరు తృప్తి చెందరా? ద్వంద్వ పరిపాలన ముండనేకాడ చందరా?

చి:—ద్వంద్వ పరిపాలన ముండగూడదు.

జి:—దొరతనమువారు మిమ్మును మంత్రులుగా నియమించిరి. కాననసభలో మీపక్షమువారి సంఖ్య చాల తక్కువగా నుండెనని మీరు తెలిపితిరి. అప్పుడు మీ పరిశీలనము క్రిందనున్న శాఖలకు మీరెవరి కు తరవాడు లైతిరి?

చి:—ఒకవంక కాననసంఘమునకు, మరియొక వంక గవర్నరుకు.

జి:—గవర్నరుకు మీకు (మంత్రులుగా) నెట్టి సంబంధముండెను.

చి:—క్రియాపర్యవసానమూరక సంహార చట్టబుడే నాపనిగా నుండెను.

జి:—మీ సలహాను గవర్నరు విచారణయినను, గవర్నరుతో మీరేకీభవింపజాలకపోయినను గత్యంతర మేమి?

చి:—రాజీనామానిచ్చుటే. అత్యగౌరవమును కాపాడుకొనుట కింకొక దారి లేదు.

జి:—ఇప్పటి పరిస్థితులలో కాననసభలో పక్షముల ఏర్పాటుసరిగా జరుగదని మీరంటిరిగదా? ఈ పరిస్థితులు మారనిచో నేమగును?

చి:—ఒక్కపక్షము మాత్రమే యుండెను. అది ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుపక్షముగా నుండును.

జి:—వెంటనే అన్ని శాఖలను మంత్రులకు వశపరచవలెనని మీరంటిరిగదా? అట్లు చేయవలెనని సంస్కరణముల చట్టమును సవరింపనక్కరలేదా?

చి:—అవసరమైన సవరించెదరు.

జి:—సంక్షేమ సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును వెంటనే యొసంగినచో వాణిజ్య సంఘములు మున్నగు సంస్థలకు నష్టము కలుగుతుండ నుండునా?

చి:—ఎవరికిని ఎట్టి నష్టమును కలుగదు.

సర్ మహమ్మదు హఫీజ్ గారి ప్రశ్నలు

చి:—ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతములనుగూర్చి కాననసభలో ఓటింగు అధికార ముండవలెను. ఇతర రాష్ట్రముల సంగతి నాకు తెలియదుగాని మధ్య ప్రాంతములందు న్యాయక్రమశాఖ నుగూడ మంత్రులకే వశపరచవలెను.

హఫీ:—హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు క్రొత్తగా బాబుల విషయమున కలిగినవిని మీరంటిరి. శుద్ధిసంఘటనముల విషయమునగూడ క్రొత్తగా వివాదాలు కలుగలేదా?

చి:—జేను.

హ:—మీ స్వంత అనుభవమునుబట్టి ద్వంద్వ పరిపాలన మంతరించవలెనని మీరునిశ్చయించినట్లు తెలిపితిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టమునుగూర్చి మీ అభిప్రాయములను తెలుపవలెనని రాష్ట్రీయ దొరతనమువారు మిమ్ముడిగినపుడు గూడ మీరట్లు లనే తెలిపితిరా?

చి:—అప్పుడు వారు సవరణలనుమాత్రమే నూచించవలెననిరి.

హ:—అప్పుడు ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునుగూర్చి ఏమియును తెలుపలేదా?

చి:—ఏవిషయములను చర్చింపవలెనో బోధపడలేదని ప్రధాన కార్యదర్శికి లేఖ వ్రాసితిని?

హ:—మొదటి పాఠాన్ని కలలో అసహాయోద్యమము వలన సమర్థుల నెన్నుకొనలేదుగాని రెండవ పాఠాన్ని సమర్థులనే ఎన్నుకొనిరిని మీరు తెలిపితిరిగాని రెండవ పాఠాన్ని సమర్థుల నెన్నుకొన లేదనియే మీరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువా రేల వ్రాసిరి?

చి:—సమర్థులు లేకపోలేదుగాని వారిక ప్రత్యేక పద్ధతికి లభ్యులైయున్నారు.

హ:—అట్లులయిన సమర్థులనే ఎన్నుకొనిరా?

చి:—చాలవరకు సమర్థులనే ఎన్నుకొనిరి. ఇంతకంటె సమర్థులేదు దొరికెదరు?

హ:—అవిశ్వాస తీర్మానమును రాష్ట్రీయ కాననసభ వారా మొదించుట ప్రభుత్వ పద్ధతిని నిరసించుటగాని మంత్రులను నిరసించుటకు కాదని మీరంటిరిగదా? మీరేల రాజీనామాలు నిచ్చితిరి.

చి:—లేనిచో కాననసభ్యులకును మంత్రులకును నిరంతరమును సంఘర్షణలు జరుగుచునే యుండును. మంత్రులు లేవనియును చేయజాలరు. అట్టిచో వారి పదవుల ప్రయోజన మేమిన్నది?

హ:—పై వుద్యోగుల పరిశీలనమును పూర్తిగా తొలగింపవలెననిదేనా?

చి:—చాలవరకు తొలగింపవలెను. మంత్రులపై గవర్నరుకుగల నిరోధకాధికారములో చాలభాగము తీసివేయవలెను.

హ:—అందులకు చట్టమును సవరింపనేల? నిబంధనలను కట్టుబాటులను చేసిన చాలునా?

చి:—చాలును.

హ:—మంత్రులకు సవస్థి బాధ్యత నిచ్చుటకు గూడ నివర్ధతి పనికొరదా?

చి:—పనికొనవచ్చును.

హ:—మంత్రుల అధికారమును హెచ్చించుటకును వారికిగల ఆర్థికాధి నిరోధములను తొలగించుటకును మాత్ర మివర్ధతి యేల పనికొరు?

చి:—పనికొనవచ్చును.

హ:—ఆర్థిక సంఘమునకు కార్యసంఘ సభ్యుడు అధ్యక్షుడుగా నుండగూడదని గూడ నిబంధన ఏల చేయరాదు.

చి:—చేయవచ్చును.

హ:—సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమునకు ఆర్థికాధికారమును కొంతభాగము నిచ్చుటగూడ నిబంధనలు చాలునుగాని పూర్తిగా నిచ్చుటకు నిబంధనలు చాలవు. అప్పుడు చట్టమును సవరింపవలెననివచ్చును.

జిన్నా, సప్రగాధ్య:—హఫీజ్ గారు క్రొత్త ప్రభుత్వ క్రొత్త మున్నారు. ఈ పద్ధతిగా ప్రజాప్రతినిధులు ప్రశ్నింపవలసిన వాడు.

హ:—నేను క్రొత్త విషయమును గ్రహించుటలేదు.

అధ్య:—ప్రజాప్రతినిధులు గూడ నన్ని విషయములను గూర్చియు ప్రశ్నింపవచ్చును. (అని తెలిపి కొన్ని ప్రశ్నలను సాక్షికి చదివి వినిపించెను.)

అధ్య:—మధ్యరాష్ట్రములు చేరారుకలసి మొత్తము జనసంఖ్య 140 లక్షలు. వారిలో 6½ లక్షల మంది మాత్రమే చదువుకొనినవారు. చదువనగా చేత భాషలో ఈ తరములను వ్రాయుట చదువుట చదువుట మాత్రమే. 140 లక్షలలోను 20 లక్షల మంది గాంధులు. వారిలో 11 వేల మంది మాత్రమే చదువుకొనినవారు. మహారులు 2½ లక్షలు. వారిలో 16 వేల మంది మాత్రమే చదువుకొనినవారు. 140 లక్షల మందిలోను మహారులు, చదువు, గాంధులు, కుంబీలు, లేలీలు మున్నగువారు 70 లక్షల మంది యున్నారు. వారిలో 188 వేల మందికి మాత్రమే చదువువచ్చును. పిరందరును నిమ్న జాతులలోనివారేనా?

చి:—గాంధులందరును నిమ్న జాతులుకారు. అదవులలో నున్న గాంధులు మాత్రమే నిమ్న జాతులు. మహారులు, చదువులును నిమ్న జాతులేగాని కుంబీలు నిమ్న జాతులుకారు. అని చిట్టపీసుగారు నుడిపిరి.

ఆంతటితో చిట్టపీసుగారి సాక్ష్యము ముగిసినది. నేడు (9 వ తేదీ శనివారము) కెల్కరుగారి సాక్ష్యము జరుగును.

(అ. ప్రె. స్పెషలు)

వాతావరణ స్థితి

1924 సం॥ ఆగస్టునెల 8-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	జూలై 1-వ తేదీనుండి వర్షపాతము	జూలై 1-వ తేదీనుండి వర్షపాతముగా సంపూర్ణ పరిధి
గోపాలపురం	88.8	77.8	...	9.25	44.96
విశాఖపట్టణము	86.8	79.7	...	4.96	87.09
కాకినాడ	94.4	80.3	...	6.86	89.09
మచిలీపట్టణము	95.6	81.3	...	9.97	41.59
కర్నూలు	93.9	74.8	...	8.89	26.01
బళ్లారి	92.7	78.9	...	2.58	20.52
కడప	95.6	77.6	0.12	5.45	81.28
నెల్లూరు	95.4	80.1	...	8.79	87.98
మద్రాసు	97.4	78.2	0.18	9.34	50.74
కడపూరు	102.6	75.5	0.29	2.67	52.94
నీలము	94.3	74.1	...	6.74	89.80
కోయంబట్టూరు	81.5	71.8	...	19.65	22.29
తిరుచనాపల్లి	97.4	79.2	...	0.18	88.18
శాఖపట్టణము	96.8	80.2	...	0.67	54.98
మధుర	97.6	78.7	...	8.79	88.58
పాంబర్	90.6	78.5	...	0.42	87.00
తిరువల్వేలి	...	...	...	2.28	28.84
తిరువేండవూరు	81.3	73.1	1.91	52.05	64.51
కొచ్చిన్	79.7	74.1	1.95	100.70	114.51
కాలికట్టు	82.8	73.5	2.70	108.59	117.16
మంగళూరు	82.9	74.2	1.88	100.59	125.68
బెంగళూరు	81.3	67.0	0.16	8.77	85.87
మేర్ కార	66.6	62.8	1.58	112.91	125.46
కొడైకనూర్	65.5	54.1	0.10	18.00	62.18

సర్కారులు:— గోపాలపురంలో 0.40 ప్లైంచెను. విశాఖపట్టణములో చినుకులు పడెను. మచిలీపట్టణములో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల ఒక మోస్తరుగ మేఘములతో గూడుకొన్నది. మచిలీపట్టణములో ఆర్ద్రత తక్కువ. కాకినాడలో F.2, మచిలీపట్టణములో 8.8 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. గోపాలపురంలో 3.5 డిగ్రీలు తక్కువ. దక్షిణమున రాత్రివేడిమి 2½ నుండి 3½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కా:— కడపలో 0.12 ప్లైంచెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగా నున్నవి. కర్నూలులో పగటివేడిమి 8½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— కడపూరులో 0.29 ప్లైంచెను. మద్రాసులో 0.18 ప్లైంచెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. కడపూరులో 8½, మద్రాసులో 2½ డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ.

యన్. ఆర్. సామూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు.

రక్తాక్షి సంగీతం శ్రావణమాస శు. ౩, శనివారము

భజగోవిందము

[అత్తలూరి సూర్యనారాయణ గారు]

◆ తే|| శీ|| భనము కొఱకయి యాశెను బెనుపబోకు
ప్రాప్తమొందిన దానితో దృష్టిపడుము
మోదభేదంబు లొకటిగ బూకుపు డెపుడు
సంచరించుట భర్తయు సత్యముగను||
చెలులపాటిండ్లు నాభి గాంచియును మిగుల
మోహవిభ్రాంతి నందెవవాహా! నీవు
యవ్వి మాంససాదివిన్యస్తము లని
తలచి మగమున జింతను దొలగద్రోయు||
కమలదళమున గల జలకణములోలే
ప్రాణ మెంతయు జపలత బరగుచుండ
జనము లభిమానరోగముల్ గనుచు పిదప
దుఃఖమొందుదు రం తల దుష్టు లగుచు||
జనుడు విత్తార్జనానక్తి దనగుదనుక
సతిసుతాదికు లాతని సంస్కరింతు
ముదిమి చేరినయంతన ముదితయేని
దరికి జేరదు యెవ్వారు దలచబోయ||
అఖిలజనులను మేన జీవాళి దనర
గోరి యడుగుదు రాతని కుశల మెపుడు
వాయువేగియు దేహ మపాయమొందు
కాయముం గాంచ భయ ముంది కడకు రాదు||
ద్రవ్యమెంతయు వెలెటకు దారిజాపు
సుఖకరంబన్న నయ్యది సున్న; విత్త
వంతు లాత్మజులంగూడ భయముగందు
రన్నిటిం జూచి యిట్లుల యని తలంపు||
బాల్యమందున నాటల బరగుటయును
తరుణవయసున కాంతల దరికి జనుట
ముదిమి సంసారజలధిని మునుంగుటయును
దక్క నజ్ఞులు చేవుని తలపబోయ||
భార్య యెవ్వరు? పుత్రులు భార్య తనయ?
నీవు నెక్కడివాడవు నిజము తెలిసి
మదిని యోచించి సంసార మర్క మిపుడే
కాంచి మోక్షంబు నందుము కాంక్ష దీర||
సాధుసహవాసమున గల్గు సత్త్వగుణు
సత్త్వగుణమున వైరాగ్యసరణి నెఱుగు
సరణి నెఱిగినజ్ఞానంబు కరగతంబా
కరగతంబైన మోక్షంబు గలుగు కడకు||
యావనం దేగ కామంబు, సంబు లింక
సరణి, విత్తక్షయంబుగాఁ బరిజనంబు
జ్ఞాన మొదలిన సంసారజుభ్రమంబు
అక్షణంబున బరిణామ మందు నిజము||
విత్తయావననేనకుతో విరివి యుండు
గర్వ మొందకు, నిమిషార్థకమున నవియు
భగ్ను మగు; మాయ సర్వప్రపంచ మనియు
దెలిసి బ్రహ్మంబు గాంచుము దీర్ఘదృష్టి||
ఉదయసంధ్యల గాల మత్యుగ్రలీల
మనుజు నాయువు హరియించెడిని సతంబు
నాశ మాత్రంబు వీడదు యతని నెపుడు
పుల్లలం జేరునంతాక బుడమియందు
మూఢమానస గోవిందు ముందుగాను
సేవయొనరింపు కాలము జేరుచుండ
నిన్నును దుక్కృష్టగుణములు నెన్నటికిని
బ్రోవజాలదు; దేవుడు ప్రోవగలదు|| (831)

◆ శంకరాచార్య శ్లోకముల ననుసరింపబడినవి.

ఒక చిన్న విమర్శనము

[విద్యా కృష్టి వేంకటసుబ్బారావుగారు]

‘కవిర్దండీ’ యను ప్రతీతియు ‘చండినః పదలాదిత్యమే’
అను ప్రతీతియు చంద్వాచార్యుఁడు నిరుపమానకవిశేఖరుఁ డని
తెలియఁజేయుచున్నవి. శ్రీమదాచార్య చండి రచించిన గ్రంథ
ములు కావ్యాదర్శ దశమహారచరిత ఛందోవిత్తులు. ఛందో
విద్తి యీనామ తెచ్చుటల లభింపలేదు.
శ్రీచంద్వాచార్యుని దశమహారచరితము గద్యగ్రంథము.
అందు నాలుగు శ్లోకరత్నములు కలవు. వానిలో “సుభగ
మసుకుసుమారం జగదనవద్యం విలోక్యతే రూపమ్ మమ
మానస మభిలషతి త్వాం చిత్తం కురు తథా మృదులమ్” అననది
యొకటి.
ఆంధ్రదేశమున నామాచినంతనఁ జీష్ణోకమునకు సరి
యగునర్థమెచ్చుటకు జెప్పఁబడుటలేదు. “సుభగ! జగదనవద్యం
మసుకుసుమారం తే రూపం విలోక్య మమమానస మభిలషతి
త్వాం చిత్తం కురుతథా మృదులమ్.” అని యర్థము చెప్పబడు
చున్నది. దీని కనుగుణముగా నాంధ్రలిపి వావిళ్లవారి దశ
మహారచరితమున ‘విలోక్య తే రూపం’ అని కొంతవ్యవధాపిత
మై ముద్రణ చూపట్టుచున్నది. సుందరందా! సువోపలమున
నీరేరమును జూడ నాననము కొరుచున్నది. కాన నద్దానిని
మృదువుగాఁ జేయుము అని దానికర్థము. కాని యిది యంత
యుక్తము కాదని నాయభిప్రాయము. చూడుడు. శ్లోక
మును జదివి రాజవాహనుడు “కృతాంగ్యా మన్యకాకాన్య
మాఖ్యాతమ్” అని యొకపలుకు పలికియున్నాఁడు. అద్దాని
కియ్యది సరిపడదు. శ్లోకమున నట్టియర్థము కాలేదు. అట్టి
యర్థము వచ్చుచున్న శ్లోకమున కర్థము చేయవలయును. “సుభగ!
రూపం మమసుకుమారం జగదనవద్యం విలోక్యతే మమ
మానస మభిలషతి” అని మోజునచేసిన “సుందరందా నీరూపము
సువోపలమును జగదనవద్యమునై చూపట్టుచున్నది.” అని
చెప్పినచో “మనస్సు న తథా” అని యొకపైతిరేకవాక్యము
వ్యం గన్గ విధమున స్ఫురించును. అప్పుడు
కృతాంగ్యామన్యకః కాన్య మాఖ్యాతమ్, అను రాజవా
హనోక్తి సమంజసముగా నుండును. “సుందరందా నీరూపము
మాత్రము మృదులముగానున్నచని చెప్పినచో మనస్సు కఠినము
సుమా” యని యర్థము స్ఫురింపకుండునా?
“సుజీయోకవిశేషము. ఆశ్లోకముననే “త్వాం చిత్తం
కురు తథామృదులమ్” అనుముక్తయొ నాచెప్పినచోపున నర్థము
చెప్పకపోయిన వ్యర్థముకానలసివచ్చును. స్వతః మృదులముగా
నుండెనని యభిప్రాయపడిన నాతినిహృదయమును మరల మృ
దులముగాఁ జేయునుని ప్రార్థించుట రేల? కావున నాశ్లోక
మునకు నాచెప్పినయర్థమే యంగీకార్యము.
చూచితిరా చండినీతియేమి? ‘విలోక్య తే’ క్రితగా
పదముగను యోజనచేయవచ్చును. “విలోక్య, తే” అని ల్యబంత
సుబంతములుగను యోజనచేయవచ్చును. ఇట్టిచే చంద్వాచార్యుని
చిత్రప్రయోగములు. వానికి సందర్భాదుల ననుసరించి సరియగు
నర్థములఁ గనుగొనవలయు నని పాఠకులను హెచ్చరించు
చున్నాను. (813)

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0 8-0 వి. పి. 0-13-0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు
మొటిమలు మచ్చలునూను. ముఖము కాంతిబారి, నన్నగా
అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాచా
కు లేరును.
ఈతైలము మంచినువాసన గలిగి మిగడవలె నుండును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆతఁ డెవ్వఁడొక్కొ!

[దుర్గమహంతి సీతారామ శర్మగారు]

శీ|| ఏమహాత్ము లీలావిలాసేచ్ఛఁ గాక
నేవిభునిసత్కృపామృత దృష్టిఁ గాక
నేయతీతు నవిశ్లేయమాయఁ గాక
జన్మనరమోలయుక్తుల సంభవములా!
యావిలాసుఁ డాయన్యాయం డాయమేయుఁ
డేకరణి నుండునో ఆతఁ డెవ్వఁడొక్కొ!
శీ|| వింధ్రజాకేకునట్లు మాయలను బన్ని
సాంచి నవ్వింపు నేడ్పించు బుజ్జరించు
దైర్య మొదలించు భోగవిధాన మొసంగు
సంపదల నిచ్చు లేమిని ముంపఁజేయు
నీతెఱంగున నాటలా డింప నతని
తేమిలాభమొ ఆధీరఁ డెవ్వఁడొక్కొ!
శీ|| అతఁడే పంచధూతంబుల నర్కచంద్ర
తారకాతతి నిర్మించి తనరెనంట
ఇంతటిపహుహాముఁడయ్యె నెసంగనాతఁ
డెంతవాడొ ఆస్వాత్యత్వఁ డెవ్వఁడొక్కొ!
శీ|| కాంచి యడుగుచు మన్నను గానరాఁడు
సాంచి పట్టుచు మన్నను బోల్కబాల
మొక్కలేఖను బంచి ప్రత్యుత్తరంబుఁ
గని సవిస్తారముగఁ గనుంగొనుచున్న
నామమేమియె యాతని గ్రామ మేమొ;
యెచటనుండునో; ఆవోరుఁ డెవ్వఁడొక్కొ!
శీ|| ఆనలంతి సర్వాత్మకుఁ డనుచు నొక్క
రాగురుఁడు నిర్గుణాత్మకుఁ డనుచు నొక్క
రతఁడు సుగుణస్వరూపుఁడే యనుచు నొకరుఁ
బరిపరివిధంబులను జెప్ప వారెకాని
యొక్కరై నను శంకల నుక్కవంచి
తెలిసి యాతనిగుట్టును చెలుపరై రి.
శీ|| గ్రంథములఁ గని యాతఁ డీ కరణి నుండు
ననుచు సగమునమ్మకముతో నలరు నొకఁడు
గుళ్ళివిగ్రహంబులఁ జూచి కొలుచు నొకఁడు
వైతవోదజేతంబులఁ గాంచి నాన్తి
కత్తెమును బొంది బ్రహ్మమై క్రాలు నొకఁడు
విష్ణువే యాతఁడని చెప్పు వెడఁగొకఁడు
కాదు శివుడని చెప్పుడు గర్వి యొకఁడు
బుద్ధుడే యాతఁడని చెప్పు ముద్ధుడొక్కొ
దాతడే క్రీస్తువని తెల్పు నల్లుడొక్కొ
డతఁడు చెప్పున దీతఁడు నితఁడు చెప్పు
నట్టి దాతఁడు యిన్నచే నడిగి కలఁగి
ఘండనము ముండనముఁ జేసి కలఁతు చొర?
ఆతఁ డెవ్వఁడొ! కిరి కీ, యాలమేమొ?
శీ|| ఆరవిప్రభావ మేమియె! యరవికొఱకు
సంపదలైన విడువంగ సాహసించు
రుసులులనులైన నర్పింప నుత్సహించు
నిరశనప్రతి మైనను నిశ్చయింతు
క్రియులైనను బాయఁగా విసుగునొంద
రాతఁ డెవ్వఁడొ! అతనికై! యాత్ర మేమొ?
శీ|| అది యిటుల నుండు నియ్యది యిటుల నుండు
నొకఁ డెలిసె మర్క మనుచు నూ, హించి చెప్పు
వారలేకాని సత్య మె, వ్వారి కెఱుక;
ప్రకృతిమర్కంబులను గను వార లెవరో?
శీ|| దివ్యచక్షురింద్రియములఁ దెంచుచాక
నిశ్చలాధ్యాత్మికంబును నెఱుపుచాక
నిర్మలజ్ఞానస్థరి నినుడుచాక
నతనిమర్కంబులను గన నలవి యగునె?

యతిప్రాసోపపత్తి

[వెం. కుటుంబయ్యశాస్త్రిగారు]

నే నీర్వికతో వైశాఖ శు ౧౩ శనివారమున వ్రాసిన సారస్వతానుబంధవ్యాసమునకు శ్లోక బ ౧౨ శనివారమున ముత్యరాజు సుందరరామయ్యగారు కొన్నియాత్యేవలను జూపినారు. అట్లుచూపుటలో నొకచో "పీఠసంస్కృతజ్ఞానముచే కలత నొందించి పాఠకులకంగారుచేసిరి" అని వ్రాసినారు. ఈకంగారు పీఠిక గలిగియే కాబోలు కొన్ని సమాధానములున్నను లేనట్లు వ్రాసినారు. అదియేవనగా, ఏ, బొలకు అకారముతో సామ్యముచెప్పుటలో జూపినయుపపత్తిని మఱచి "శాస్త్రములనుంచి సామాన్యజ్ఞానముతో జూచిన నీభేదిమునకు కారణము గాన్పించని వ్రాసినారు. ఆంధ్రముం దీవి. బొలకు, "అయి అవు" అనునకారప్రధానరూపము లుండగా నెట్లుబట్టిరి? తెలియకున్నది. అందు శాస్త్రములుందు "శాస్త్రవృత్తంశుకో ర్వాక్యం తృతీయం త్వత్త్వనిశ్చయ" మనునీయతి యుండగా నెట్లు శక్యమో తెలియదు. ఎ. బలకు ఇ.ఉ.లతో సామ్యము చెప్పుటకు ఇకారసహితరూపము గారణమని వ్రాయగా నచ్చు, కట్టెలను అన్నిని ఉపమానమిచ్చి రెండునుండవలెనని వ్రాసినారు. అచ్చట లోకముం దగ్గికాలి నది యందురు. గాని కట్టెలు కాలినవనగుదా? అది మఱచితి రేమో 'స్వామ్యాజ్ఞ ప్రవాహము' ననుచో పీఠికంగారుచేతనే కాక అ + ఇ, అ + ఉ అను నిర్దిష్టపాండిత్యమును చూపు కంగారుగూడ బలపడి హిందువులయొక్క "ఏకా క్రియాద్యర్థక్రీ డధూప" అనువ్యాసమున నివాపరములను సాధించు నీశ్వరభక్తిగూడ మరుగుపడిపోయినది. పండ ఆనంగా భక్తి రూపవిశేషజ్ఞానము. అదియుండుటయే పాండిత్యము. ఇదియే హిందూమతమునకు మెరుగిడునది. అదిలేనిచో గపటవేషమే యగును. ఇది గాక "అస్మా చ్చబ్దా దయ మధో బోధవ్య ఇ తీశ్వరసంకేత శ్చక్తి" అని కాణాచన్యాసమందు శబ్దాధిమర్దయము నీశ్వరుం డొనర్చినట్లు వ్రాయుట వానిది తప్ప. ఏ యెల్లయ్య పుల్లయ్యయో వ్రాసెననుట మంచిదని తోచుచున్నది. ప్రవాహమునగా వాగ్ద్యయని యర్థము గావచ్చును. వాక్యము నకుగాని పాదమునకుగాని యొకప్రథమాక్షరముండునుగాని రెండుండునాయని యాత్యేపించినారు. వాక్యమున కట్లుండనిండు ప్రకృతమనుపద్యమునం దాదిరెండక్షరములకు సార్థక్యము గాన వానిలో నొకటియని యర్థమును. "ఈ యాంధ్రమునకేనా, తదితరభాషలనుకూడనుండునా?" యని యొక్కపక్షము వ్రాసితి. ఇట్లే సంస్కృతముందు లేనియతిప్రాస లాంధ్రముం దేలయని యడుగకూడదను దానికి యజుర్వేదసామ్యము నిచ్చి యుంటిని. ఆసామ్యముండుగూడ కొంతకంగారు నవలించి యే దుమికినట్లు వ్రాసినారు. దురుకుకుండ నిప్పుడు సామ్యమును విశేషపఱచెదను. "ఇతి వేదా స్త్రయస్త్రయ" యను వ్యాసముచే నితరములకు ఋక్సామయజుర్ములు లేని 'గో'యను నక్కరమును కృష్ణయజుస్సునందు, పులివిడి పుట్టియను నట్లు శుక్లయజుస్సునందు వాటిని రెంటిని గ్రహించిరి గదా. ఇతరవేదములయం దుండకుండుటచే నీ వేదమందెందుకు 'గో' మనున్నయే యర్థమగున గదా, సున్న నేయేనుంపగూ డదని త్రోయుటకు శక్యమగునా? అట్లే యీ యాధిక్యమును త్రోయడగ దని యర్థము. వేదము పౌరుషేయమని యపౌరుషేయమని రెండుతెగ లిదివరకే యేర్పడియుండుటచే పౌరుషేయ పక్షము నవలంబించి అక్షరముగాన దిద్దిన పోవునని సాహసించి యడిగూడ సామ్యముగాదనినచో 'అజాగశస్తనముష్ట పృష్ఠ' మను నాశ్లోకలో నీవస్తువులను బ్రహ్మ వర్ణముగా శృణించె నని చెప్పినయార్యుండను వానిని వర్ణమని చెప్పునుగాని కోయుట కలవియునా? అట్లుకోసిన జీవహింసాత్మకపాపం భావగూడు. అన్నిటి కేల యుండగూడదనిన ప్రశ్నయే సరి కాదు. ఆకారము మన కేల తెలియును అంత లోతు కటులు బుద్ధి దగుదు. అట్లే వర్ణమని చెప్పవచ్చునుగాని త్రోయ నెట్లు గను? చదువువారడకుండ నొకగుక్కతో జదువుటకునా అభ్యాసముచే నెక్కువకాలమును గుక్క నాపుకొనిను కొంత కాలముకయిన నాపుట సంభవింపదు కాబోలు. అట్లాపుటయే ముష్ట. ఇది యిచ్చాపూర్వకము. ఇది విధి పూర్వకము, అపుట మను యతి నిరుక్తిగూడ నీ సంస్కృత సామ్యమిచ్చుటను బట్టియే వ్రాయబడినది. విశ్రాంతివిరామములకు నాపుట యను తెలుగుపదము పర్యాయము కాదుకాబోలు, యశస్సంపాదన

(ఈ వ్యాసమునకు సంబంధించిన వాద ప్రతివాదముల నిరకముందు ప్రకటింపజాలము.)

మందు "శ్రేయాంసి బహువిఘ్నాని" యను వ్యాసముచే విధి చేతగాని యిచ్చచేతగాని విఘ్న బాహుళ్యముండును గదా? అట్టి యశోవాచకమునపద్యమును రచించుట కీ నిబంధన మను నొక్కయడ్డుంట సహజమని తాత్పర్యము. అది పంతులవారికి విసోదముగానున్నది. ఇదిగాక ఈ యతిప్రాసరూపశబ్దాలంకారమును బొత్తిగఁద్రోయదగదనియు, రాసురాసు అష్టావధానాదులయందువలె నెక్కువ నిబంధనలకు లోబడి ప్రజ్ఞకు వన్నె దెచ్చుట యుచితముగాని ఉన్న నిబంధనలనుగూడ ఁద్రోసి ప్రజ్ఞ నడఁగజేయుట యుచితముకాదు.

ఇది యిట్లుండ పీఠికవ్రాసిన యాత్యేవలనల్ల నింకొకవి నోదము గాన్పించుచున్నది. నీనికేముందుకో యని కొంచెము దానినిగూడ వివరించుచున్నాడును. ఎట్లన, యజుస్సుతో 'గో' సామ్యముకు గా-రణము స్థానీయమును అరసున్న యాంధ్రముం దుండుటయే. ఇదికాక, ఆంధ్రశబ్దోత్పత్తిగూడ నిందు చమ తాగ్రముగా జేలమన్నది. ఎట్లన. "యజుః అనునప్పుడు" సజాః" అనుస్థలమునందువలెనే "ఇమయశానాంతాః" అనువా ర్తికముచే స్థానై క్యరూపమున నాంతర్యముచేయజరచి యను నికారస ద్యకమును యకారమునకుఁ దెలుగులందు యతిప్రాస లలో నకారముగూడ "ఏవో"యవాయాహ" అను నూత్రలబ్ధ మును సంధిలో "లోపశ్చాకల్యస్య" అను మతాంతరలోపము గలుగఁగా రామకేశవ అనుచో రామకేశవ అనియు 'తస్మా అత్ర' అనుచో తస్మై అత్ర అనువిభాగమును సిద్ధింపజేసే సంభవించిన అకారసామ్యము రాగా, జుష్, కు మధ్యపురం ద్రీత్యాదిస్థలములందువలె ద్రయనునది గూడఁగా వేటూరి ప్రభాకరాశాస్త్రిగారు వాదించు నంధ్రాంధ్రశబ్దములుగూడ సిద్ధమయినవి. ఇది యొకవిసోదముఁ జూడుడు.

ఇట్టియాంధ్రము నేటిది కాదు. ఆధర్వణికమున చండి మంత్రమందు విచ్చేయను నొకపదము గలదు. దానికి వ్యాఖ్యాత లొక రిటులు వ్రాసిరి. "విచ్చే మోచయత్ర తస్మిన్నే వాక్యే కర్ణాటక భాషావిద్భి రాంధ్రభాషావిద్భిశ్చ శబ్దైః ప్రయోగేణ శక్తిగ్రహసంభవాత్ ఘృణీయాదిన్నాథమానాయతవ్యా నితి శ్రుతో తత్పదవ్యసూపాదిభిశ్చపదతాయాః సువంతం పాయ యాము యేతిశ్రుతో నాతే ద్ద్యుభవరరయాః తాసాంనాయాః పృష్ఠే వ్యవర్త తేతి శ్రుతో పృష్ఠపవస్య యోనిపరతాయాః పట్రమంచహంసపవమితి ప్రాకృత సింగళ సూత్రే మంచేత్యస్య సుందరపరతాయాః అన్యత్రచ కర్ణాటక ద్రావిడాంధ్ర భాషాప్రసిద్ధ్యేన శక్తినిర్ణయస్య బహుశోంగీకృతత్వాత్ పికనే మాధికరణస్య తదర్థమేవ విశిష్టప్రవృత్తేః రాభిప్రే చంద్రో దదౌఽస్మాభి ర్వర్ణితత్వాచ్చ భాషాణాం సంస్కృతాపభ్రం శశ్యే నాశేషిదాధే విరోధాభావే నిర్ణాయకత్వా సంభవాచ్చ తంత్రోద్భిలేష్య మంత్రేషు భాషామిత్రాస్యాపి బహుశో దర్శ సేన చరణాయుధాదిమంత్రేషు శోభిత్యాదశబ్దానాం కుక్కుర బాదిష్యేన ప్రవృత్తే శ్చేతిద్రష్టవ్యం అని వ్రాసి యున్నది. దీనినిబట్టియూడవిచ్చేయనుచో "త్యోఽవై త్యే" అను నూత్రముచే వైత్యశబ్దమున తప్ప నితరశబ్దములందు 'త్య' అను దానికి 'చ' వచ్చునుగాన, 'వి'యనునపదగలత్యజ్ ధాతువునకునీయాదేశము రాఁగావిచ్చేరూపముమోచయత్రీయనునర్థము నిచ్చుచున్నట్లు దోచుచున్నది. కాన నీయాంధ్రము వేదకాలమునుండి యున్నది గానినేటిది కాదు కావున నేను వ్రాసినయాంధ్రశబ్దోత్పత్తియు సంగతమే యగును. ఇంకను కొంతవ్రాయవలసియున్నది గాని గ్రంథవిస్తరభీతిచే నింతట విరమించితి ముందు వివరించెదను. (293)

హిందీ - తెలుగు

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు

ఏలయిన నులభశైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష

0-6-0

మొదటి వాదకం

0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ

౧౦-౦౦.

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయ,

7, రంబు శెట్టిబిడి, మృదాన.

సుకర్మములు

ఆయుర్వేద మార్గాండ భిషగాచార్య పండిత హెచ్. సుబ్బారాయశాస్త్రిగారు కవితత్వ ప్రికేసిపాల్ గారు:—

అమరకోశములో దేవలోకపుచెట్లు 5 కలవని యీరి తిగ చెప్పబడినవి.

"పంచైతే దేవతరవో మందారః పారిజాతకః

సంతానః కల్పవృక్షశ్చ పుంసివా హరిచందనమ్"

ఇవన్నియు సర్వకామార్థసాధి నిచ్చు దేవేంద్రలోకకల్ప వృక్షమునకే నామాంతరములని కవిపుంగవులు అభిప్రాయపడి నట్లున్నది. కాని సంతాన కల్పవృక్షములు తప్ప మిగిలిన మందార, పారిజాత, శ్రీచందనములు మనదేశములో పెరుగునవి యెయ్యన్నవి. సుగంధమైనపూలు, కాష్ఠము ఇచ్చుటకన్న మరి యేవరమునుఇచ్చుట గురైతగుము.

సాలగ్రామనిఘంటులో మందార అనఁగా పారిజాత మనియే నామాంతరము వ్రాయబడినది. దీని యితరనామాం తరములగు, కంట రక్తపుష్పః ప్రభవ్రకః, పారిభద్రః మొదలగు దానివలన వాక్చి పలేక బాడినమునకే అన్వయించు నని కొంద రభిప్రాయపడియున్నారు.

కాళిదాసుని మేఘమాలములో:—

'అలకపతితైః యత్ర మందారపుష్పైః' అని ఒక్క చోటను.

'హస్తప్రాప్యస్తబకమితో బాలమందారవృక్షః' అని మరియొకచోటను ప్రయోగము కలదు.

కుమారసంభవములో:—

'కరోతి పాదా వ్రువగమ్య మాలినా వినిద్రమందారరజోరుజాబ్జలీ.'

అనియు,

'అపుతా స్తీరమందారకుసుమోత్పరపీచిఘ, వ్యోమగంగాప్రవాహేషు దిక్షాగమదగంధిఘ.'

అని యుండుప్రయోగములచే దేవలోకసంబంధమైన మందార మనియే భావమగుచున్నది.

హరిచందన మనగా మలయదేశములో పెరుగు గోక్షర్ మను చందనవృక్షమునకు పేరని పద్యపురాణములో కలదు.

"గోక్షర్ శ్రీఖండమోగ్యస్థానే" అని వ్యాఖ్యానము.

రఘునంశము IV—51 లో

స నిర్విశ్వ యథాకామం తటే హ్యలీఢచందనా, ప్రనావివ దిశే ప్రస్యా త్రైతా మలయదర్ధరౌ.

చందనవృక్షములతో నిండియుండు మలయపర్వతము, దర్ధరపర్వతము.....అని యుండుటబట్టి యిది కూడ దేవభూరుహమనియే భావింపవలెను.

అదే VI — 5 లో "కల్పద్రుమాణా మివ పారిజాతః"

"స్థగ X — 11 లో "ఆవిర్భూత మపాంమధ్యే పారిజాత మివాపరమ్".

X — 78 లో "సంతానకమయీ వృష్టి ర్భవనే తస్య ప్రేతుషీ".

కుమారసంభవము VI — 43 లో,

"సంతానకతరుచ్ఛాయా సుప్తవిద్యాగ్రరాధ్యగమ్"

అను నీలాటి శ్రీకాళిదాసవర్ణనలలో పారిజాత సంతానవృక్షములుగూడ దేవలోకములో నున్న కల్పవృక్ష భేద ములుగనే వర్ణించియున్నా డని స్పష్టముగా బోధపడ గలదు. కావ్యనాటకాలంకారగ్రంథములలో వీటిలో ఏదేని పేర్కొనబడిన అది భూలోకసంబంధి కాదనియే భావింప వలెను.

ఓషధీప్రభావము

ప్రీహర్షదేవుని రత్నావళీనాటికలో (నిర్ణయసాగర చాపాఖానా) వత్సరాజు విదూషకునిలో నిటుల చెప్పు చున్నాడు:

కంతే శ్రీపురుషోత్తమస్య సమరే దృష్ట్యా మణిం శత్రుభి ర్నృష్టం మంత్రవై ర్వసన్తి వసుధామూలే భుజంగా హతాః; పూర్వం లక్ష్మణవీరవానరభటా యే మేఘనాదా హతాః పీత్యా శే ౭ పి మహాషణే గ్ధ్రణానిధే గ్రంథం పునర్వినితాః. ఇవట మొదటిపాదము మణులయొక్క ప్రభావమును ,, రెండవపాదము మంత్రప్రభావమును ,, మూడవ, నాల్గవపాదములు చనిపోయినవారినిగూడ బ్రతికించు మహాషణిప్రభావమును వర్ణింపబడినది. ఇట్టి సంతి వసీక శిగల ఓషధులు ఈభూలోకములో చూడనగునా? మహాకవిశ్వరులు చూచియే వర్ణించియున్నారు. తప్పక మనము తస్మయాలై వెదకిన చూడ గలము. (295)

ఆంధ్ర కావ్యపరిచయము

శంకరకవి—హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము

ఈ పేరిట కొంతకాలమునకు వెనుక శ్రీనాథకవిచే రచించబడిన పల్నాటి వీరచరితము ఆంధ్రపత్రికా సారస్వతానుబంధముయొక్క చదువరులకు పరిచయము చేయబడినది. అది చూచి ఆంధ్రకావ్యములలోని ప్రశస్తపద్యముల నెత్తిచూపుచు అందలిశృంగారముల బయల్పరచి వానిని చదువుటకు నుత్సాహము పుట్టించినచో భాషాసేవయు దేశసేవయు నగు నని నాకు వ్రాసియుండుటచే నిప్పుడు మరల శీశంకరకవిహరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము నెత్తికొనుచున్నాను.

ఈకావ్యమునందు అక్కడక్కడ కఠినమైన సంస్కృత సమాసములతో నిండినపద్యములు గలవు. కాని సగటున నిది ములభమైన నున్నదని చెప్ప వొప్పు. లలితముగ పదములు, ఇంపగు లోకోత్పలు, చక్కని వృత్తములు గలిగి సంభాషణ శక్తిని వ్రాయబడిన ఈగ్రంథము చదువ మొదటిపుటనుండి తుదివరకు అమృతధారాప్రవాహమువలె హృదయము నలరించుచుండును.

కాని ఒక్కమాట. ఏతెలుగు ప్రకమునైన తీసి చదువునప్పుడు ఒక్కసారి చదివి అర్థము కాలేదని పారవేయగూడదు. మొదటిసారి అర్థము కాకపోవచ్చును కాని చదువునప్పుడు శబ్దప్రయోగములను వృత్తిరీతులను మనసున కొక రీతి ఆనందమును కలిగింపక మానవు. రెండవసారి చదువునప్పుడు అక్కడక్కడ కొంతవఱ కర్థమై కొంతతృప్తి కలుగును. మూడవసారి నాలవసారి చదువునప్పుడు పూర్ణానందము పుట్టును. ఇట్లు మూడు నాలుగు పుస్తకములు చదివినచో మనభాషలో నెట్టి యమాల్యదములు గలవో, మనకావ్యములలో తేనె లుట్టిపడునెట్టి రసపట్టులు గలవో బోధపడి యీరసముల గ్రోలి యానందించుభాగ్యము కలుగును. సద్వర్తన మలవడవలెనన్న, సదాచారము లబ్బవలెనన్న దేశమర్యాదలు తెలియుటకు దేశభిక్షానము కలుగునిమిత్తము మానదైర్యకౌర్యాదిగుణోభితమైన శీలము చక్కబడుటకై మనయనయనతీజన మెల్లరకును మన సారస్వతముతో చెలిమి కావలయును. ఇట్టి చెలిమి లేక పైగుణము లలవరచవలె నని యత్నించుట జల్లెడలో నీటిని మూటగట్టి జూచుటయే కాన మనవారు దీని విలువ నెఱింగి మనసులుదురు గాక.

ఇక మనగ్రంథప్రశంస ఈకథయం దెఱింగినరీతి నింద్రునిభావోపసృష్టి విశ్వామిత్రుల వివాచముతో నారంభ మగును. ఈవివాద పేరికి పెద్దదై విశ్వామిత్రునిచేత, ఉ. ఏవిధమైన జాట్లకొని యే జలపట్టుత్రీశంకుపట్టు నా! నావిధిలీలం గపటనాటకము ల్పచరించి ధైర్యలక్ష్మీవిభవంబు మామి చలచిత్తుని జేసి యసత్యవాక్యమూలే కేరదుర్మసిమఁ బలికించిన బన్నిద మేమి చెప్పమా.

యనియు పిదప వసిష్ఠుచేత

ఉ. నీవును నిన్నుఁ బోలెడు మునివ్రవసు ల్పదివేలు గూడి మా!యావనరాశి మంచి హృదయంబు గలంచి మహాగ్ర దుఃఖసం భావితఁ గాంగఁ జేసినను భాషములో నలుమాత్రమైన నా! భూవరవంశేనర్థమందు బొంకమి కెంతటికైనఁ జాలెదన్.

మ. తన సామ్రాజ్యము వాసినన్ కులవధూత్తంసంబు వర్ణించినన్ తనయం దీర్చిన హీనకృత్యములచేత స్వర్ణశం బొందినన్ మనటం గుందిననాన రేంద్రుడుమనోవాక్కాయకర్మంబులం దన్యతం బాడిన నాప్రతిజ్ఞ విను విశ్వామిత్ర చిత్రంబుగన్.

ఈవాక్యములె ముందు నడచినకథకంతకును మూలదీజములు. ఇంతియే కాక ముం దేమేమి రాసున్నచో అవి యన్నియు విధివశంబున వసిష్ఠునోటఁ బలుకఁబడెను. ఇట్టికష్టంబులకు గుఱియగువాడు హరిశ్చంద్రుడు. సత్యవాక్యమునిలుపుకొనవలసిన వాడు హరిశ్చంద్రుడు. కాని యీ కార్యనిర్వహణభార మంతయు హరిశ్చంద్రునియధాంగి, అతని ధైర్యమున కాటపట్టు అతని హృదయసామ్రాజ్యలక్ష్మీ యగు చంద్రమతివైఁ బడినది. ఈయమ యాతని కెట్లు తోడునీడ యై నిల్వినదియు పాఠకులు చూడ గల్గుదురు.

దేవేంద్రునభ ముగిసినపిదప విశ్వామిత్రుని హరిశ్చంద్రునియొద్ద కరుగ నీరాజచంద్రుడు మునిపుంగవున కిచ్చిన స్వాగతమువలన హరిశ్చంద్రునినినయశీలత స్పష్ట మగుచున్నది. ఉ. కాశికమానవర్య కడక న్నను ధన్యుని జేయఁ గోరి

వేం! చేసితికే గృతార్థమతిఁ జెందితి సాంగమహావ్యరక్తియా కాశలపుణ్యసంపదలు గాంచితి మించితి రాజకోటిలో వాసికి నెక్కితిం దగినవాంభిత మెయ్యది వేడుఁ డిచ్చెదన్.

ఇట్టి వినయశీలభామణిని నంతలపాలుఁ జేయ నీసునఁ బుట్టినబుద్ధిచే బుష్టి రాబోవు ఘోరనాటకమును నిర్దయహృదయుడై సాగించెను.

ఇందుకుగాను మొదటిసృష్టి హృదయగసమాహము. వీనిదారుణకార్యంబు లీవచనంబుచే కవి వర్ణించియున్నాడు.

“ఇట్లనల్పవహనానాతుర్యంబునం గల్పించి పంచిన నమ్మగ్గఱగవ్రాతంబులు గణనాతీతంబులై యొక్కడఁ జూచి నం దామయై యొక్క మిగిలి యొక్క మొగిం చిక్కటిల్లి పెక్కుదెబ్బంగల నత్తంతభయంకరకృత్యంబులం జెలంగి ఫలితంబులకు కలమాదిసన్యంబులు మేసి వడద్రోసి మట్టి మల్లాడియు నారామంబుల నిత్తుదండం బులు ఖండంబులు గావించియుఁ గదళీతరవంసంబులు విదళించియు మల్లి కామాధిపీద్రాక్షాది లతావితానంబులుత్రేంచియుఁ గొమ్ములఁ గోరాడి తటాకంబులు పటాపంచలు గావించియుఁ గ్రమ్మి యందంద కేంద్రమొకలం కులం గలంచి కారియఁజెట్టియు గోష్ఠంబుల గోవత్సనికాయంబుల నపాయంబు నొందించుచు జనపదంబుల మనుష్యులం బొదిచి చదివెయు బహువిధంబులఁ గోలాహలంబు నేయుటయు హోహలవిషజ్వాలా జాలంబులచేత దేవదానవానీ కంబులుంబోలె ననేకంబులు మహీప్రజాసంఘంబులహీనభయంబున మొఱియిడుమం జని హరిశ్చంద్రనరేంద్రుం గనుంగొవి సర్వాంగసంగతోర్విమండలంబు లగు దండ ప్రజామంబు లాచరించి మస్తకస్పృశసహస్రారవిందులై యిల్లనిరి”

పిదప కనకమృగము వచ్చును. ఈమాయాకనకమృగమునం దానఁ జేసి రాజు దాని జెంటాడి గానిఁజెందెను. ఇట్లే పాపము రాముడును నొకకనకమృగముచే మోసపోయెఁగద. ఈనృపనత్తముల నేల ననవలె మన బోడి జన సామాన్యముగూడ నీమాయాకనకమృగాశేచే నీడ్వఁబడియె గద పలువెతలఁ గుందుచున్నాము.

చ|| నిలిచినభానువంశజుడు నివ్వెఱఁ గంది తదియభిధమంబులు పలుమాటు చూచుచు నపూర్వమృగం బిది దీనిమేమి బిట్టలయ రయంబునం దఱిమి యల్లనఁ బ్రాణముతోన పట్టి నిర్మలమతియైన లోహితకుమారున కిచ్చెదఁ గలిసల్పగాన్||

ఈమృగశీలల రెండు నీపదద్యంబులలో నెంతో మనోహరముగ వర్ణించియున్నాడు గాని వాని నిక్కడ బొందుపఱచుట గ్రంథవిస్తార మగను.

అనంతరము రాజును వేధించినది కామినీయంత్రము. చండాలకామినల ప్రవేశముతో నృపుని కష్టపరంపర లారంభమైనవి.

తే|| పసిడిమేడలలోనఁ బూఁబాన్ములందుఁ బొసఁగ నీయిందు వనవలఁ బొంది తేని! బొందితోడనే జంభారీపురికి ననుతు ననఘనర్తమండల భవజ్జనకునల్ల|| అని విశ్వామిత్రు డనరా జిట్లనియె.

తే|| కులము దిగఁదాఁచి మీ మాలెతల వరించి! కాంచు గీర్వాణ లోకసౌఖ్యంబు లాల్లఁ బంతమున రాజ్యమైన వర్జింతుఁ గాని! నలము కొని యెన్ని చెప్పినఁ గలము విడువ.

దీనితో హరిశ్చంద్రునిరాజ్యము మునిచంద్రుడు చే జిక్కించుకొనియె. ఇంతటితో హరిశ్చంద్రమంబున కిక్కట్టి లారంభమాయె. ఇప్పటినుండియె నృపనత్తమున కాలేనహృదయేశ్వరి యెట్లులు చేయూతయై నిలువంబడియెనో స్పష్టమగును. క|| మా రిక నేమియు బలుకక; ధామణీయంతయును గాధితనయుని కిడుకక! ధారాపూర్వకముగ నని! వారితమతి దానమిందు ననుధీధాకా.

ఈసతీలామయొక్కధీరమతికి సంతసించి నిజనాథుం దెట్టిహర్ష మొందెనో గనుడు.

క. ఆహో యీసతి విహిత, వ్యాపారము లెంత యొప్పె నను మాటవరా! రోహులు గలిగినపతులకు నూహింప నలభ్యవస్తువొకటియుఁ గలదే.

క. తనచేయుధర్మమునకును! మనమున వేఱొందుతలపు మాని ప్రమాదం, బొసఁగూడ మెలఁగ నేర్చిన! తనమధ్యయె వానిపాలి దైవం బరయన్.

చంద్రమతిప్రయాణాయాసంబు గనిన హరిశ్చంద్రు మనస్తాపము మనహృదయమును గూడ తల్లడిల్ల జేయును. నీ. వదలి క్రొమ్ముడి వడి వాడిమాల్యంబులు వేమాటు మోముపై వ్రేలియాడ, నీరము ల్దోయ్యో నెడ లేమి నుత్తరీయాం

చలములు కంటకావృతము గ, ఘనతరారతముచేఁ గందిన మైదీఁగ ననివిరళపురుగుదువులు వొడమ, సోన లై సాంజనాశుజలపూరంబులు పాలిండ్లపై దిగి పాటుమండ

నందనుని జంకనిడుకొని నడచినడచి యలసి యను గొకయామడై యరుగుదెంచు! చంద్రమతిఁ జూచి యాహరిశ్చంద్రనృపతి! యుల్లమునఁ జింత యెంతయు నుప్పలిల్ల.

నీ. భాసురమణియు ప్రాసాదనిశ్రేణు లెక్కంగ నోప దీయిందువదన! కోమలశశికాంతకుట్టిమధులములు మెట్టంగ నోప దీమెఱుగుబోడి! మదిరారామ నీమాసమీపంబుల విహరింప నోప దీ విద్రుమాక్షి! పోషితవకీరపోతంబుఁ గంగల ధరియింప నోప దీ హరిఃనయన! నగము లీరీతి నాలోహణంబుఁ జేసి! మొనసి యేమాడ్కి గమనించి మొరప నేల! భయదకాంతారధామ లెబ్బంగఁ దఱిసి, కొడుకు నేచందమున నెత్తుకొనియు వచ్చె.

కాని మనలతోంగు లిందున కందునకు గూడ సమగ్ధులు సర్వశ్రీమతులైనప్పు డన్నివిధముల మొయమాతల జఱపించు కొనుచు అతిసుకుమారముగఁ బెరుగుదురు. విధి వ్యతిరేకమై సప్తమ మేరలేని ధైర్యసాహసాదిగుణంబుల మానమ్ము నిల్పకొని వివదల్చి దాటి జయముగొందురు.

వ. హోగ్రదావాసలం బరణ్యంబు నిరవశేషంబుగ దహించుచు వీరిమట్టు ముట్టఁ జంద్రమతి యాచిచ్చుఁ జొచ్చి కొంచెమైన మచ్చలేక వారిని గావఁగా హరిశ్చంద్రుని ధైర్యంబునకును హర్షంబునకును మేరలేదు. ఆపె నిట్లు కొనియాడె. తే. రాజముఖ నాకు నవకీర్తి గాకయూడ! నీవ ప్రాచితి వీసంయమింద్రతనయుఁ! గాన నారసిమాడ నీకారణమున! మానిధన మిచ్చి సత్యంబుఁ బూనఁ గల్గు.

ఈ యాశ్చర్యంబు గని విశ్వామిత్రుండు చంద్రమతీలలా మపాతివ్రత్యమహిమ తనపతోమహిమకంటె నెక్కు డని ప్రశంసించుచు మనోధైర్యమును కోల్పోవుచుండె. ఈమెతో గూడి యున్ననృపతి “ఏ! యంకిలి బొంద కెట్టిభయదాపవ లైనను నిస్తరించుదున్! శంక వసించువకుండెడిని చంద్రమతీసతికారణంబునన్” అని తలపోసి వీరి నెట్లైన వేఱుచేయ సాధనంబుల నెమరుచుండె.

నక్షత్రకుడు గూడ చంద్రమతీపాతివ్రత్యమహిమ కాశ్చర్యమును బొంది యామెయాన్నత్యమును హరిశ్చంద్రుని యచ్చుప్రము నిట్లు మెచ్చుకొనియె.

ఉ|| ఎట్టితపంబొనర్చెనో మహిం బరమేశుడు మెచ్చునట్లుగా! నెట్టి విశేషదానము లహీనతఁ జేసెనో యెట్టి తీర్థముల్! మెట్టెనో పుణ్యశీలమున మించి జగన్ముతి గాంచినట్టిని! న్నట్లుపుడేవిఁగాఁ బడసె భానుకుల! త్రముఁ డంబుజాననా!

నక్షత్రకుని దుర్బోధలకు చంద్రమతి చెప్పినవ్రత్యుత్తర మంతయు నిక్కడఁ బొందుపఱచువలసినదే గాని స్థలము చాలమికి వగచుచు నాపె భగవద్భక్తియు భర్తృవిశ్వాసమును చాలు నొక్కపద్యమును వ్రాసెద.

క|| గాధితమాజాని మాయాంభోధికా మద్భర్త యేల మునిఁగడి గిరిక! న్యాధవు న్నేహద్రోణిక! సాధనముగ నిస్తరించు సంతయ మేలా||

నక్షత్రకుడు ధనమునిమిత్తమై నిష్కరములాడుతఱి సార్వభౌము డేమార్గమును దోపక దీనవదనుండై మిన్నకున్న నిశేకుం గాంచి చంద్రమతి పల్కినపలుకులు వేదికలపై నెక్కి ఘనోపన్యాసము లిచ్చువారిగూడ పఠనీయంబులై యున్నవి.

ఉ|| నిండినవేడ్క లోకములు నిత్యము సన్నుతీచేయ ధారుణీ మండలమెల్ల నేలిన సమగ్రయశోవిభవుండ వీవు మా ర్థాండకులేశ మూఢునివిధంబున భ్రాంతి వహించి చింతమై నుండుటపాటిగాదు ధృతి యుల్లమున నిలసిల్లఁ జేయుమి||

తే|| మోసముగ నప్పదీర్చకమున్న యొక్కఁగడియ తడవైన మితి సరి గడచెనేని! క్షీణితేకేళర నిన్ను బొంకింపఁ బూని! కంకణము గట్టుకొన్నాఁడు గాధిపట్టి.

ఆ|| పార్థినేత యడవిపాలు వ్రావించిన! చంద మిమునీంద్ర నందనుడు! కినిసి ఋణముదీర్చు మని మిమ్ము మాటికిఁ బరువభాషణములఁ బలుకు తెల్ల||

తే|| అర్థమున కిప్పు డొందుపాయంబు లేదు! వినుము ధీరతతో నను విక్రయించి! తీర్పు సగ మైన నేడు గాధేయుఋణము కడమ కొక్కయపాయంబు గలుగు నెల్లి||

క|| భూవర వివరింపగ భా! ర్యావిక్రయపాతకంబు నైనను బాయం!గావచ్చుఁగాని మఱి మి!థ్యావాగ్దోషంబుఁ బాయచర మెవ్వరికె||

సాక్షి

[నందూరి బంగారయ్యగారు]

((సారస్వతసమాజము))

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

నాటకములలో పీఠాధిపతి ప్రకృతిజ్ఞాన మధురతావహము నది. దానిని విమర్శించుట కిది తావుకాదు. కానీ సాక్షిలో పీఠాధిపతి ప్రకృతిజ్ఞాన మంత ప్రశంసాపాత్రముకానేరదు. ప్రకృతిజ్ఞానమును చూపుటలో రెండువిధములు. విషయమున కెంత కావలయునో అంతమాత్రమే చూపుట మొదటిది. అట్లుగాక యనవసర పాండిత్యప్రకర్షణమునకు బూని, స్థానమున, ఆస్థానమున తనకు వచ్చిన జ్ఞానమంతయు చూపించుట రెండవది. నాటకరచయిత పీఠాధిపతి ప్రకృతిజ్ఞానము మొదటితరగతికి చేరును. సాక్షిలో పీఠాధిపతి ప్రకృతిజ్ఞానము రెండవతరగతికి చేరును. మొదటితరగతిలో కలము కవి చెప్పినట్లు నడుచుచున్నది. రెండవతరగతిలో కవి కలము నిచ్చవచ్చినంతిని త్రిప్పకొనజాలక దానికీడుకలయు గుడ్డమును స్వాధీనమందుంచుకొనజాలని రాత్యులె పరిహాసపాత్రుడగుచున్నాడు. అనవసర ప్రకృతిజ్ఞానప్రకర్షణమునకు సాక్షినుండి యదాపరణములు వేరుగ తీసిచూపవలసినదే. 'మాడు' అనసంఖ్య ప్రాముఖ్యమునుగూర్చి యొకయుపన్యాసమున నాలుగైదు పేజీలున్నవి. 'ఏడు' అనసంఖ్యనుగూర్చి యొకచోట రెండుమాడు పేజీలున్నవి. "అబ్బ ఎన్నెన్ని గ్రంథములు చదివినాడురా వ్యాసకాండవో?" అను నాశ్చర్యము మనకు కలుగవచ్చును. కాని వ్యాసకాండవే మన కాశ్చర్యభాసమును గలిగించుటకు వ్రాయుచున్నాడో లేదు. వ్యాసరచయిత ప్రధానోద్దేశ మానందమిచ్చుట. ఆప్రధానోద్దేశమున కిచ్చుట భంగము కలిగినది. ఈపదార్థముల కేళ్లన్నియు నిచ్చుటనే మనము సేర్వకొనవలయునా? నిఘంటువులు విజ్ఞానసర్వస్వములు చూచుకొనినంత కంటే సగదిజ్ఞానము రాజాలదా? ఎట్లు చూచినను లక్ష్మీనరసింహరావుగారి సాక్షివ్యాసములలో నిగ్రహాక్షి మందునకైన నున్నట్లు కానేరదు.

ఇక హాస్యరసమువిషయమున హాస్యరసమునకు లక్ష్మీనరసింహరావుగారు క్షీరసాగరమువంటివారు. కాని వారి హాస్యరసమునంతనుగూర్చి యిచ్చుట వ్రాయుటకు తావుచాలదు. మీదమిక్కిలి యప్రస్తుతము కూడ నగును. ఆలోచించి చూడగా పీఠాధిపతి నాటకములందు వర్ణించిన హాస్యరసముకంటే 'సాక్షి'లోని హాస్యరసము మిక్కిలి నికృష్టముగా గానవచ్చుచున్నది. విమర్శించిచూడగా హాస్యమును బట్టించుటకై సాక్షిలో పీఠాధిపతి దారమార్గముల నుపయోగపఱచిరి. రసోపపత్తికి మనజులను వర్ణించి హాస్యము బట్టించుట యొకసాధనము. ఇందులకుదాహరణము బొట్టయ్యసెట్టి- ఆతని యిల్లడిచేయి- సభాభవనప్రవేశమున కాలని కున్న పెద్దయవరోధము- నాధునిక కవియగు నన్నాసాహెబు మొదల అధికవియగు నన్నయభట్టు మొదల నధిక్షేపించు వాణిదాసుడు- వినువాడున్నయెడల వినునట్లుండ కథలను జెప్ప జంఘాలశాస్త్రీ- వీరినిగూర్చిన చిత్రచరణు- మనోహరములు కాకపోవు. హాస్యమునకు రెండవ సాధనము సామాన్యము చిన్నవిషయమును పెద్ద పెద్ద సమాసములలో జెప్పట- డప్పుల చప్పుడునుగూర్చి వర్ణించుచు దిగజర్జరవిదారణదారుభావము లగు డప్పుల చప్పుడును. పొడుముపట్టు చేరబట్టుకొని యనుటకు మారుగా నానికాచూర్లనిర్మిద్రుముద్రాభివ్రుదు యనుట. హాస్యమునకు మూడవసాధనము-సంకరభాషాప్రయోగములు- వివర్తిత భాషాంతరీకరణము- ఇది కల్పింపరానివిధముగా యుపన్యాసమున జూడవలెను. నాలుగవసాధనము- సహజతను ప్రతిపాదించుట కయి కొన్ని కొన్ని లక్షణములను గల్పించుట. అయ్యంగారి "ఉక్కాదుంగో" ఆచార్యులవారి "తిరుప్రపత్తి" యందులో జేరును. ఇంకొక సాధనము విషయమున యంశముల కేవల తరము లగు నుపమానములను గల్పించుట. తులసిబృందానములో నల్పావచనము చేసికేదో చేసిననివ్రాయుట. ఇది మిగుల గర్హ్యము. ఇక నాటకసాధనము-ఉత్కృష్టమయినయొక పద్ధతికి నీచమయిన యింకొకపద్ధతికి సామాన్యలక్షణములు గల్పించుట. దీని నింగ్లీషులో 'Analogy' అందురు. తెనుగులో నుదాహరణములిచ్చిన విస్తృతముకాక గలదు. "బ్రహ్మ నూత్రపకమును మాని రై నాట్లు మునిసూత్రపారాయణ మొనర్చుటా? సంధ్యాద్యయాగ్నిహోత్రములు మాని సంతోధూమ చృదవర్తి కాపానమొనర్చుటా" ఇత్యాదులు. పొడుము దుకాము- తెట్టిన బ్రాహ్మణునిగూర్చిన వర్ణనమిట్టిదే. ఇట్టి సమాన

లక్షణములు గల్పించుటయందు పీఠాధిపతి వ్రాసి మొగముమొత్తించి వైచి నారు. హాస్యమున కేడవసాధనము- 'టాక్సి' 'తిరకాసు' 'పంజీ' 'గవ్-చిప్' మున్నగు విచిత్రపదములను వాడుట. ఎనిమిదవసాధనము-విలక్షణాన్ని వేళములుగల్పించుట. అది మిక్కిలి యుత్కృష్టసాధనము. ఈ సాధనమును పర్యదా పీఠాధిపతి నుపయోగించినట్లు గానవచ్చుచున్నది. స్వర్గమునకు పోయి బృహస్పతిని దర్శించినజంఘాలశాస్త్రీ పంటలు తేనెని మొలకెట్టుట, అటువదియేండ్లలోని యగు నూకిసాని "చినదానరా" యని పాడుచు నభినయించుట సభలో ప్రార్థనముగావింపవచ్చిన చిట్టిశాస్త్రు లీలకోడివలె చెల్లకొనవచ్చునట్టి "అంబాపరాకు, భగ్గిణిలో" అని గంతులువేయుట, పోయిన దోసకాయచెంబును వెదకుకొనుచున్న యగ్ర్యతునిగూర్చి మన సలుగారు "మనపెద్దమ్మకా రెక్కడ" నని సగౌరవముగ కరణముగారిని బృచ్చించుట యిట్లెన్ని చెప్పగలము? హాస్యరసోపపత్తియన యుపయోగించిన వింక సెన్నియో సాధనములున్నవి. ముఖ్యము లగువి యివి. కాని యీయన హాస్యరసము సాక్షిలో ననేకస్థలములందు పచ్చిగను మోటుగనునున్నది. తోలుబొమ్మలలో నేమి మఱికొన్ని వ్యాసములలో నేమి యది మిక్కిలి వెగటుపుట్టించుచున్నది. ఒక్కొక్కచోట హాస్యమును బలవంతుముగ బుట్టించునెంచి పుట్టింపనేరక పరిహాసపాత్రు లగుచు నచ్చినారు. సాక్షిలోనున్న హాస్యములో సానుభూతి తక్కువ. ఈయంశమును తరువాత విశదీకరించును.

సాక్షి; స్వేచ్ఛెటరు.

శ్రీ కూచి నరసింహముపంతులుగారుసాక్షి 'స్వేచ్ఛెటరు' వంటిదని వ్రాసినారు. దాని ననుసరించియే కాబోలు నాచంట వేంకటరాయశర్మగారుకూడ నట్లేచెప్పినారు. అనేకు లావిధముగ నే తలంచుచు లక్ష్మీనరసింహరావుగారు తెనుగుభాషకు (Addison) వంటివారని పలుకుచున్నారు. ఇది యొకపెద్ద భ్రమయని చెప్పకతప్పదు. 'సాక్షి'కి 'స్వేచ్ఛెటరు' నకు తారతమ్యమెక్కుడుగానున్నది. కాని సామాన్యధర్మములు తక్కువ. 'స్వేచ్ఛెటరు' అనుమాటకు 'సాక్షి' యను నామము సరియయిన భాషాంతరీకరణమే యగును. స్వేచ్ఛెటరుకు సాక్షికి నొక్కటే యుద్దేశ్యము. రెండును సంఘసంస్కరణమునకు నీతిప్రచారమునకే బయలుదేరినవి. కేవలము నీతి నీతిగనే యుపదేశించుట వలన జనులకు రుచింపవనియు పంచదార యనుపానముపెట్టి తిక్కును నావధమును దిసిపించు చైద్యునివలె హాస్యరస మనుపానముపెట్టి నీతి సుపదేశించుట మంచిదని రెండుపద్ధతులును గుర్తించినవి. రెండింటియందును దయ్యములు మున్నగు సామాన్యవిషయములు కొన్నిమాత్రమే చర్చింపఁబడినవి. కాని విషయమునడేమి, కైలియండేమి, హాస్యరసప్రయోగమునడేమి రెండింటికి విశేష తారతమ్యముకలదు.

స్వేచ్ఛెటరు వ్రాసినవ్యాసములన్నియు చిన్నచిన్నవి. సాక్షి వ్రాసినవ్యాసములలో నిరుదయిముప్పది పుటలనుకొక్కొక్కవ్యాస మున్నది. కాని ఈయాయువది పుటలలో నున్న విషయములకంటే నారెండుమాడుపుటలలో నిమిషవిషయమే యధికముగ నుండును. అదిగాక 'స్టేలు' మున్నగు వారు వ్రాసినప్పుడు "స్టేలు" మున్నగు మధురవిషయము లనుగూర్చిన చర్చలు గలవు. స్వేచ్ఛెటరులోనివ్యాసములన్నియు సెలయేళ్లవలె మెల్లడక బాటుచుండును. సాక్షిలోనివ్యాసము లన్నియు జలపాతములవలె చెంగుచెంగున దుముకుచుండును. సాక్షిలో నక్కడక్కడ నాంధ్రుల సంఘజీవనమునుగూర్చిన కొన్నియంశములను సభ్యులవర్తనమున వ్యక్తీకరింపఁ బ్రయత్నించెనుగాని యిందు కథాంశముకన్న నుపన్యాసాంశమెక్కువగుచున్నది. 'స్వేచ్ఛెటరు'లో "కవర్లే పత్రికలు" మున్నగునవి నవలవలెనుండును. కావున 'స్వేచ్ఛెటరు'లో "కథాంశ"ము నీతిభోధక సాధనముగా నుపయోగింపఁబడి యుండ గా సాక్షిలో నెంతసేపు నుపన్యాసములే యధికముగా నుండుటలోపమే. యథార్థములేమో యని భ్రమకల్పించు కథాంశముల కున్న శక్తియుపన్యాసముల కుండదని మహానాటక రాయగు పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావుగారి సందర్భమును గ్రహింపకుండుట శోచనీయము. మఱియు "సాక్షి" లోకాచార్యులు మున్నగువారి స్వభావములను వర్ణించి విడివిడిపెట్టేనే గాని వాని నుదాహరించు కథాభాగము పెంచలేదు. అచ్చులచ్చుట విస్ఫుంగములులేనవి కాదు. కాని అది యొకపెద్దవిశేషము కాదు. అది గాక 'స్వేచ్ఛెటరు' లోని "సర్వోజి" వంటి స్నేహయోగ్యములగు పాత్రములు సాక్షిలో లేవు. నలుపురైదుగురు వ్రాసిరి-కావున 'స్వేచ్ఛెటరు' లోనక్కడక్కడ పాత్రములనుగూర్చి పరస్పరవిరుద్ధాంశము లున్నను తుంతవ్యములు. కాని సాక్షిలోనేయొకచోట జంఘాలశాస్త్రీ కింగ్లీషే మియురాదని ("Prosecution") అనుమాట నాచెవిబడినది. అనిచెప్పెను అట్లుచూపి మఱియొకచోట నాతడు షేక్స్పియరును గూర్చి, In Memoriam ముగూర్చి పలుకుట యసంగతముకాదా?

స్వేచ్ఛెటరు కైలి తరవాణిలేటవంటిది. సాక్షి కైలి వరద కాలములోని గోదావరీప్రవాహమువంటిది. ఈవిషయము నిట విపులీకరింప నక్కడలేదు.

మిత్ర దర్శనము

[భమిడిపాటి రామసోమయాజులుగారు బి. ఏ.]

పశ్చిమాకాశవర్ణనం - పవనఃగాంచి
కాంచి క్రమేణ నీటితో - గర్జలఃజెంది,
యెదుటిప్రకృతిని దెలియని - దృష్టియందు
కరముః జాచిన నందెడు - కరణి నిడుగొ
నిలిచి నవ్వుచున్నాడు - స్నేహితుండు!
మల్లెమొగ్గులు వికసిత - నల్ల సిల్లు
చల్ల గాలులు నామేన - మెల్ల నాడు
నెచ్చెలిమొగంబు నవ్వుల - నించుమించు
వేటొకం డేడి నాకంటె - బృద్ధిలోన?
పూర్వసఖజీవనము నిల్చు - సొందునట్లు
జ్ఞప్తి కలిగిననిముసాన - గాకయెప్పుడు
మానవుడనిజసౌఖ్యము - నూనగలడు;
కష్టపూరితసంసార - కాననమున?

(830)

హాస్యమునుగూర్చి చెప్పవలసినవిషయము ఎడిసన్ హాస్యములో సానుభూతి యుండును. ఎవరినైన దుర్భాగ్యుని గూర్చి వ్రాయునపుడు ఎడిసన్ హాస్యములో నుదాహరణ కరుణరస మాత్రని చెక్కిల్చి నీమలలో ప్రతిఫలించుచు మనకు గనవచ్చుచునే యుండును "అయ్యో పాప మీతడు తెలియక తప్పు చేయుచున్నాడే" యని యాతడు దోషినిగూర్చి వ్రాయునపుడు, చెడిపోయిన కొడుకునుగూర్చి చెప్పకొనవలసినవిషయము నప్పటి తల్లివలె పరితపించును. హృదయమున నున్న సౌహార్ద మాతనిరచనల కొక మార్గము నొసగును. సాక్షి కార్తెలవలె దోషులనుచూచి తీరినికోపము వహించును. దోషమును ఖండించునపుడ తాని కనుగొలంకు లెట్టుబడును. ఎడిసన్ వర్ణించునది మాతృప్రేమ. సాక్షికురియునది పీఠరసము. అందువలననే సాక్షిలోని హాస్యములో సానుభూతి తక్కువ యని నేను చెనుక వచించితిని. ఇంకొక్క భేదము 'ఎడిసన్' హాస్యరసము వెన్నెల లేటవలె హృదయమును మాత్ర ములిరించి యొక్క చిటునవ్వునుమాత్రము గలుగఁజేయును. "సాక్షి" హాస్యము పకపక కడుపుబ్బనట్లునవ్వింపును. కాని స్వేచ్ఛెటరుహాస్యములో నున్న మంజులత, నిగ్రహము, సాక్షిలో కానరావు. సాక్షిలో నొక లిఖమగు వెట్టిఛాందసము మోటుదనము నున్నది.

మొత్తముమీద సాక్షి యుత్తమగ్రంథరాజములలో జేరదు. ఇది పామరరంజకముగా నున్నంతగ రసికాభిరామము కాజాలదు. ఇందలి ప్రకృతిజ్ఞానము పలుతావుల ననవసర పాండిత్యప్రకర్షణముగా నున్నది. ఇందలిహాస్యముబలిష్ఠ మేయగునుగాని నాతిమృదులమయినది. ఒక్కొక్కచో నసభ్యతలోఁగూడ జేరును. కైలివిషయమున నిటివలరచనాకాతూహలముగల యువకులెవ్వరును సాక్షివసుకరింపకుండురుగాక యని నేను కోరుచున్నాను. ఏలనన నది కత్తిసామువంటిది. భాషలో నసాధారణశక్తి యున్ననేగాని యాతెలిని నిర్వహించుట కష్టము. ఒక్కొక్కచో సాక్షిని సాక్షియేయనుకరించుకొనఁ జాలకపోయినాడు. అట్టిచో నితరులమాట వేటుగ నింక జెప్పవలయునా? ఇంతకు నిది యత్యుత్తమకైలి కానేకాదు. అనేక విషయములనుబట్టి యంతకంటే సుత్కృష్టమైనది యనుకరణయోగ్య మయినదియునగు శ్రీ వీరేశలింగముగారి స్వీయ చరిత్రము, సత్కృతచిత్రము మున్నగు గ్రంథములలోని కైలి ననుకరింపబూనుట యధునాతనరచయితల కాశోగ్యకరము. పరిసర చిన్నచిన్న "కానుగుచెట్టు" మున్నగుకథలలో సరసింహరావుగారు వ్రాసినకైలి ననుసరింపవచ్చును.

కాని 'సాక్షి' కున్న ప్రచారము సరసింహరావుగారి యంతరగ్రంథములకు వేనికెరదు. ఈయననాటకము లనినచో మనపారికి తలకంటగంపు. ఈయన 'సాక్షి' యనినచో బ్రతిపక్షులయిన శిరసావహించురు. నిజమున కొక్కపద్ధతరచనవిషయమునక దప్ప నాటకరచనలో సరసింహరావుగారికి సరిపోలు కవిచంద్రుడు తిక్కనతరువాత నింతవఱకు గలుగలేదు. కొన్ని ముఖ్యాంశములయందు దీయన షేక్స్పియరును కైలియు మైచేయి యనినచో సతితయొకై కానేరదు. ఎందులకు భూషింపవలయునో యందులకు భూషించి ఎందులకు దూషింపవలయునో యందులకు దూషించి రచయితల నాంధ్రులందరినిననేగాని వాజ్మయ మెట్లభివృద్ధి గాంచగలదు? మఱియొకమాటు లక్ష్మీనరసింహరావుగారి నాటకకళావైభవమునుగూర్చి ముచ్చటించుకొందము. (151)

బొంబాయి

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

బొంబాయి శాసనసభ

ఆగస్టు 4:—క్రిందటిజాబున శాసనసభా సభ్యులలోనుండి గూర్ఖా ముచ్చటించకపోయింది. శాసనసభాసభ్యులన్నియు సాంతముగా ముగిసినగాని, ఎంతవరకు రాజకీయములమార్పులు జేశాభ్యుదయమున కనుకూలమో యను ప్రశ్న నాలోచింపజగదు. ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము లన్నియు, నొకమాత్రాగాజరగానివార లాలోచించిన, ఎంతవరకు మద్రాసుశాసనసభయందు, బొంబాయి పరిశీలనలంటి పరిశీలనలయందు జేయు కేంద్రవలయునో గోచరింపగలదు. అందులకు, తీర్మానముల నొకటి జాగ్రత్తగా నాలోచించెదను.

పక్షములు

బొంబాయి శాసనసభయందును, వివిధములగు పక్షములు గలవు. సర్వజనాంగీకృతములగు పక్షములపై నాధారపడిన పక్షములుగాక, మద్రాసునవలె కులపక్షములపై నాధారపడునవియు, కక్షయే ప్రధానముచేసికొన్నవియునగు పక్షములులే పోలేదు. ఈపక్షములకు సాధ్యమయినంతవరకు సుస్వయము కలుగగలంతటి, ఉద్యమములుగాని, రాజకీయపక్షములుగాని, సాంఘిక సంస్కరణమార్గములుగాని లేవు. ఎవరికివాత యనునటు సాధారణముగా నాయకత్వము సరిగానుండుటచే, వారివారి ఇష్టానుసారము ఏవిషయమునైనను చచ్చిచుండుచిరి.

స్వరాజ్యవాదుల విశ్వతావస్థ

భారతదేశమునందు చుట్టటను బహు ఆల్పసంఖ్యాకులు గలదియగు మద్రాసు స్వరాజ్యపక్షమునకన్న, బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షమునకా ఆల్పముని సర్వజనాంగీకృతమే! ఏలయన, మద్రాసు శాసనసభయందు, స్వరాజ్యపక్షమున, ఇతర అబ్రాహ్మణపక్షమును కొంతవరకు కొన్ని అంశములయందున్నను ఏకీభూతమైన, బొంబాయి స్వరాజ్యవాదులును, వారిసహపాకులగు ఇతరపక్షముల వాగును, అంతమాత్రమునలేదు. చెన్నపల్లమున కొంతవరకు ప్రభుత్వమున కన్నివిధములూ గళాకారమున, ప్రభావము లేదనియే చెప్పవచ్చును. కాని బొంబాయి శాసనసభయందన్ననో, ఇతరులయందలి ఈర్ష్య కొన్ని పక్షముల ప్రభుత్వాననగగనమున, ప్రభుత్వాశ్రయమున కునుగూడ లేలేమిందుచున్నదనుటలో సందియములేదు. కేంగ్లండుంటి రాజ్యముల నిర్బిత్తములు, రాజకీయపక్షములుగా పరిగణింపబడుననుటకు దెలియును. చెన్నపల్లమున సబ్రాహ్మణసమస్య ప్రభావమునకును పక్షములపై లేమైనను సడచుచున్నదేమోగాని, ఇక్కడమాత్ర మదియొక ఉద్యమముగాగాని, ఒక నిరంకుశసమస్యగాగాని పరిగణింపబడునందులకు లేదు—ఈపక్షములలో మన స్వరాజ్యపక్ష మిరుకుబడినది.

కడలమెడల తావులేకుండుట!

ఒకసారి మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వోద్దేశ్యముల పరిష్కారమే ఒక ముఖ్యపద్ధతిగా నిడుకొనియుండిరి. మరెయ్యకనంక అబ్రాహ్మణపక్షములకు కక్షయే నాధారభూతముగా నెంచి, మాత్సులగు ధ్వానిక, సాంఘికవ్యవహారముల గోరంతలు కొండంతలు చేయ నెంచుచుండిరి. అంతరికేదైన ప్రభుత్వపక్షవాదులు, వీరి నందర నిరుపత్రోలద్రోక్కించి వారి సాహస్యము నన్నిచేకల జాటునంకించుచుండిరి. స్వరాజ్యవాదులన్నినో, ఈపై మార్గాలంకల చిత్రప్రకాశమున జీక్కుకొని ఏమాత్రమును కడలమెడల తావులేక, ఏమియు చేయకున్నవారునుగాక, పర్యవసానమున కేమియు చేసినవారునుగాక, విషమాశ్ఛము జీక్కుకొనిరి. బెంగాలు శాసనసభయందుకానితో సభికసంఖ్యాకులమని కొంతమాత్రము మురిసినను, బొంబాయినిమాత్రము, 30 మందియేయుండి, ఆల్పపక్షమే యయ్యు, ఇతరపక్షములతో కలియుటకు సహకారభూతములగు పరిశీలకు లేకుండుటచే, ప్రభుత్వమునకు లొంగకున్నను, లొంగగలసినపా రగట తిట్టించినది. వాగపురమున దావ్యురు మంత్రీగారివంటి వాయకులుగాని, వారి అనుచరులంటి అనుచరులుగాని బొంబాయి శాసనసభయందుండకుండుటయే ముఖ్యకారణము.

కయకరుగారి నాయకత్వ నాయకత్వము

స్వరాజ్యవాదుల నాయకులగు జయకరుగారు నాయకులేగాని, వారినాయకత్వము నాయకత్వముగా మాత్రమున్ననుని శాసనసభావ్యవహారములు లేల్లగలవు. ఒకటి రెండు సంవత్సరముల నాలు కొంతగట్టిగ ప్రభుత్వమును, వారిమార్గముల నడువనిది స్వరాజ్యవాదుల నవలెకు శాసనసభనుండి విడిపించెదనని బెంగుచినను, ప్రభుత్వమునాయకత్వము పూర్తిగా జయకరుగారి శక్తిసామర్థ్యము కెరిగియుండుటచే నెంతమాత్రమును వారిమార్గములనుండి చరింపలేననుటలో వింతయేమి? పర్యవసాన మేమైనది? జయకరుగారు ఏమియు, శక్తిపరుషలాంకపోయిరి. జేశభక్తుల కారాగృహములనుండి విడుదలయినచేయింపలేకపోగా, చిన్నతీర్మానములయందు సహితము వారి

పక్షప్రతిష్ఠ నిర్మితకపోయిరి. ఒక్కొక్కసారి సంబంధించినట్టి అద్దెవట్టునుందు సహితము, వారిపక్షానుబంధుల సంవరకు వారివారి ఇష్టానుసారము నర్తింపమని నుడివియుండుటచే, ఏమియు వైకల్యతకుడమి, ఆపట్టును ఓడిపోయెను. జయకరుగారు నిరంకుశ స్వరాజ్యపక్షవాదులు కాని గ్రహింపవచ్చును. అందుకు మహారాష్ట్రులవలెనే, వారికిని, సహకారభావములయందు నమ్మకముగలదు. అందులకు వారు స్వరాజ్యపక్షానుబంధులని అనున్నను, సామాన్యముగా వారివర్గము గమనించిన, స్వపింహ చింతానుజీ కెల్లారుగారి మ్యాప్రతిష్ఠాపథము.

వారు శిశురక్షక చట్టమునందును, శిశుశాఖావిషయమున ప్రభుత్వముచే ప్రవేశపెట్టబడిన చట్టమునందు సాధ్యమయినంతవరకు సహకారభావము జూపిరి. వీరి సహకారము, పండిత మోతీలాలు కెల్లారుగారిని నిరంకుశములలో నొకటియగు, స్వతంత్రపక్షమును మాడదీసికొని, కేజుల గలుపుగనుట గావని ఒక్కొక్కరూ గ్రహింపగలదు. ఏకపక్షమువాతే మాత్రము, అబ్రాహ్మణపక్షమువారిని తూలనాడినను లేక విమర్శించినను, వారు ప్రభుత్వమువారితో గలవి స్వరాజ్యపక్షమున నామగత్రావశిష్టము గావించుటయు గలగెను. గోవులు పోట్లాడి, మాచల మట్టించినట్లు, వారివకాగారు తీవ్రముగా అబ్రాహ్మణపక్షములలో నొకరును సర్వేగారి తీర్మానము నాతేమించినందున వారందరూ ప్రభుత్వముతోకీరి, వినియకదామోదర సామర్థ్యముగారిపై విధింపబడిన మరతులను దీసివేయు తీర్మానము నోడించి వైచిరి.

గ్రంథిలో మెల్ల

నెచటినుండికడలమెడల ప్రభావమును స్వరాజ్యపక్షము శాసనసభ నందు చుపజయము నొందినను, ఒక్క తీర్మానమున మాత్రము అందగునుగలసి ప్రభుత్వమును, పూర్తిగా నోడించి వైచిరి. త్రాసుకున్న ప్రభుత్వరాజకీయముని ప్రతిపాదించిన తీర్మానమునకు 10 సంవత్సరములు గడువును, స్వరాజ్యవాదు లేర్పరచగా, సహకారవాదులు 20 సంవత్సరము శక్తిగచగా దానికి స్వరాజ్యవాదు కీర్త్యుకొన్నందున, ఆ తీర్మానము నందు లేకగ్రహింపగా నామోడించి ప్రభుత్వము నోడించిరి. దీనివల్ల నీపక్షములు రాజకీయపక్షముల, నేకత్వముండి వికృత నొందినని తెల్పబడినది. స్వరాజ్యపక్షవాదులు అబ్రాహ్మణాల నొకరును సర్వేగారిమార్పు నంగీకరించినందున, వారల్లెగును స్వరాజ్యవాదులతో కలసికేకాని, ఇట్టి సమాగమము సిగముగా నన్ని సమస్యపరిష్కారములపట్ల నుండెనని కాని, ఇకముందైన నుంచుననిగాని చెప్ప బీలుండదు. కాన సాంతముగా శాసనసభావ్యవహారముల దిలకించిన సానుకూలపడిన, అంతముగాని చేయగల మార్పుగాని కన్పింపదు. జయకరుగారి ఆగ్లభావప్రవీణ్యమును నాటిమకాగారి తీవ్రవిమర్శనా ప్రవృత్తమును కెప్పటి యట్లు గోచరించిరి.

పాట, పక్షములే ప్రళయోనిలములు

ప్రభుత్వముపట్ల పాట పక్షములే ప్రళయోనిలములని బొంబాయి శాసనసభ మరెయ్యకనంక నిర్ధారణచేసెను. దీనే కయకరును దక్షిణపక్షరాష్ట్రీకీయులు కొన్ని ప్రభుత్వవిచారనాయకులగు పాటలను చర్చములను ముద్రించినం

దును కకింకా గృహము నొందిరి. ఈ అలవాటు కీ|| కే|| సర్ నారాయణచంద్రవార్మగారు గారు గజేతసామర్థ్యముగాగక పక్షములు ప్రభుత్వముపై రచించుచును ద్వీపాంతరవాసులు వేసినప్పటినుండియు వచ్చుచున్నది. దివేకరుగారిని విడిచిపెట్టుటకురాదు, కానసభయందు సరియగు వికృతలేఖండులే ప్రభుత్వమునా ఇష్టపడక మిన్నకుండిరి. శాసనసభాదౌర్బల్యమున కొంతన్న తార్కానము లేది కావలయును? దివేకరుగారు ఆ సర్వములను రచించిరేదు. ముద్రించినందులకే వారి కీర్తిగౌరవంబడినది. పాటలు ప్రళయోనిలములని శిక్షించితి మనుటన్న, మా ప్రతిష్ఠాభంగకరములని ప్రభుత్వము వా లొప్పుకొనన బాంబుడెడిది!

తీలకు మహాశయ్యని వర్ధంతి

మహారాష్ట్రులందరూ, ప్రస్తుతము తిలకు మహాశయ్యని నిజమనును నుర్తించినను, నుర్తించకున్నను, ఒక్క విషయమునమాత్రము వారందరూ ఆయన మార్గములను కొన్ని మనమున నిమిష్టులని ప్రార్థించుచున్నారనుట నిస్సందేహము. ఇక్కాలమున తిలకు మహాశయ్యకు జీవించియున్న, అసహయోద్యమము నీరీతి నడుపకుండుననియు, వ్యపింహ చింతానుజీ కెల్లారుగారికే, సరియగు మార్గమనియు, అనేకులు బొంబాయిని సాగువులు వినుచున్నాము. నామాన్యులగు మహారాష్ట్రులపట్ల నీభావము వ్యాపించిననుటలో సంతకమొకటిలేదు. చాలమంది మరల పూర్వపు తీలకుమహాశయ్యని కేసరిని చువుచుండుట నేనెరుగుదును. జయకరుగారు మెచ్చు తిలకుగారిపై (వాసిన భావములు మహారాష్ట్రుల నిజమనును నెల్లడివరకు మంశుట మరుపజనదు. మొదటితొగ్గియన చాపాజీమీద తిలకుగారిని హూన మొనర్చినదొట మాడిన జనసమూహము, ఇప్పటికిని ఆయనయందు వారికిగలభక్తి కిని కేయిసోళ్ల చాటుచున్నది. ఆ సభయందు జమ్నా దాసు ద్వారక దాసుగారునూడ, విశేషము వర్ణనవారయ్య, పొంగొనుటజూడ, గృతిలేక పక్షులయను, ఆ మహాశయ్యనియందలి పూజ్యభావము కెగుకపరచును.

పంక్తిలోపల పక్షము

వాతావరణము చక్షుః హింమాస్థానమున బహు ప్రయోగలత్వముజూపి బొంబాయి నీ సంవత్సరము పూర్తిగా నరుచరయినది. బొంబాయికి రావలసిన మేఘము దక్షిణ ఇండియాలో నాగి అదిల పూర్తిగా నష్టముకలగజేసి, జననాశమొందించి, బొంబాయి చుపలే, ఏరితేకుండుట నీ సంవత్సరమునంబడిగా నెంచుచునున్నది. ముందెంచుచున్నోగాని, వాతావరణము ననుకూలినదిమాత్రము, రాజకీయ వాతావరణముతో కులమునుచున్నది.

SIGHT RESTORED. A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. L. H. BELLER, D. Samta (Bengal).

SANTI OIL. Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

9387

శ్రీయత పానుగంటి లక్ష్మీచరసింహారావు పంతులుగారి

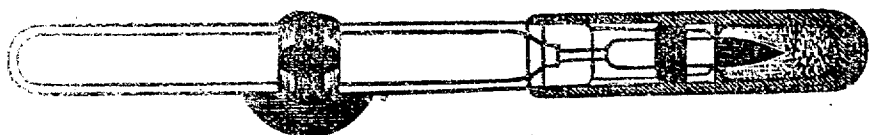
- మొదటిభాగము 2-0 0
రెండవభాగము 2-0-0
మూడవభాగము 1-8-0
నాల్గవభాగము 1-1-0

దండం! తెలుగుభాషలో నిదివఱకన్న డిట్టిగ్రంథము మాచి యెరుగదు. జంఘాలశాస్త్రీ, కాళాచార్యులు, బొట్టయ్యశాస్త్రీ, వాణిదాసు, సాక్షి అను విదురుగుండును. ఈసంఘముచే చర్చింపబడు విషయములు బహు చదు తార్కరణగ నుండును. మొదటినుండి చివరవఱకును కనుపు చెక్కలగుటలు నవ్వు నచ్చుచుండును. పర్యాగాము చేయునపుడు - ఏమియుం నోపమండునప్పుడు - అనేకవిషయములు తెలిసికొనగోరునప్పుడు - బాలురకు, యువకులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు నదువుల కంపగుగ్రంథ మింతన్న తెలుగులోలేదు. ఒకమాటు నదివినవా గ్రంథమును పఠించు మనోహరమును పొంగిగంధిరము నగు కైలి కుదుర్చుకొనుటకు విద్యార్థుల కంతకన్న నుపయోగకరముగు గ్రంథము లేదు. జంఘాలశాస్త్రీ యువశాస్త్రీగారి, కాళాచార్యుల రచనాపై పుణి, వాణిదాసుబంధుర ప్రసంగరచనాపై సాక్షి విషయ నివేదనాపై ఖిర, అభిప్రాయసమంజసత నడునదగినవి. పత్రి గాంధ్యుని, పత్రితత్వ రాన్యమును ఈగ్రంథము చదువదగినది. ఒకయొడ సంభాషణచాతుర్యము - ఇంకొకయొడ పాత్రివిలసనైఖరి - మరెయ్యకయొడ అపూర్వవర్ణనా గాంధీర్యము - చదువరుల కంతయో సంతస మొనంగన. వలయువారు:—

పానుగంటి రాజారావు, విరాపురం

గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు "ఆగేట్" ఫ్రంట్‌స్ వేనా

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు ప్రపంచమునందు, నూతనవిధమున, అని చెప్పవచ్చు ఈ "ఆగేట్" కలము, ఆమెరికా అట్లీ రియా, మొదలగు ప్రముఖులలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ విక్రయముగా జూరదర చేయబడుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆగేట్" కలము 2957

ఈ మామూలుగా ఉపయోగించుటకు ఉత్కృష్టపాత్ర బడులు "ఆగేట్" గాజుపాత్ర నుడయోగించుట యద్భుతముగా సూర్య శక్తివలన, ఒకరూపి సేరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (2957)

కృష్ణాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

"ఇ న నా వే లి" ని మలేరియాకు వాడుటవలన

ప్రపంచమునందు మలేరియాకుల బిల్బలయందు అంతటను ఆమోఘమైన గుణ మిప్పుడున్నదను పేరు వానిని గడిగినది. ఈ యావధముయొక్క నివారణకైని గుఱించి వైద్యనిపుణులే అంగీకరించి యున్నారు. క్రైస్తవ తత్వాల మనకు కొంతకాంతిచేయును. అట్టి బాగాలలో "ఇననావేలి"ని వాడి పూర్తిగా గుణముకలిగినట్లు రుజువుగలదు. మలేరియాకు ఇది సిద్ధమధుని ప్రసిద్ధిచెందినది.

బిడ్డలకు ప్రమాదముగానున్న "ఇననావేలి"ను వాడవలెను. (1521)

ఇండియా, బర్మా, సింగపూరు సోల్‌వజుట్లు,

Gorio Ltd, Post Box 159, Fort, Bombay.

న ర న ము దృ ధ మై న ది న మృ క మై న ది.

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బొగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వానివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది. వాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇరుపపెట్టెలు చేయువారు, (ప్రాచై)టా, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. విరన్ అండు బ్రాన్‌ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్‌భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, పాప్టి గ్లు, నట్టులు, సరసముగా యవ్వబడును. సుబ్బరామయ్యపిల్లపేటి, పెద్దనాయకన్ చేట, మద్రాసు. మెషిన్‌లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్ధర యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ తీర్మానము వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

మై సూ రు చందన సబ్బు ను

పరిశీలించి చూడుడు.

మైసూరు గవర్నమెంటుఫాక్టరీలో తయారుచేయబడు చందనసబ్బులు. మిక్కిలిచిన్నవి.

మీకు ఎట్టిఅభిప్రాయమున్నను యీ సబ్బుకంటెను మేలైనవి ఎక్కడనుండి వచ్చినప్పటికిని దీనికిసమానమైనది కా దనుభవమును మీరే తప్పక అంగీకరింతురు వృద్ధిచెందిన నిపుణులచే మిక్కిలి మేలైనసామానులను చేర్చి తయారుచేయబడుటచే శుద్ధమునందు ను, చక్కమునకు అందమునిచ్చుటయం

దును పేరుపొందినది. దేహసౌఖ్యమునకును, అందమునకును తగినది ఇదియే. వేసవికాలము నందు గలుగు చమరకాయ, గడ్డలు మొదలగునవి రానీయక ఆటంకపరచును.

స్వదేశిసామానులనుకొనుడు, విదేశ సామానులను విడువుడు.

(1560) అన్నిచోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు మూసా హజి ఇబ్రాహిం అండు కో., 32, గిడ్డంగిపేటి, మద్రాసు.

అత్యద్భుతకుష్ఠరోగని వారిణి

గుణములేదని రుజువుచేయువార్కి రు 116.00 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుష్ఠరోగములుగ్యారంటీగ వదుర్చబడును ఒకడబ్బా కల రు 10.00 పేకింగపావేజీ కేరు.

రెడ్డి అండు కో., ప్రొఫ్రయుటరు, యం. నుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా.

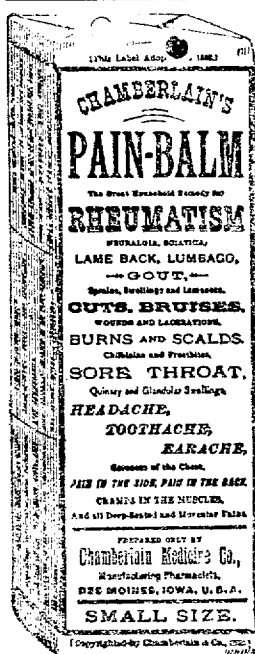
కౌటిల్యుని అర్థశాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మామిడిపూడి వేంకట రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రగుప్త చక్రవర్తికి ప్రధానమంత్రియగు చాణక్య దనుసామాంతరముగలిగినట్టియు కౌటిల్యునిచే రెండువేలసంవత్స రములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగుఱించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో సగ్రంథము. దీనిసాధారము చేసికొనియే కామందకాదులు వారిగ్రంథములరచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియంద్రగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. పాశ్చీన కాలమందలి మనదేశములోని రాజ్యము తెలు పాలింపబడుచుం డెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చాత్రపరిశోధకులందఱికి నిదియ మూల్యమైనది. గ్రంథమునువ్రాసినవాడు కౌటిల్యుడేనా కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథమందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క ప్రధానలక్షణము లెన్ని-అనువిషయములను విమర్శించిన యుపోద్ఘాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాలి కోలైండు. ఖరీదు రు 4.00 మాత్రము.

మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య.

(1463) నవరజాకాశేష, విజయనగరం. లేక, అభ్యుదయపుస్తకనిలయము, కాకినాడ.

చేంబర్లెన్ గారి పెయిన్ బామ్

వాత నొప్పులు, నడుము గొప్పి, కాలినగాయములు. కలనొప్పి, పండ్లనొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని బాగాలలో విక్రయమునకు 33 దొరకును. (1)

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

తెలులభము! (పోషుభువులుప్రత్యేకము) గుణపథికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి తెల్లకాకల కీమాత్రలు దివ్యావృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అపులింతిలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, ప్రేక్షు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేకవిషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమాల, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయం

1. జాతక చక్రముయొక్క సకలగాని,
 2. పుట్టినతేది, జననకాల ఫడియలు (లేక) గంటలుగాని,
 3. మాకు ఉత్తరము, తాయా సమయము, క్రమశుభము గుర్తుగాని మాకు పుట్టినయెడల జాతకనిరూపము, భవము మొదలగు 25 శంకరులు వ్రాసి రు 1.4-0 లకు పంపెదము. పూర్వా జాతకము ఆయుర్వాయము అభిరుచుట వ్రాయుటకు రు 5 లు అగును. ముందు రు 2.0-0 లు అడ్వాన్సు బంపవలెను. ముందు రుగబోవు 1 సంవత్సర ఫలితము వ్రాయుటకు రు 1.4-0 లు అగును. కావలసివారికి డి. పి. గా బంపెదము.
- ఆకళ్ల వేంకటశాస్త్రి, గోపాలపురము, కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెని, లిమిటెడ్

(1540)

హెడ్ ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెని” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

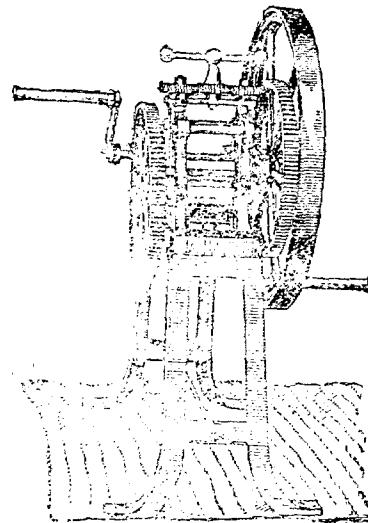
“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెని నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చు వచ్చును” - “ఇన్సూరన్సు అబ్జర్వర్” లండను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనిలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపుచుట్టివిభుచు కొద్దిగా గలపు అందులో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్సు అండు ఫైనాన్షియల్ రికార్డు” లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు వలెను: - కమిషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంగ్లజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంగ్ల జిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజంట్, శ్రీకృష్ణలీలానమ, గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

రేకుల మిషనులు

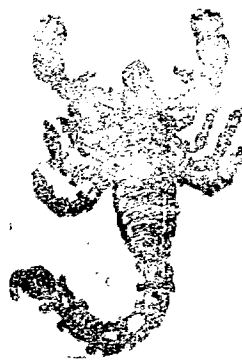
అన్ని విధములయిన వెండిబంగారు నగల పనులు చేయువారికి రేకులతీయుట కుపయోగపడు పలుకరముల మిషనులమేము యూరపుల మెరికాల నుండి దిగుమతి చేసి యితడలకంటె చౌక ధరలకు అమ్ముచున్నాము. కావలసిన వారు క్యాటలాగును వ్రాయవలయును.

సి. డా. వ. శోభనాచలం అందునన్

(1455)

చిలకలపూడి పోస్టు, మచిలీపట్నం.

తేలుకాటునకు ఔషధము

ఈ ఔషధము సుపయోగించినతరువాత మే విషమును తీసివేసి, బాగుచేయుచున్నది. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.8-0. 1-8 బుడ్డవరకు పొట్టుబుడ్డు 0.8-0 రూ 4 లు అద్దాను:గా పంపిన ఒక డజనుబుడ్డు తహాలుచార్జి చేకనే పంపబడును.

RAJVAID SIR BAMANDASJI

KAVIRAJ

152 Harrison Road

Calcutta.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారను ఏమయ్యునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుదు.

32 మాత్రలగుల డబ్బా 1-కి రూ 1.0-0 ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

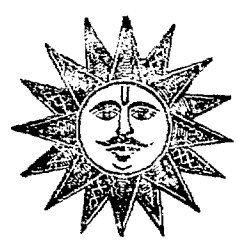
ఆతంకనిగ్రహ పార్శ్వ సి

219

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర్య మార్కును గమనింపుడు.

కరస్పాక్షాడెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును: - 1490

ఎస్. నారాయణ టి కంపెని, 21, హామం వీధి, బొంబాయి.

3421

Powell's Extract of Golden

పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లస్వప్తము, బలహీనము, పీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుచుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము: - 6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనదుకాణములన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రచిత్రిపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay.

పాశ్చాత్య వైద్యులచలపండితులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలకై ఒకగజడిన

వేన పేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. డాక్టరు ప్రభాకర్, ఛెన్నై ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రామ్యుయేటు. ఎన్. వై. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎల్. ఆఫ్ ది కాంటిని ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్ కల్టింగు కెమిస్టు, ఎగియరి లేన్ నెం. 2 బొంబాయి: - మీ లోకామయహార కస్తూరి మూలము ఉపయోగించిన దానిలో క్యాస్టోర్బ్యాస్మస్ న్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధకము ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి, జ్వరములు, పిల్లలయోగ్యము మొదలగునవి గుణమైనవి.

(2) మ. వి. ఎన్. అద్భుత కాపు, నీనియరు స్ట్రెత్, కాంటిని కమిషనరీ, మైసూరు గవర్నమెంటు, మైసూరు. మీచే తయారుచేయబడుచున్న లోకామయహార కస్తూరి మూలము చేయిఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి గుణముగనున్నది

(3) మ. కే. కే. విక్రమ్ కవిరాజ్ విష్ణు చక్ర డిస్పెన్సరీ, 9-41 వీధి బొక్లే బజారు, రంగూను. లక్ష్మీ. మీ లోకామయహార కస్తూరి మూత్రము, శాతము, శాతస్థవ వచ్చుచున్న రోగులకును సుపూర్ణమైన

(4) మ. లాల్ సింగు, మీఠే, సబ్ అసిస్టెంటు సర్జను సిరోహి, రాజపుటానా. తృప్తి నిచ్చును. మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను నేనుఉపయోగించుచున్నాను. నాలకునకు గానున్నది. కక్షున నేను 12 సీసాలనుచుపుడు బుడ్డి 1కి ధర 0.4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 పోస్టురూ 3కు.

పాశ్చాత్య వైద్యులచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

(594)

[4]

అమృతాంజనము

కవచాని

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. కి. రూ. 1-6-0
దగ్గ క్వాసకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు శైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గ. కితకాలమున ప్రబలింతు దగ్గ. క్వాసకోశముల నూత్ని నాళములందు ఏర్పడుదగ్గ. ఉబ్బునము, తుయదగ్గ దగ్గవ సేవించువనీన వయ దగ్గ విధమున బట్టి యుండును.

దంతచూర్ణము

దబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డజన్ 1 కి 1-4-0
ఈదంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటువలన చిగుల్లు గట్టిపడును. చిగుల్లనుండి రక్తము కారవంతును నోటదుర్గంధములేక యుండును. పండ్లముత్యములతో తెల్లగా నుండును. సుస్వామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

కలరామాత్రలు

దబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0.
కలరా వ్యాధిని కలిగించుటకు అంతుబాధ్యము.
కలరా తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వింపును ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేహాద్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యాషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపక్షవల్లమికి తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుక్కివెల 1 రూపాయి. 3 బుక్కిలీదు రూ 2-10 0.

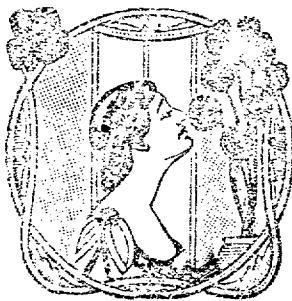
126

వీశీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసనద్రవ్యము లేక
అతరు కావలసియున్న
ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1/2 అవున్సు బుక్కి రూ. 2-0-0 } మీ చేతిదుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుక్కి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1/2 డ్రాం బుక్కి 0 8-0 }
పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న నాలుకజెంట్లుగ,
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 జమ్నానుగేదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

ఓరియంటల్

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్
అప్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము ఏ కలరా అదానకముగఁగమిషన్
షరతుల నిచ్చుటకు కంపెనీ వారాభించి
యున్నారు.

విజింటుగాను, కన్ వాసర్లుగాను

కనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉ
ద్యోగిస్తులు దరఖాస్తును కంపుకొన కోరెదము.

జూలై 1924 బొంబాయి సంవత్సరము

ఈ సం॥ రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో
నచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యవశ్యమైయున్నది.
హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు
ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్
అప్యూరన్సు కంపెనీకి ప్రశోభస్సును సంపాదిం
చుటకు శక్తిగలవారు మాకో స్వబంధము
స్థాపించుకొనగోరెదము. (672)

The Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings
Post Box No. 8, Madras.
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Bangalore.
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

హానుమాన్ సబ్బు

లోకప్రసిద్ధ
మైనది.

(1277)

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

వాణిముద్రాక్రశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టెప్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామా
నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, శివనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్లీవింగు